

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

.....

II Säädökset, joita ei tarvitse julkaista

Neuvosto ja komissio

1999/490/EY, EHTY, Euratom:

- ★ Neuvoston ja komission päätös, tehty 12 päivänä toukokuuta 1999, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä 1

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimus 3

Pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa 34

Päätösasiakirja 38

1999/491/EY, EHTY, Euratom:

- ★ Neuvoston ja komission päätös, tehty 12 päivänä toukokuuta 1999, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä 46

Kumppanuus- ja yhteistyösopimus kumppanuuden perustamisesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan kesken 48

Pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa 78

Päätösasiakirja 82

Hinta: 19,50 EUR

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu lihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO JA KOMISSIO

NEUVOSTON JA KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 12 päivänä toukokuuta 1999,

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä

(1999/490/EY, EHTY, Euratom)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO ja

tanin tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimus edistää osaltaan Euroopan yhteisöjen tavoitteiden toteuttamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 54 artiklan 2 kohdan, 57 artiklan 2 kohdan viimeisen virkkeen, 66 artiklan, 73 c artiklan 2 kohdan, 75 artiklan, 84 artiklan 2 kohdan sekä 99, 100, 113 ja 235 artiklan yhdessä sen 228 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen ja 228 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan kanssa,

2) tämän sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetun ja neuvoston päätöksellä 90/116/ETY⁽²⁾ hyväksytyyn Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Socialististen neuvostotasavaltojen liiton välisen kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen avulla luotuja siteitä,

ottavat huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

3) tietyt tässä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa määrättyt yhteisön kauppapolitiikan soveltamisalaan kuulumattomat velvoitteet vaikuttavat tai voivat vaikuttaa sijoittautumisoikeuden, liikenteen ja yritysten kohtelun alalla hyväksytyillä yhteisön säädöksillä luotuun järjestelmään,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 101 artiklan toisen kohdan,

4) kyseisessä sopimuksessa asetetaan Euroopan yhteisölle tietyt velvoitteita, jotka koskevat pääoma- ja maksuvirtoja yhteisön ja Kazakstanin tasavallan välillä,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon⁽¹⁾,

5) siltä osin kuin kyseinen sopimus vaikuttaa 23 päivänä heinäkuuta 1990 annettuun neuvoston direktiiviin 90/434/ETY eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä⁽³⁾ ja 23 päivänä heinäkuuta 1990 annettuun neuvoston direktiiviin 90/435/ETY eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä⁽⁴⁾, jotka perustuvat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 100 artiklaan, on tätä artiklaa pidettävä oikeudellisena perustana,

ovat kuulleet EHTY:n neuvoo-antavaa komiteaa, ja saatuaan neuvoston puoltavan lausunnon,

ottavat huomioon neuvoston Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 101 artiklan mukaisesti antaman suosituksen,

sekä katsovat, että

1) Brysselissä 23 päivänä tammikuuta 1995 allekirjoitettu Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazaks-

⁽¹⁾ EYVL C 115, 14.4.1997, s. 196.

⁽²⁾ EYVL L 68, 15.3.1990, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 225, 20.8.1990, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 225, 20.8.1990, s. 6.

- 6) sopimuksen tietyissä määräyksissä asetetaan yhteisölle rajat ylittävää yhteistyötä laajempia velvoitteita palvelujen tarjoamisen osalta, ja
- 7) Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa ei ole määräyksiä erityisistä valtuuksista tiettyjen sopimuksen määräysten osalta, jotka yhteisön on pantava täytäntöön, ja näissä tapauksissa voidaan soveltaa perustamissopimuksen 235 artiklaa,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön puolesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus, pöytäkirja, julistukset ja kirjeenvaihto.

Kyseiset tekstit ovat tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

1. Päätöksen yhteisön kannasta yhteistyöneuvostossa ja yhteistyökomiteassa silloin, kun tämä toimii yhteistyöneuvoston valtuuttamana, tekee neuvosto komission ehdotuksesta tai

tarvittaessa komissio Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusten asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

2. Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 77 artiklan mukaan neuvoston puheenjohtaja toimii yhteistyöneuvoston puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan. Yhteistyökomitean työjärjestyksen mukaan komission edustaja toimii yhteistyökomitean puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan.

3. Neuvosto tai komissio päättää tapauskohtaisesti yhteistyöneuvoston ja yhteistyökomitean suositusten julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

3 artikla

Neuvoston puheenjohtaja toimittaa sopimuksen 99 artiklassa määrätyn tiedoksi antamisen Euroopan yhteisön puolesta. Komission puheenjohtaja toimittaa vastaavan tiedoksi antamisen Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön puolesta.

Tehty Brysselissä 12 päivänä tuokokuuta 1999.

Komission puolesta

J. SANTER

Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta

K.-H. FUNKE

Puheenjohtaja

**Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan
KUMPPANUUS- JA YHTEISTYÖSOPIMUS**

BELGIAN KUNINGASKUNTA

TANSKAN KUNINGASKUNTA

SAKSAN LIITTOTASAVALTA

HELLEENIEN TASAVALTA

ESPANJAN KUNINGASKUNTA

RANSKAN TASAVALTA

IRLANTI

ITALIAN TASAVALTA

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA

ITÄVALLAN TASAVALTA

PORTUGALIN TASAVALTA

SUOMEN TASAVALTA

RUOTSIN KUNINGASKUNTA

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolet,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ JA EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä 'yhteisö',

sekä

KAZAKSTANIN TASAVALTA,

jotka

PITÄVÄT MERKITTÄVINÄ yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan välisiä siteitä ja sopimuspuolten yhteisiä arvoja,

TUNNUSTAVAT yhteisön ja Kazakstanin tasavallan haluavan lujittaa näitä siteitä sekä perustaa kumppanuus ja yhteistyö, joilla lujitettaisiin ja laajennettaisiin niitä suhteita, jotka luotiin erityisesti 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetulla Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevalla sopimuksella,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan sitoutumisen poliittisten ja taloudellisten vapauksien vahvistamiseen, mikä on itse kumppanuuden perusta,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten sitoutumisen maailmanlaajuisen rauhan ja turvallisuuden samoin kuin riitojen rauhanomaisen ratkaisemisen edistämiseen sekä yhteistyöhön tämän päämäärän saavuttamiseksi Yhdistyneissä Kansakunnissa ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksessa,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan lujan sitoutumisen panemaan täysimääräisesti täytäntöön kaikki periaatteet ja määräykset, jotka sisältyvät Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen (ETYK) päätösasiakirjaan, Wienin ja Madridin seurantakokousten päätösasiakirjoihin, taloudellista yhteistyötä koskevan Bonnin ETY-kokouksen asiakirjaan, uutta Eurooppaa koskevaan Pariisin peruskirjaan sekä Helsingin ETY-kokouksen asiakirjaan "Muutoksen haasteet" vuodelta 1992,

VAHVISTAVAT yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan sitoutumisen Euroopan energiaperuskirjaan,

OVAT VAKUUTTUNEITA oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen, erityisesti vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen, monipuoluejärjestelmään ja siihen kuuluvien vapaiden demokraattisten vaalien aikaansaamisen sekä markkinatalouteen siirtymiseksi tarvittavan taloudellisen vapauttamisen ensisijaisen tärkeästä merkityksestä,

USKOVAT, että tämän kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano on Kazakstanin tasavallan poliittisten, taloudellisten ja oikeudellisten uudistusten jatkumisesta ja toteutumisesta ja yhteistyötä varten tarvittavien tekijöiden käyttöönotosta riippuva samalla kun sillä vaikutetaan niiden jatkumiseen ja toteutumiseen erityisesti Bonnin ETY-kokouksessa tehtyjen päätelmien perusteella,

HALUAVAT edistää alueellista yhteistyötä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla naapurimaissa alueiden hyvinvoinnin ja vakauden edistämiseksi,

HALUAVAT aloittaa säännöllisen poliittisen vuoropuhelun molempia osapuolia kiinnostavista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä kysymyksistä sekä kehittää sitä,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA yhteisön haluun osallistua taloudelliseen yhteistyöhön sekä antaa tarvittaessa teknistä apua,

PITÄVÄT MIELESSÄ yhteisön ja Kazakstanin tasavallan väliset taloudelliset ja yhteiskunnalliset erot,

TUNNUSTAVAT, että tämän sopimuksen tärkeimpiä tavoitteita on helpottaa mainittujen erojen poistamista Kazakstanin talouden kehittämiselle ja rakenteelliselle uudistamiselle annettavan yhteisön tuen avulla,

PITÄVÄT MIELESSÄ sopimuksen tarpeellisuuden edistettäessä Kazakstanin tasavallan lähentymistä asteittain Euroopan ja sen lähialueiden laajenevaan yhteistyöalueeseen sekä Kazakstanin tasavallan asteittaista yhdentymistä avoimeen kansainväliseen markkinajärjestelmään,

PITÄVÄT MERKITTÄVÄNÄ osapuolten sitoutumista kaupan vapauttamiseen tullitariffeja ja kauppaa koskevaan yleissopimukseen (GATT) sisältyvien periaatteiden mukaisesti,

OVAT TIETOISIA tarpeesta parantaa liiketoimintaa ja investointeja koskevia edellytyksiä sekä yhtiöiden sijoittautumiseen, työvoimaan, palvelujen tarjoamiseen ja pääomien liikkuvuuteen liittyviä edellytyksiä, sekä sellaisen kehityssuunnan toivottavuudesta, joka johtaa kansallisen kohtelun myöntämiseen toinen toistensa yhtiöille,

OVAT VAKUUTTUNEITA, että tämä sopimus luo uudet olosuhteet osapuolten välisille taloudellisille suhteille ja erityisesti kaupan ja investointien kehittämiselle, jotka ovat olennaisen tärkeitä talouden rakenneuudistuksen ja teknologian nykyaikaistamisen kannalta,

HALUAVAT luoda tiiviin yhteistyön ympäristön suojelun alalla ottaen huomioon osapuolten välisen keskinäisen riippuvuuden tällä alalla,

HALUAVAT aloittaa tiiviin yhteistyön erityisesti energian ja siviililyönturvallisuuden aloilla,

PITÄVÄT MIELESSÄ osapuolten aikomuksen kehittää yhteistyötään avaruustutkimuksessa täydentääkseen toistensa toimintaa tällä alalla, ja

HALUAVAT luoda kulttuuriyhteistyön ja parantaa tiedon kulkua,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan välinen kumppanuus. Tämän kumppanuuden tavoitteena on:

- luoda asianmukaiset puitteet osapuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, jotta mahdollistettaisiin poliittisten suhteiden kehittäminen,
- edistää kauppaa ja investointeja sekä osapuolten välisiä sopusointuisia taloudellisia suhteita niiden kestävän taloudellisen kehityksen edistämiseksi,
- luoda perusta lainsäädännölliselle, taloudelliselle, sosiaaliselle, rahoitusalan ja hallinnolliselle yhteistyölle sekä tekniikan ja kulttuurin alan yhteistyölle,
- tukea Kazakstania sen pyrkimyksissä lujittaa demokratiaansa ja kehittää talouttaan sekä saattaa päätökseen siirtyminen markkinatalouteen.

I OSASTO

YLEISET PERIAATTEET

2 artikla

Osapuolten sisäiset ja ulkoiset toimintaperiaatteet perustuvat demokratian, kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja ihmisoikeuksien, sellaisina kuin ne määritellään erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa, Helsingin päätössiakirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa, sekä markkinatalouden periaatteiden, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjoissa ilmaistut periaatteet, kunnioittamiseen, ja ne muodostavat olennaisen osan kumppanuutta ja tätä sopimusta.

3 artikla

Osapuolet pitävät entisen Neuvostoliiton alueen hyvinvoinnin ja vakauden varmistamiseksi olennaisen tärkeänä sitä, että uudet itsenäiset valtiot, jotka ovat syntyneet Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hajotessa, jäljempänä 'itsenäiset valtiot', jatkaisivat ja kehittäisivät keskinäistä yhteistyötään hyvien naapurisuhteiden hengessä noudattaen Helsingin päätössiakirjan periaatteita ja kansainvälistä oikeutta, ja ne pyrkivät kaikkiin tavoin edistämään tätä prosessia.

II OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU

4 artikla

dellisiä muutoksia sekä edistää uusien yhteistyömuotojen luomista poliittiselle vuoropuhelulle:

Osapuolet aloittavat säännöllisen poliittisen vuoropuhelun, jota ne aikovat kehittää ja vahvistaa. Tämä vuoropuhelu edistää ja lujittaa yhteisön ja Kazakstanin tasavallan välistä lähentymistä, tukee Kazakstanissa tällä hetkellä tapahtuvia poliittisia ja talou-

- lujitetaan Kazakstanin tasavallan sekä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja samalla koko demokraattisten valtioiden

yhteisön välisiä yhteyksiä. Tällä sopimuksella saavutettu taloudellinen lähentyminen johtaa poliittisten suhteiden syvenemiseen;

- saavutetaan näkökantojen lisääntyvä lähentyminen molempia osapuolia koskevissa kansainvälisissä kysymyksissä ja lisätään siten turvallisuutta ja vakautta.

5 artikla

Ministeritasolla poliittista vuoropuhelua käydään 76 artiklassa perustetussa yhteistyöneuvostossa ja muutoin yhteisestä sopimuksesta.

6 artikla

Osapuolet käyttävät poliittisessa vuoropuhelussa myös muita menettelyjä ja keinoja, joita ovat erityisesti:

- korkean virkamiestason säännölliset kokoukset yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan edustajien välillä,
- osapuolten välisten diplomaattisten yhteyksien täysimääräinen käyttö, mukaan lukien aiheelliset kahdenväliset ja monenväliset yhteydet, esimerkiksi Yhdistyneet Kansakunnat, ETY:n kokoukset ja muut,
- kaikki muut keinot, mukaan lukien mahdollisuus asiantuntijakokouksiin, joilla edistettäisiin tämän vuoropuhelun vahvistamista ja kehittämistä.

7 artikla

Parlamentaarisella tasolla poliittista vuoropuhelua käydään 81 artiklalla perustetussa parlamentaarisessa yhteistyökomiteassa.

III OSASTO

TAVARAKAUPPA

8 artikla

1. Osapuolet myöntävät toisilleen suosituimmuuskohtelun kaikilla aloilla, jotka liittyvät:

- tuontiin ja vientiin sovellettaviin tulleihin ja maksuihin, mukaan lukien mainittujen tullien ja maksujen kantamismenetelmä,
- tullausta, kauttakuljetusta, varastoja ja uudelleenlastausta koskeviin määräyksiin,
- veroihin ja muihin sisäisiin maksuihin, joita sovelletaan tuotuihin tavarihin suoraan tai välittömästi,
- maksutapoihin ja kyseisten maksujen siirtoihin,
- sääntöihin, jotka koskevat tavaroiden myyntiä, ostoa, kuljetusta, jakelua ja käyttöä kotimaan markkinoilla.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta:

- a) etuuksiin, jotka myönnetään tulliliiton tai vapaakauppa-alueen luomiseksi taikka tällaisen liiton tai alueen perustamisen nojalla;
- b) etuuksiin, jotka myönnetään tietyille maille GATTin ja muiden kehitysmaita suosivien kansainvälisten järjestelyjen mukaisesti;

c) etuuksiin, jotka myönnetään rajaliikenteen helpottamiseksi maille, joilla on yhteinen raja.

3. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta liitteessä I määriteltyihin Kazakstanin tasavallan muille Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hajotessa syntyneille valtioille myöntämiin etuuksiin siirtymäaikana, joka päättyy Kazakstanin tasavallan liittyessä GATTiin tai 31 päivänä joulukuuta 1998, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

9 artikla

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kauttakuljetuksen vapauden periaate on olennainen edellytys tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tässä yhteydessä kukin osapuoli sallii toisen osapuolen tullialueelta peräisin olevien tai sen tullialueelle tarkoitettujen tavaroiden rajoittamattoman kauttakuljetuksen alueensa kautta tai läpi.

2. GATTin V artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdassa esitettyjä sääntöjä sovelletaan molempien osapuolten välillä.

3. Tämän artiklan säännöt eivät kuitenkaan rajoita soveltamasta erityissääntöjä, jotka liittyvät erityisaloihin, erityisesti kuljetusalaan, tai osapuolten välillä sovittuihin tuotteisiin.

10 artikla

Kumpikin osapuoli myöntää lisäksi toiselle osapuolelle vapautuksen väliaikaisesti tuotujen tavaroiden tuontimaksuista ja tulleistä lainsäädäntönsä mukaisesti asiaa koskeissa muissa kansainvälisissä yleissopimuksissa määrättyissä tapauksissa ja niissä määrättyjen menettelyjen mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kumpaakin osapuolta sitovista, tavaroiden väliaikaista tuontia koskevista kansainvälisistä yleissopimuksista johtuvia oikeuksia ja velvoitteita. Olosuhteet, joissa kyseinen osapuoli on hyväksynyt tällaisesta yleissopimuksesta johtuvat velvoitteet, otetaan huomioon.

11 artikla

1. Kazakstanin tasavallasta peräisin olevat tavarat tuodaan yhteisöön ilman määrällisiä rajoituksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 13, 16 ja 17 artiklan sekä Espanjan ja Portugalin liittymistä yhteisöön koskevien asiakirjojen 77, 81, 244, 249 ja 280 artiklan määräysten soveltamista.

2. Yhteisöstä peräisin olevat tuotteet tuodaan Kazakstanin tasavaltaan ilman määrällisiä rajoituksia ja vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 13, 16 ja 17 artiklan soveltamista.

12 artikla

Tavaroiden kauppaa käydään osapuolten välillä markkinahinnoin.

13 artikla

1. Kun tietyn tuotteen tuonti toisen osapuolen alueelle lisääntyy sellaisiin määriin ja sillä tavoin, että se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vahinkoa samankaltaisten tai suoraan niiden kanssa kilpailevien tuotteiden kotimaisille valmistajille, yhteisö tai Kazakstanin tasavalta, siitä riippuen, kumpaa asia koskee, voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet seuraavien menettelyjen ja edellytysten mukaisesti.

2. Ennen toimenpiteiden toteuttamista tai tapauksissa, joihin sovelletaan 4 kohtaa mahdollisimman pian sen jälkeen, yhteisö tai Kazakstanin tasavalta, tapauksen mukaan, voi toimittaa yhteistyöneuvostolle kaikki asiaankuuluvat tiedot molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi IX osaston määräysten mukaisesti.

3. Jos osapuolet eivät neuvottelujen tuloksena pääse yhteisymmärrykseen tilanteen välttämiseksi tarvittavista toimista 30 päivän kuluessa asian saattamisesta yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi, neuvotteluja pyytänyt osapuoli saa rajoittaa kyseisten tuotteiden tuontia siinä määrin ja siksi ajaksi kuin on tarpeen vahingon torjumiseksi tai korjaamiseksi taikka toteuttaa muita aiheellisia toimenpiteitä.

4. Kriittisissä olosuhteissa, joissa viive saattaisi aiheuttaa vaikeasti korjattavia vahinkoja, osapuolet voivat toteuttaa toimenpiteet ennen neuvotteluja sillä edellytyksellä, että neuvotteluja ehdotetaan viipymättä tällaisten toimien toteuttamisen jälkeen.

5. Valitessaan tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä osapuolet pitävät ensisijaisina niitä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen tavoitteiden toteutumiseksi.

6. Tämän artiklan määräykset eivät estä jompaakumpaa osapuolta ottamasta käyttöön polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustulleja GATTin VI artiklan, GATTin VI artiklan täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen, GATTin VI, XVI ja XXIII artiklan tulkinnasta ja soveltamisesta tehdyn sopimuksen tai asiaan liittyvän kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

14 artikla

Osapuolet sitoutuvat harkitsemaan tämän osapuolten välistä tavarakauppaa koskevan sopimuksen määräysten kehittämistä olosuhteiden mukaan, mukaan lukien Kazakstanin GATTiin liittymisestä aiheutunut tilanne. Yhteistyöneuvosto voi antaa osapuolille tällaista kehittämistä koskevia suosituksia, jotka voitaisiin toteuttaa osapuolten välisen sopimuksen perusteella osapuolten menettelyjä noudattaen, jos ne hyväksytään.

15 artikla

Tämä sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, luonnonvarojen suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi tai kultaa ja hopeaa koskevien sääntöjen perusteella. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

16 artikla

Tämä osasto ei koske niiden tekstiilituotteiden kauppaa, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 50—63 lukuun. Näiden tuotteiden kauppaa säännellään erillisellä sopimuksella, joka parafoitiin 15 päivänä lokakuuta 1993 ja jota on väliaikaisesti sovellettu 1 päivästä tammikuuta 1993.

17 artikla

1. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen alaan kuuluvien tuotteiden kauppaa säätelevät tämän osaston

määräykset, lukuun ottamatta 11 artiklaa, ja tämän sopimuksen voimaantuloon asti EHTY:n terästuotteiden kauppaa koskevista määrällisistä tuontirajoituksista tehdyn sopimuksen määräykset.

2. Perustetaan hiili- ja teräsasioita käsittelevä yhteydenpitoryhmä, joka muodostuu yhteisön edustajista ja Kazakstanin tasavallan edustajista.

Yhteydenpitoryhmä vaihtaa säännöllisin väliajoin osapuolia kiinnostavia hiileen ja teräkseen liittyviä kysymyksiä koskevia tietoja.

18 artikla

Ydinaineiden kauppaa koskevat Euroopan atomienergiayhteisön ja Kazakstanin tasavallan välillä tehtävän erityissopimuksen määräykset.

IV OSASTO

LIIKETOIMINTAA JA INVESTOINTEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

I LUKU

22 artikla

Työehdot

Yhteistyöneuvosto antaa 19, 20 ja 21 artiklan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia.

19 artikla

1. Jollei yksittäisissä jäsenvaltioissa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, yhteisö ja jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan, että jäsenvaltion alueella laillisesti työskenteleviä Kazakstanin kansalaisia ei verrattuna kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työehdoissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

II LUKU

YHTIÖIDEN SIOITTAUTUMISTA JA TOIMINTAA KOSKEVAT EDELLYTYKSET

23 artikla

2. Jollei Kazakstanin tasavallassa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, Kazakstanin tasavalta pyrkii varmistamaan, että Kazakstanin tasavallan alueella laillisesti työskenteleviä jäsenvaltioiden kansalaisia ei verrattuna Kazakstanin omiin kansalaisiin syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työehdoissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

1. a) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät lakiensa ja asetustensa mukaisesti alueelleen sijoittautuneille Kazakstanin yhtiöille kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin kolmansien maiden yhtiölle myönnetty kohtelu.

b) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät lakiensa ja asetustensa mukaisesti alueelleen sijoittautuneille Kazakstanin yhtiöiden tytäryhtiöille niiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin yhteisön yhtiöille myönnetty kohtelu, sanotun kuitenkin rajoittamatta liitteessä II lueteltujen rajoitusten soveltamista.

c) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät lakiensa ja asetustensa mukaisesti alueelleen sijoittautuneille Kazakstanin yhtiöiden sivuliikkeille niiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin kolmansien maiden yhtiöiden sivuliikkeille myönnetty kohtelu.

20 artikla

Yhteistyöneuvosto tutkii, mitä yhteisiä ponnistuksia voitaisiin toteuttaa laittoman siirtolaisuuden hillitsemiseksi, ottaen huomioon maahan takaisinpääsyä koskevan periaatteen ja käytännön.

21 artikla

Yhteistyöneuvosto tutkii, mitä parannuksia voidaan tehdä liikealan henkilöiden työoloihin osapuolten kansainvälisten sitoumusten mukaisesti, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjassa esitetyt parannukset.

2. Kazakstanin tasavalta myöntää lakiensa ja asetustensa mukaisesti yhteisön yhtiöille ja niiden sivuliikkeille 25 artiklassa tarkoitetun sijoittautumisen ja toiminnan osalta kohtelun, joka

ei ole epäedullisempi kuin Kazakstanin yhtiöille ja niiden sivuliikkeille tai kolmansien maiden yhtiöille ja niiden sivuliikkeille myönnetty kohtelu, sen mukaan kumpi näistä kohteluista on edullisempi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 34 ja 85 artiklan soveltamista.

24 artikla

1. Mitä 23 artiklassa määrätään, ei sovelleta lento-, sisävesi- ja meriliikenteeseen.

2. Ottaen kuitenkin huomioon laivanvarustamoiden toiminnan kansainvälisen meriliikennepalvelujen toimittamisen osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuodoista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetukset, kumpikin osapuoli sallii toisen osapuolen tytäryhtiöille ja sivuliikkeille kaupallisen toiminnan alueellaan, siten että sijoittautumis- ja toimintaedellytykset eivät ole epäedullisempia kuin sen omille yhtiöille, tytäryhtiöille tai sivuliikkeille kolmansissa maissa myönnetty edellytykset, sen mukaan kumpi on edullisempi.

3. Tällainen toiminta sisältää seuraavia toimia, mutta ei rajoitu niihin:

- a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle tarjoamisesta laskutukseen saakka riippumatta siitä, tarjoavatko näitä palveluja itse palvelujen toimittajat vai sellaiset palvelujen toimittajat, joiden kanssa palvelujen myyjä on luonut pysyvät liikesuhteet;
- b) liikennepalvelun ja niihin liittyvien palvelujen hankkiminen ja käyttö omaan lukuun tai asiakkaan puolesta, jotka ovat tarpeen yhdistettyä palvelua varten mukaan lukien kaikki sisämaakuljetuksen tavat, erityisesti sisävesi-, maantie- ja rautatiekuljetus;
- c) kuljetusasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai muiden kuljetettujen tavaroiden alkuperään tai luonteeseen liittyvien asiakirjojen valmistelu;
- d) liiketoimintaa koskevan tiedon toimittaminen kaikin tavoin, mukaan lukien tietokoneistetut tietojärjestelmät ja elektroninen tietojenvaihto (jollei televiestintää koskevista ketään syrjimättömistä rajoituksista muuta johdu);
- e) liiketoimintajärjestelyjen luominen paikallisten varustamoiden kanssa, mukaan lukien osallistuminen yhtiön varastoon ja paikallistasolla palkattavan (tai ulkomaisen henkilöstön ollessa kyseessä tämän sopimuksen asiaa koskevien määräysten soveltaminen) henkilöstön palvelukseen ottaminen;

- f) yhtiöiden puolesta toimiminen, muun muassa aluksen sata-massa käynnin järjestäminen tai tarvittaessa rahdin hal-tuunottaminen.

25 artikla

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

- a) 'Yhteisön yhtiöllä' tai 'Kazakstanin yhtiöllä' jäsenvaltion tai Kazakstanin tasavallan lainsäädännön mukaisesti perustet-tua yhtiötä, jonka kotipaikka tai keskushallinto taikka pääa-siallinen toimipaikka on yhteisön tai Kazakstanin tasavallan alueella. Jäsenvaltion tai Kazakstanin tasavallan lainsäädän-nön mukaisesti perustettua yhtiötä pidetään kuitenkin yhteisön tai Kazakstanin yhtiönä, jos sen toiminnalla on todellinen ja jatkuva yhteys yhden jäsenvaltion tai Kazaks-tanin tasavallan talouteen.
- b) Yhtiön 'tytäryhtiöllä' ensin mainitun yhtiön tosiasiallisessa valvonnassa olevaa yhtiötä.
- c) Yhtiön 'sivuliikkeellä' toimipaikkaa, joka ei ole oikeushen-kilö, mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimer-kiksi emoyhtiön laajentuessa perustettu toimipaikka, jolla on oma johto ja jolla on käytännössä mahdollisuudet käydä liikeneuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa; vaikka kol-mannet osapuolet tietävät, että tarvittaessa on olemassa oikeudellinen yhteys emoyhtiöön eli ulkomailla olevaan pääkonttoriin, niiden ei tarvitse toimia suoraan tällaisen emoyhtiön kanssa, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa siinä toimipaikassa, joka on perustettu emoyhtiön laajen-tuessa.
- d) 'Sijoittautumisella' a kohdassa tarkoitettujen yhteisön tai Kazakstanin yhtiöiden oikeutta ryhtyä harjoittamaan talou-dellista toimintaa perustamalla tytäryhtiötä ja sivuliikkeitä Kazakstanin tasavallassa tai yhteisössä.
- e) 'Toiminnalla' taloudellista toimintaa.
- f) 'Taloudellisella toiminnalla' teollista, kaupallista ja ammatil-lista toimintaa.

Tämän luvun ja III luvun määräyksiä sovelletaan myös kansain-välisen meriliikenteen osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuo-doista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetukset, niihin jäsenvaltioiden tai Kazakstanin tasavallan kansalaisiin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Kazakstanin tasavallan ulko-puolelle, ja niihin laivanvarustamoihin, jotka ovat sijoittautu-

neet yhteisön tai Kazakstanin tasavallan ulkopuolelle ja jotka ovat jäsenvaltioiden kansalaisten tai Kazakstanin kansalaisten valvonnassa, jos niille kuuluvat alukset on rekisteröity tässä jäsenvaltioissa tai Kazakstanin tasavallassa niiden lainsäädännön mukaisesti.

26 artikla

1. Sen estämättä, mitä tässä sopimuksessa muuten määrätään, osapuolta ei estetä toteuttamasta varovaisuussyistä toimenpiteitä, mukaan lukien investoijien, tallettajien, vakuutusentottajien tai sellaisten henkilöiden, joiden omaisuuden hoidosta huolehtii rahoituspalvelujen toimittaja, suojeleminen taikka toimenpiteitä rahoitusjärjestelmän yhtenäisyyden ja tasapainon varmistamiseksi. Jos nämä toimenpiteet eivät ole tämän sopimuksen määräysten mukaisia, niitä ei saa käyttää keinoina välttää osapuolen tästä sopimuksesta johtuvia velvoitteita.

2. Tätä sopimusta ei saa tulkita osapuoleen kohdistuvaksi vaatimukseksi ilmaista yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tileihin liittyviä tietoja tai mitään luottamuksellisia tai omistukseen liittyviä julkisyhteisöjen hallussa olevia tietoja.

27 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä kumpaakin osapuolta soveltamasta tämän sopimuksen perusteella toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sellaisten sen toteuttamien toimenpiteiden kiertämisen estämiseksi, jotka koskevat kolmannen maan pääsyä kyseisen osapuolen markkinoille.

28 artikla

1. Sen estämättä, mitä tämän osaston I luvussa määrätään, Kazakstanin tasavallan tai yhteisön alueelle sijoittautuneella yhteisön yhtiöllä tai vastaavasti Kazakstanin yhtiöllä on oikeus Kazakstanin tasavallan ja yhteisön alueella työllistää tai antaa jonkun tytäryhtiönsä tai sivuliikkeensä työllistää vastaanottavan valtion voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti työntekijöitä, jotka ovat yhteisön jäsenvaltioiden ja Kazakstanin tasavallan kansalaisia, jos nämä työntekijät ovat 2 kohdassa määriteltyjä keskeisissä tehtävissä työskenteleviä henkilöitä ja jos ainoastaan yhtiöt tai sivuliikkeet työllistävät heidät. Näiden työntekijöiden oleskelulupa ja työlupa koskee ainoastaan työskentelyjaksoa.

2. Edellä mainittujen yhtiöiden, jäljempänä 'yhtiökokonaisuus', keskeisissä tehtävissä työskentelevät henkilöt ovat jäljempänä c alakohdassa määriteltyjä 'yrityksen sisäisen siirron saajia', jos yrityskokonaisuus on oikeushenkilö ja jos kyseiset hen-

kilöt ovat olleet sen palveluksessa tai sen osakkaita (muita kuin pääosakkaita) vähintään välittömästi ennen mainittua siirtoa edeltävän vuoden ajan:

a) yhtiökokonaisuudessa johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti johtavat yritystä ja joita puolestaan yhtiön hallitus tai osakkeenomistajat taikka niiden kaltaiset elimet valvovat tai johtavat, ja joiden tehtäviin kuuluu:

— johtaa yritystä tai sen osastoa taikka alaosastoa,

— valvoo ja tarkastaa muun valvontatehtävissä toimivan, ammatillisen tai hallinnollisen henkilöstön työskentelyä,

— henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka esittää heidän palkkaamistaan tai irtisanomistaan sekä toteuttaa muita henkilöstöä koskevia toimenpiteitä;

b) yhtiökokonaisuudessa työskentelevät henkilöt, joilla on yhtiökokonaisuuden toiminnan, tutkimusvälineistön, teknologian tai hallinnon kannalta olennaisen tärkeää erityisosaamista. Tällaisen osaamisen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yhtiökokonaisuudelle ominaisen osaamisen ohella sellainen työhön tai toimialaan liittyvä korkea ammattitaito, jossa vaaditaan teknistä erityisosaamista, mukaan lukien kuuluminen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin;

c) 'yrityksen sisäisen siirron saaja' määritellään luonnolliseksi henkilöksi, joka työskentelee yhtiökokonaisuudessa osapuolen alueella ja joka siirretään väliaikaisesti taloudellista toimintaa harjoittaessa toisen osapuolen alueelle; kyseisellä yhtiökokonaisuudella on oltava pääasiallinen toimipaikka jonkun osapuolen alueella, ja siirron on tapahduttava tämän yhtiökokonaisuuden yksikköön (sivuliike, tytäryhtiö) siten, että tämän sivuliikkeen tai tytäryhtiön taloudellinen toiminta toisen osapuolen alueella on tosiasiallisesti samankaltaista.

29 artikla

1. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin välttämään sellaisten toimenpiteiden tai toimien toteuttamista, jotka muuttavat niiden yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoituspäivä edeltävän päivän tilanteessa.

2. Tämän artiklan määräykset eivät rajoita 37 artiklan määräyksiä; 37 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tilanteita koskevat ainoastaan kyseisen artiklan määräykset.

3. Kazakstanin tasavalta antaa kumppanuuden ja yhteistyön hengessä sekä 43 artiklan määräysten mukaisesti yhteisölle tiedon aikeistaan antaa uusia lakeja tai asetuksia, jotka saattavat muuttaa niiden yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat

edellytykset rajoittavammiksi verrattuna tilanteeseen tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä. Yhteisö voi pyytää Kazakstanin tasavaltaa toimittamaan ehdotukset tällaisista laeista tai asetuksista ja aloittaa näitä ehdotuksia koskevat neuvottelut.

4. Jos Kazakstanin tasavallassa käyttöön otetut lait tai asetukset muuttavat Kazakstanin tasavaltaan sijoittautuneiden yhteisön yhtiöiden sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi verrattuna tilanteeseen tämän sopimuksen allekirjoittamispäivää edeltävänä päivänä, mainittuja lakeja tai asetuksia ei sovelleta kolmen vuoden aikana säädöksen voimaantulosta niihin tytäryhtiöihin ja sivuliikkeisiin, jotka olivat jo sijoittautuneet Kazakstanin tasavaltaan säädöksen tullessa voimaan.

III LUKU

VALTIOIDEN RAJAT YLITTÄVÄ PALVELUJEN TARJONTA YHTEISÖN JA KAZAKSTANIN TASAVALLAN VÄLILLÄ

30 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat tämän luvun määräysten mukaisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet salliakseen asteittain, että yhteisön tai Kazakstanin yhtiöt, jotka ovat sijoittautuneet muun osapuolen alueelle kuin palvelujen vastaanottaja, tarjoavat palveluja ottaen huomioon osapuolten palvelualueilla tapahtuneen kehityksen.

2. Yhteistyöneuvosto antaa 1 kohdan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia.

31 artikla

Osapuolet toimivat yhteistyössä tavoitteenaan markkinoille suuntautuneen palvelualan kehittäminen Kazakstanin tasavallassa.

32 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat soveltamaan tehokkaasti periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta vapaasta pääsystä kansainvälisille merenkulun ja liikenteen markkinoille:

a) mitä edellä määrätään ei rajoita oikeuksia eikä velvoitteita, jotka kuuluvat tämän sopimuksen jommankumman sopimuspuolen soveltamien Yhdistyneiden Kansakuntien linjakonferenssien käyttäytymissääntöjen soveltamisalaan. Linja-

konferenssiin kuulumattomat varustamat saavat kilpailla konferenssiin kuuluvien varustamoiden kanssa edellyttäen, että ne noudattavat periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta vilpittömästä kilpailusta;

b) osapuolet vahvistavat sitoutuneensa vapaaseen kilpailuun, joka on kuivan ja nestemäisen irtotavaran kaupan olennainen piirre.

2. Soveltaessaan 1 kohdan periaatteita:

a) osapuolet eivät tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen sovelleta mitään yhteisön jäsenvaltioiden ja entisen Neuvostoliiton kahdenvälisen sopimusten kuljetusosuuksia koskevia määräyksiä;

b) osapuolet eivät tulevaisuudessa sisällytä kolmansien maiden kanssa tekemiinsä kahdenvälisiin sopimuksiin kuljetusosuuksia koskevaa sopimuseusekettä, lukuun ottamatta poikkeuksellisia olosuhteita, joissa tämän sopimuksen jommankumman osapuolen laivanvarustamoilla ei olisi muutoin mahdollisuutta liikennöidä kyseiseen kolmanteen maahan ja pois sieltä;

c) osapuolet kieltävät tulevissa kahdenvälisissä sopimuksissaan kuivan ja nestemäisen irtotavaran kuljetusosuuksia koskevat järjestelyt;

d) osapuolet poistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, joilla voi olla rajoittava tai syrjivä vaikutus palvelujen vapaaseen tarjontaan kansainvälisessä meriliikenteessä.

Kumpikin osapuoli myöntää muun muassa toisen osapuolen kansalaisten tai yhtiöiden aluksille kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin sen omille aluksilleen myöntämä kohtelu, kansainväliselle kaupalle avoimiin satamiin pääsyn ja satamien infrastruktuurien ja täydentävien meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien maksujen ja kulujen osalta sekä tullihelpotusten ja ankkuripaikkojen ja lastaus- ja purkauslaitteiden käyttöön asettaminen.

3. Yhteisön kansalaiset ja yhtiöt, jotka tarjoavat kansainvälisiä meriliikennepalveluja, saavat tarjota meri-sisävesiliikennepalveluja Kazakstanin tasavallan sisävesillä, ja päinvastoin.

33 artikla

Jotta varmistettaisiin osapuolten välisen liikenteen yhteensovitettu kehitys, joka on mukautettu niiden kaupallisiin tarpeisiin, voidaan tarvittaessa sopia molemminpuolista markkinoille pääsyä ja palvelujen tarjontaa maa-, rautatie- ja sisävesiliikenteessä sekä mahdollisesti lentoliikenteessä koskevista edellytyksistä erityisissä sopimuksissa, joista osapuolet neuvottelevat tämän sopimuksen tultua voimaan.

IV LUKU

39 artikla

YLEISET MÄÄRÄYKSET

34 artikla

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletaan, jollei yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansanterveyden perusteella annetuista rajoituksista muuta johdu.

2. Niitä ei sovelleta toimintaan, joka jommankumman osapuolen alueella liittyy edes tilapäisesti viranomaisten toimivallan käyttämiseen.

35 artikla

Tätä osastoa sovellettaessa mitkään sopimuksen määräykset eivät estä osapuolia soveltamasta maahan pääsyä ja maassa oleskelua, työskentelyä, työehtoja, luonnollisten henkilöiden sijoittautumista sekä palvelujen tarjoamista koskevia lakejaan ja asetuksiaan, jos näillä määräyksillä ei mitätöidä tai heikennetä tämän sopimuksen tietyn määräyksen nojalla osapuolelle kuuluvia etuja. Edellä oleva määräys ei rajoita 34 artiklan soveltamista.

36 artikla

Kazakstanin ja yhteisön yhtiöiden yhteisessä valvonnassa tai yksinomaaisessa omistuksessa oleviin yhtiöihin sovelletaan myös II, III ja IV luvun määräyksiä.

37 artikla

Jommankumman osapuolen sopimuksen nojalla toiselle myöntämä kohtelu ei saa kuukautta ennen palvelujen kauppaa koskevan GATS-yleissopimuksen asiaa koskevien velvoitteiden voimaantulopäivää olevasta päivästä alkaen GATS:n soveltamisalaan kuuluvien alojen tai toimenpiteiden osalta olla edullisempi kuin ensiksi mainitun osapuolen GATS:n määräysten mukaisesti myöntämä kohtelu; tämä koskee kaikkia palvelualoja, alasektoreja ja tarjoamisen muotoja.

38 artikla

Sovellettaessa II, III ja IV lukua ei oteta huomioon kohtelua, jonka yhteisö, sen jäsenvaltiot tai Kazakstanin tasavalta myöntävät taloudellista yhdentymistä koskeviin sopimuksiin sisällytettyjen sitoumusten perusteella GATS:n V artiklan periaatteiden mukaisesti.

1. Tämän osaston määräysten mukaisesti myönnettyä suosituimmuuskohtelua ei sovelleta verotukseen liittyviin etuihin, joita osapuolet antavat tai aikovat antaa tulevaisuudessa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten pohjalta, tai muihin verotukseen liittyviin määräyksiin.

2. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita esteeksi sille, että osapuolet toteuttavat tai vahvistavat toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää kaksinkertaisen verotuksen välttämistä tehtyjen sopimusten verotusta koskevien määräysten sekä muiden verotukseen liittyvien järjestelyiden mukaisten verojen tai kotimaisen verolainsäädännön välttäminen tai kiertäminen.

3. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita esteeksi sille, että jäsenvaltiot tai Kazakstanin tasavalta erottelevat niiden verolainsäädännön asiaa koskevia määräyksiä sovellettaessa erilaisessa asemassa olevat veronmaksajat toisistaan, erityisesti näiden asuinpaikan perusteella.

40 artikla

Mitä II, III ja IV luvussa määrätään, ei saa tulkita siten, että:

- jäsenvaltioiden kansalaisille tai Kazakstanin tasavallan kansalaisille annetaan oikeus saapua Kazakstanin tasavallan tai yhteisön alueelle tai oleskella siellä missä tahansa ominaisuudessa ja erityisesti yhtiön osakkeenomistajana tai osakkaana tai sen johtajana tai työntekijänä taikka palvelujen tarjoajana tai vastaanottajana,
- Kazakstanin yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille yhteisössä annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää Kazakstanin tasavallan kansalaisia yhteisön alueella,
- yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille Kazakstanissa annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää jäsenvaltioiden kansalaisia Kazakstanin tasavallan alueella,
- Kazakstanin yhtiöille taikka Kazakstanin yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille yhteisössä annetaan oikeus palkata kirgisialaisia henkilöitä työskentelemään muille henkilöille ja muiden henkilöiden valvonnassa tilapäisin työsopimuksin,
- yhteisön yhtiöille taikka yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille Kazakstanissa annetaan oikeus palkata jäsenvaltioiden kansalaisia työntekijöiksi tilapäisin työsopimuksin,

sanotun kuitenkin rajoittamatta 28 artiklan määräysten soveltamista.

V LUKU

JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMA

41 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat sallimaan kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän sopimuksen määräysten mukaisesti suoritettavat yhteisön ja Kazakstanin tasavallan asukkaiden väliset maksutaseen mukaiset maksut, jotka liittyvät tavaroiden, palvelujen tai henkilöiden liikkuvuuteen.

2. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen varmistetaan maksutaseen pääomaa koskevien suoritusten osalta pääoman vapaa liikkuvuus sellaisten yhtiöiden suorissa investoinneissa, jotka on perustettu isäntämaan lainsäädännön mukaisesti, ja investoinneissa, jotka on tehty II luvun määräysten mukaisesti, sekä näiden investointien ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttaminen ja kotiuttaminen.

3. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen ei oteta käyttöön uusia valuuttarajoituksia, jotka koskevat yhteisön ja Kazakstanin tasavallan asukkaiden välisiä pääomanliikkeitä ja niihin liittyviä juoksevia maksuja, eikä olemassa olevia rajoituksia tiukenneta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan tai 5 kohdan soveltamista.

4. Osapuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen muiden kuin 2 kohdassa tarkoitettujen pääomamuotojen liikkuvuutta yhteisön ja Kazakstanin tasavallan välillä tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi.

5. Tämän artiklan määräysten mukaisesti ja siihen asti, kun kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) sopimuksen VIII artiklassa tarkoitettu Kazakstanin valuutan täydellinen vaihdettavuus on toteutettu, Kazakstanin tasavalta voi poikkeuksellisissa olosuhteissa soveltaa lyhyen ajan ja keskipitkän ajan luottojen myöntämiseen ja saamiseen liittyviä valuuttarajoituksia, siltä osin kuin nämä rajoitukset on asetettu sille näiden luottojen

myöntämiseksi ja sen asema IMF:ssä sallii ne. Kazakstanin tasavalta soveltaa näitä rajoituksia ketään syrjimättä. Niitä sovelletaan siten, että ne haittaavat mahdollisimman vähän tätä sopimusta. Kazakstanin tasavalta antaa yhteistyöneuvostolle viipymättä tiedon näiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja niihin liittyvistä muutoksista.

6. Jos poikkeuksellisissa tapauksissa pääomien liikkuvuus yhteisön ja Kazakstanin tasavallan välillä aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssipolitiikan tai rahapolitiikan toteuttamiselle yhteisössä tai Kazakstanin tasavallassa, yhteisö ja vastaavasti Kazakstanin tasavalta voivat toteuttaa suojatoimenpiteitä yhteisön ja Kazakstanin tasavallan välisen pääomien liikkuvuuden osalta enintään kuuden kuukauden aikana, jos mainitut toimenpiteet ovat ehdottomasti tarpeen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista.

VI LUKU

HENKISEN, TEOLLISEN JA KAUPALLISEN OMAISUUDEN SUOJELU

42 artikla

1. Kazakstanin tasavalta jatkaa tämän artiklan ja liitteen III määräysten mukaisesti henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien suojelun parantamista varmistaa tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden loppuun mennessä yhteisön suojelun tasoon verrattavissa olevan suojelun tason, mukaan lukien tehokkaat näiden oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi toteutettavat keinot.

2. Kazakstanin tasavalta liittyy tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden loppuun mennessä sellaisiin liitteessä III olevassa 1 kohdassa tarkoitettuihin henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien suojelua koskeviin monenvälisiin yleissopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat tai joita ne tosiasiallisesti soveltavat, näihin sopimuksiin sisältyvien asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

V OSASTO

YHTEISTYÖ LAINSÄÄDÄNNÖN ALALLA

43 artikla

1. Osapuolet tunnustavat, että tärkeä edellytys Kazakstanin tasavallan ja yhteisön välisten taloudellisten yhteyksien vahvistamiselle on Kazakstanin tasavallan nykyisen ja tulevan lainsäädännön lähentäminen yhteisön lainsäädäntöön. Kazakstanin tasavalta pyrkii varmistamaan, että sen lainsäädäntöä yhtenäistetään vähitellen yhteisön lainsäädäntöön.

2. Lainsäädäntöjen lähentäminen kattaa erityisesti seuraavat alueet: tullilainsäädäntö, yhtiöoikeus, pankkioikeus, yritysten kirjanpito ja verotus, henkinen omaisuus, työntekijöiden suojelu työpaikoilla, rahoituspalvelut, kilpailusäännöt, mukaan lukien niihin liittyvät kauppaa koskevat seikat ja käytännöt, julkiset han-

kinnat, ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden ja elämän suojele, ympäristö, kuluttajansuoja, välillinen verotus, tekniset säännöt ja standardit, ydinvoima-alan lait ja asetukset sekä liikenne.

3. Yhteisö antaa Kazakstanin tasavallalle näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi teknistä apua, johon voi esimerkiksi sisältyä:

- asiantuntijavaihto,
- nopea tietojen toimittaminen, erityisesti asiaan liittyvää lainsäädäntöä koskevien tietojen toimittaminen,
- seminaarien järjestäminen,
- koulutus,
- avunanto kyseisiä aloja koskevan yhteisön lainsäädännön kääntämisessä.

4. Osapuolet sopivat tarkastelevansa keinoja soveltaa niiden kilpailulainsäädäntöä yhteiseltä pohjalta sellaisissa tapauksissa, jotka koskevat niiden välistä kauppaa.

VI OSASTO

YHTEISTYÖ TALOUDEN ALALLA

44 artikla

1. Yhteisö ja Kazakstanin tasavalta ryhtyvät yhteistyöhön talouden alalla tarkoituksenaan edistää taloussuudistusta ja talouden elpymistä sekä kestäväää kehitystä Kazakstanin tasavallassa. Tällä yhteistyöllä lujitetaan nykyisiä taloussuhteita molempien osapuolten etujen mukaisesti.

2. Menettelyt ja muut toimenpiteet suunnitellaan siten, että niillä edistetään taloudellista ja yhteiskunnallista uudistumista ja talousjärjestelmän rakennemuutosta Kazakstanin tasavallassa, ja ne noudattavat kestävään ja sopusointuiseen yhteiskunnalliseen kehityksen periaatetta; niihin sisältyvät täysimääräisesti myös ympäristöön liittyvät asiat.

3. Tätä varten yhteistyössä keskitytään erityisesti taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kehittämiseen, inhimillisten voimavarojen kehittämiseen, yritysten tukemiseen (mukaan lukien yksityistäminen, investoinnit ja rahoituspalvelujen kehittäminen), maatalouteen ja elintarvikkeisiin, energiaan ja siviililyönturvallisuuteen, liikenteeseen, matkailuun, ympäristönsuojeluun ja alueelliseen yhteistyöhön.

4. Erityistä huomiota kiinnitetään toimenpiteisiin, joilla voidaan edistää itsenäisten valtioiden välistä yhteistyötä, kyseisen alueen sopusointuiseen kehitykseen edistämiseksi.

5. Yhteisö voi tarvittaessa antaa teknistä apua taloudellisen yhteistyön ja muiden tässä sopimuksessa määrättyjen yhteistyömuotojen tukemiseksi ottaen huomioon Euroopan yhteisön neuvoston asiaa koskevat säännökset, joita sovelletaan itsenä-

sille valtioille annettavan teknisen avun osalta, yhteisön Kazakstanin tasavallalle myöntämään tekniseen apuun liittyvän alustavan ohjelman painopistealueet sekä tämän avun vahvistetut yhteensovittamis- ja täytäntöönpanomenettelyt.

45 artikla

Yhteistyö teollisuuden alalla

1. Yhteistyön tarkoituksena on edistää erityisesti:

- molempien osapuolten taloudellisten toimijoiden välisten kauppayhteyksien kehittämistä,
- yhteisön osallistumista Kazakstanin pyrkimyksiin teollisuutensa rakenteelliseksi uudistamiseksi,
- hallinnon parantamista,
- teollisuustuotteiden laadun parantamista,
- tehokkaan tuotanto- ja jalostuskyvyn kehittämistä raaka-aineiden alalla,
- asianmukaisten kaupallisten sääntöjen ja käytäntöjen kehittämistä,
- ympäristönsuojelua,
- sotateollisuuden muuntamista.

2. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta yrityksiin sovellettavien yhteisön kilpailusääntöjen täytäntöönpanoon.

46 artikla

Investointien edistäminen ja turvaaminen

1. Ottaen huomioon yhteisön ja jäsenvaltioiden toimivallan, yhteistyön tavoitteena on luoda suotuisat olosuhteet kotimaisille ja ulkomaisille yksityisille investoinneille, erityisesti investointien turvaamista koskevien parempien edellytysten, pääomien siirron ja investointimahdollisuuksiin liittyvien tietojen vaihdon avulla.

2. Yhteistyön tarkoituksena on erityisesti:

- jäsenvaltioiden ja Kazakstanin tasavallan välisten investointien edistämistä ja turvaamista koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,
- jäsenvaltioiden ja Kazakstanin tasavallan välisten kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,
- suotuisten olosuhteiden luominen ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi Kazakstanin talousalueelle,
- vakaan ja riittävän liiketoimintaa koskevan lainsäädännön ja edellytysten aikaansaaminen sekä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia käytäntöjä koskevien tietojen vaihto investointien alalla,
- investointimahdollisuuksia koskevien tietojen vaihto, muun muassa kaupallisten messujen, näyttelyiden, myyntiviikkojen ja muiden tapahtumien yhteydessä.

47 artikla

Julkiset hankinnat

Osapuolet toimivat yhteistyössä kehittääkseen tavaroita ja palveluja koskevien sopimusten avoimuutta ja kilpailumenettelyä koskevia edellytyksiä tarjouspyyntöjen avulla.

48 artikla

Yhteistyö standardien ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla

1. Osapuolten välisellä yhteistyöllä edistetään lähentymistä kansainvälisesti hyväksytyihin laatuun koskeviin arviointiperusteisiin, periaatteisiin ja suuntaviivoihin. Tarvittavat toimenpiteet helpottavat kehitystä kohti vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroista tunnustamista sekä Kazakstanin tuotteiden laadun parantamista.

2. Osapuolet pyrkivät tätä varten toimimaan yhteistyössä teknistä apua koskevissa hankkeissa, joilla:

- edistetään asianmukaista yhteistyötä kyseisten alojen erityisjärjestöjen ja -laitosten kanssa,
- edistetään yhteisön teknisten määräysten käyttöä ja eurooppalaisten standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen soveltamista,
- mahdollistetaan kokemusten ja teknisen tiedon jakaminen laadun valvonnan alalla.

49 artikla

Kaivostoiminta ja raaka-aineet

1. Osapuolten tavoitteena on lisätä investointeja ja kauppaa kaivostoiminnan ja raaka-aineiden alalla.

2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaville aloille:

- kaivostoiminnan ja rautaa sisältämättömiin metalleihin liittyvien metallialojen tulevaisuudennäkymiä koskevien tietojen vaihto,
- yhteistyötä koskevien oikeudellisten puitteiden luominen,
- kauppaan liittyvät asiat,
- ympäristön suojelua koskevan lainsäädännön hyväksyminen ja soveltaminen,
- koulutus,
- kaivostoiminnan turvallisuus.

50 artikla

Yhteistyö tieteen ja teknologian alalla

1. Osapuolet edistävät yhteistyötä siviilitarkoituksiin suunnatun tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla molempien etujen mukaisesti sekä, ottaen huomioon varojen saatavuuden, riittävää pääsyä osapuolten vastaaviin ohjelmiin, jollei henkiseen omaisuuteen, teollisoikeuteen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien tehokkaan suojelun asianmukaisesta tasosta muuta johdu.

2. Tieteen ja teknologian alan yhteistyöhön sisältyy:

- tieteellisten ja teknisten tietojen vaihto,
- yhteiset TTK-toiminnot,
- koulutus ja ohjelmat molempien osapuolten TTK-toiminnoissa mukana olevien tiedemiesten, tutkijoiden ja teknikoiden liikkuvuuden edistämiseksi.

Jos tämä yhteistyö on sellaista, että siihen sisältyy koulutusta ja/tai harjoittelua, se olisi toteutettava 51 artiklan määräysten mukaisesti.

Osapuolet voivat yhteisestä sopimuksesta sitoutua muihin tieteen ja teknologian alan yhteistyömuotoihin.

Tällaisia yhteistyötoimia toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisten tiedemiesten, insinöörien, tutkijoiden ja teknikoiden uudelleensuuntautumiseen, jotka ovat tai jotka ovat olleet mukana joukkotuhoseiden tuotannossa ja/tai niihin liittyvässä tutkimuksessa.

3. Tämän artiklan soveltamisalaa kuuluva yhteistyö toteutetaan sellaisten erityisten järjestelyjen mukaisesti, joista neuvotellaan ja jotka tehdään kummankin osapuolen hyväksymien menettelyjen mukaisesti; näillä järjestelyillä vahvistetaan muun muassa asianmukaiset henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen liittyvät määräykset.

51 artikla

Opetus ja koulutus

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä tavoitteenaan yleisen koulutustason ja ammatillisen pätevyyden parantaminen Kazakstanin tasavallassa julkisella ja yksityisellä sektorilla.

2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin alueisiin:

- Kazakstanin tasavallan korkeamman asteen opetus- ja koulutusjärjestelmien, mukaan lukien korkeakoulutusoisten oppilaitosten todistusjärjestelmät ja korkeakoulujen tutkintotodistukset, nykyaikaistaminen,
- julkisen ja yksityisen sektorin johtajien ja valtion virkamiesten koulutus erikseen määriteltävillä ensisijaisilla alueilla,
- eri oppilaitosten sekä oppilaitosten ja yritysten välinen yhteistyö,
- opettajien, tutkinnon suorittaneiden, hallintohenkilöstön, nuorten tutkijoiden ja tiedemiesten sekä nuorison liikkuvuus,
- euro-opintojen opetuksen edistäminen sopivissa oppilaitoksissa,
- yhteisön kielten opetus,
- konferenssitulkkien jatkokoulutus,
- toimittajien koulutus,
- kouluttajien koulutus.

3. Osapuolen mahdollista osallistumista toisen osapuolen vastaaviin opetus- ja koulutusalan ohjelmiin voitaisiin harkita osapuolten menettelyjen mukaisesti, ja tarvittaessa luodaan institutionaaliset kehykset ja laaditaan yhteistyösuunnitelmat, joiden perustana on Kazakstanin tasavallan osallistuminen yhteisön TEMPUS-ohjelmaan.

52 artikla

Maatalous ja maatalouteen liittyvä teollisuus

Yhteistyön tarkoituksena tällä alalla on maatalousuudistuksen toteuttaminen, maatalouden, maatalouteen liittyvän teollisuuden ja palvelualojen nykyaikaistaminen, yksityistäminen ja rakennemuutos Kazakstanin tasavallassa, kotimaisten ja ulkomaisten markkinoiden kehittäminen Kazakstanin tuotteille sellaisin edellytyksin, että varmistetaan ympäristönsuojelu ja ottaen huomioon tarve turvata paremmin elintarvikkeiden saanti sekä maatalouteen liittyvän liiketoiminnan kehitys ja maataloustuotteiden valmistus ja jakelu. Osapuolten tavoitteena on myös Kazakstanin standardien asteittainen lähentäminen yhteisön teknisiin määräyksiin, jotka koskevat teollisia ja maatalouselintarvikkeita, mukaan lukien terveyttä ja kasvien terveyttä koskevat määräykset.

53 artikla

Energia

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä markkinatalouden periaatteita ja Euroopan energiaperuskirjaa noudattaen Euroopan energiemarkkinoiden yhdyntyessä asteittain.

2. Yhteistyöhön sisältyy muun muassa seuraavat alat:

- energian tuotannon, jakelun ja kulutuksen ympäristövaikutukset näistä toimista aiheutuvien ympäristötuhojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi mahdollisimman pieniksi,
- energian jakelun laadun ja turvallisuuden parantaminen, mukaan lukien jakelun monipuolistaminen taloudellisella ja ympäristöystävällisellä tavalla,
- energiapolitiikan suunnittelu,
- energia-alan hallinnon ja sääntelyn parantaminen markkinatalouteen sopivaksi,
- institutionaalisten, oikeudellisten, verotukseen liittyvien ja muiden sellaisten edellytysten käyttöön ottaminen, jotka ovat tarpeen lisääntyneen energia-alan kaupan ja investointien kannustamiseksi,

- energiansäästön ja energiatehokkuuden edistäminen,
- energiainfrastruktuurin nykyaikaistaminen,
- energiahuoltoa ja loppukäyttöä koskeva energiateknologian parantaminen eri energiamuotojen osalta,
- hallinto ja koulutus energia-alalla,
- energian jakelun turvallisuus, energian ja energia-aineiden kuljetus ja siirto.

54 artikla

Ympäristö

1. Osapuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään ympäristön ja ihmisten terveyden suojelussa Euroopan energiaperuskirjan huomioon ottaen.
2. Yhteistyön tavoitteena on ympäristön rappeutumisen torjunta, ja siihen sisältyy erityisesti:
  - pilaantumisen tason tehokas valvonta ja ympäristön arviointi; ympäristön tilaa koskeva tietojärjestelmä,
  - paikallisen, alueellisen ja valtioiden rajat ylittävän ilman ja veden pilaantumisen torjunta,
  - luonnontilan palauttaminen,
  - kestävä, tehokas ja ympäristöä säästävä energian tuotanto ja käyttö,
  - teollisuuslaitosten turvallisuus,
  - kemiallisten aineiden luokitus ja turvallinen käsittely,
  - veden laatu,
  - jätteiden vähentäminen, kierrätys ja turvallinen jätteistä huolehtiminen, Baselin yleissopimuksen täytäntöönpano,
  - maatalouden ympäristövaikutukset, maaperän eroosio ja kemiallinen saastuminen,
  - metsien suojelu,
  - biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, suojelualueet ja luonnonvarojen kestävä käyttö ja hallinta,

- maankäytön suunnittelu, mukaan lukien rakentamis- ja kaupunkisuunnittelu,
- taloudellisten ja verotuksellisten keinojen käyttäminen,
- maailmanlaajuiset ilmastonmuutokset,
- ympäristökasvatus ja ympäristön tiedostaminen,
- valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutuksien arvioinnista tehdyn Espoon yleissopimuksen täytäntöönpano useissa eri valtioissa.

3. Yhteistyö toteutetaan erityisesti seuraavilla tavoilla:

- suunnitelmien kehittäminen katastrofien ja muiden hätätilanteiden varalle,
- tietojen ja asiantuntijoiden vaihto, mukaan lukien puhtaan teknologian siirtoon sekä bioteknologian turvalliseen ja ympäristöstävälliseen käyttöön liittyvät tiedot ja näitä asioita käsittelevät asiantuntijat,
- yhteinen tutkimustoiminta,
- lainsäädännön kehittäminen yhteisön sääntöjen mukaiseksi,
- yhteistyö alueellisella tasolla, mukaan lukien yhteistyö Euroopan ympäristökeskuksessa, sekä kansainvälisellä tasolla,
- toimintaperiaatteiden kehittäminen, erityisesti maailmanlaajuisten ja ilmastonmuutoksiin liittyvien kysymysten osalta sekä kestävästä kehityksestä saavuttamiseksi,
- ympäristövaikutuksia koskevat tutkimukset.

55 artikla

Liikenne

Osapuolet kehittävät ja vahvistavat yhteistyötään liikenteen alalla.

Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa nykyaikaistaa ja muuttaa rakenteellisesti Kazakstanin tasavallan liikennejärjestelmiä ja -verkostoja sekä varmistaa tarvittaessa kuljetusjärjestelmien yhteensovittuvuus kokonaisvaltaisemman liikennejärjestelmän saavuttamiseksi.

Yhteistyöhön sisältyy muun muassa:

- maakuljetusten, rautateiden, satamien ja lentokenttien hallinnon ja toimintojen nykyaikaistaminen,
- rautateiden, sisävesiväylien, maanteiden, satamien, lentokenttien ja lentoliikenteen infrastruktuureiden nykyaikaistaminen ja kehittäminen, mukaan lukien kaikkia osapuolia hyödyttävien pääteiden ja Euroopan laajuisten reittien nykyaikaistaminen edellä mainittujen liikennemuotojen osalta,

- yhdistettyjen kuljetusten edistäminen ja kehittäminen,
- yhteisen tutkimuksen ja yhteisten kehittämissohjelmien edistäminen,
- lainsäädännöllisen ja institutionaalisen kehyksen valmistelu politiikkojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien liikennealan yksityistäminen.

56 artikla

Avaruus

Pitäen mielessä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Euroopan avaruusjärjestön toimivallan, osapuolet edistävät tarvittaessa pitkän aikavälin yhteistyötä siviilitarkoituksiin suunnatussa avaruustutkimuksessa sekä sen kehittämisessä ja kaupallisessa soveltamisessa. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota aloitteisiin, jotka koskevat niiden vastaavien avaruusalalla toteuttamien toimien toisiaan täydentävyyden täysimääräistä hyödyntämistä.

57 artikla

Postipalvelut ja televiestintä

Osapuolet laajentavat ja vahvistavat toimivaltansa rajoissa yhteistyötään seuraavilla aloilla:

- menettelytapojen suunnitteleminen ja suuntaviivojen laatiminen televiestintäalan ja postipalvelujen kehittämiseksi,
- tariffikäytäntöjen ja markkinoinnin periaatteiden kehittämisen televiestinnän ja postipalvelujen osalta,
- televiestintää ja postipalveluja koskevien hankkeiden kehittämisen edistäminen sekä investointien houkutteleminen,
- televiestintä- ja postipalvelujen tarjonnan tehokkuuden ja laadun parantaminen, muun muassa vapauttamalla alasektoreiden toiminta,
- televiestinnän pitkälle kehittynyt soveltaminen, erityisesti elektronisen varojen siirron alalla,
- televiestintäverkkojen hallinto ja mahdollisimman tehokas käyttö,
- asianmukainen televiestintä- ja postipalvelujen tarjoamista sekä radiotaajuuksien käyttöä koskeva säädöspohja,
- televiestinnän ja postipalvelujen alan koulutus markkinoiden edellytysten mukaista toimintaa varten.

58 artikla

Rahoituspalvelut

Yhteistyön tarkoituksena on erityisesti helpottaa Kazakstanin tasavallan osallistumista maailmanlaajuisesti hyväksytyihin vastavuoroisiin maksujärjestelmiin. Teknisessä avussa keskitytään:

- pankki ja rahoituspalvelujen kehittämiseen, yhteisten luotovaramarkkinoiden kehittäminen, Kazakstanin tasavallan osallistuminen maailmanlaajuisesti hyväksytyihin vastavuoroisiin maksujärjestelmiin,
- verotusjärjestelmän ja siihen liittyvien toimielinten kehittämiseen Kazakstanin tasavallassa, kokemusten vaihtoon ja henkilökunnan koulutukseen verotukseen liittyvissä asioissa,
- vakuutuspalvelujen kehittämiseen, jolla muun muassa luotaisiin suotuisat olosuhteet yhteisön yhtiöiden osallistumiselle vakuutusalan yhteisyritysten perustamiseen Kazakstanin tasavallassa, sekä vientiluottovakuutusten kehittämiseen.

Tällä yhteistyöllä edistetään erityisesti Kazakstanin tasavallan ja jäsenvaltioiden suhteiden kehittämistä rahoituspalvelujen alalla.

59 artikla

Rahanpesu

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä tarpeesta pyrkiä yhteistyössä estämään niiden rahoitusjärjestelmien käyttö rikosten avulla yleensä ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen.
2. Tämän alan yhteistyöhön sisältyy erityisesti hallinnollinen ja tekninen apu, jonka tarkoituksena on laatia rahanpesun estämiseksi asianmukaisia sääntöjä, jotka vastaavat samaa asiaa koskevia yhteisön ja kyseisen alan kansainvälisten elinten, mukaan lukien rahoitusalan rahanpesutyöryhmän (FATF), sääntöjä.

60 artikla

Alueiden kehittäminen

1. Osapuolet vahvistavat yhteistyötään alueiden kehittämisessä ja maankäytön suunnittelussa.
2. Ne edistävät tätä varten kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välistä tietojen vaihtoa aluepolitiikasta ja maan käytön suunnittelun politiikasta sekä aluepolitiikkojen suunnittelumenetelmistä kiinnittäen erityistä huomiota heikommin kehittyneiden alueiden kehittämiseen.

Ne edistävät myös suoria yhteyksiä sellaisten alueiden ja julkisten järjestöjen välillä, jotka vastaavat alueiden kehittämissuunnittelusta, jonka tavoitteena on muun muassa alueiden kehittämisen edistämiskeinoja ja -menetelmiä koskevien tietojen vaihto.

61 artikla

Sosiaalialan yhteistyö

1. Osapuolet kehittävät yhteistyötään terveyden ja turvallisuuden aloilla parantaakseen työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelun tasoa.

Yhteistyöhön sisältyy erityisesti:

— opetus ja koulutus terveyteen ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä kiinnittäen erityistä huomiota aloihin, joilla terveys- ja turvallisuusriskit ovat suuret,

— ennalta ehkäisevien toimenpiteiden kehittäminen ja edistäminen ammattitautien ja muiden ammatista aiheutuvien terveyshaittojen torjumiseksi,

— suuronnettomuuden vaaran ehkäiseminen ja myrkyllisten kemikaalien käsittely,

— työympäristöön ja työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien perustietojen kehittämistä koskeva tutkimus.

2. Työllisyyden osalta yhteistyöhön sisältyy erityisesti tekninen apu, jota annetaan seuraaviin tarkoituksiin:

— työmarkkinoiden mahdollisimman tehokas käyttö,

— työnhaku- ja neuvontapalvelujen nykyaikaistaminen,

— rakennemuutosohjelmien suunnittelu ja hallinto,

— työllisyyden kehittämisen edistäminen paikallisella tasolla,

— tietojen vaihto joustavaa työllistämistä koskevista ohjelmista, mukaan lukien itsenäisenä ammatinharjoittajana ja yrittäjänä toimimisen edistämiseen tarkoitetut ohjelmat.

3. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota sosiaaliturvaa koskevaan yhteistyöhön, johon muun muassa sisältyy yhteistyö Kazakstanin tasavallan sosiaaliturvauudistuksen suunnittelemiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.

Näiden uudistusten tarkoituksena on kehittää Kazakstanin tasavallassa markkinatalouksille ominaiseen turvaan liittyviä menetelmiä, ja ne kattavat kaikki sosiaaliturvan alat.

62 artikla

Matkailu

Osapuolet lisäävät ja kehittävät yhteistyötään, johon sisältyy erityisesti:

— matkailuelinkeinon helpottaminen,

— tietovirtojen lisääminen,

— taitotiedon siirtäminen,

— yhteisiä toimia koskevien mahdollisuuksien tutkiminen,

— virallisten matkailuelinten välinen yhteistyö,

— matkailun kehittämistä koskeva koulutus.

63 artikla

Pienet ja keskisuuret yritykset

1. Osapuolten tavoitteena on kehittää ja vahvistaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja niiden yhteenliittymiä sekä yhteisön ja Kazakstanin tasavallan pk-yritysten välistä yhteistyötä.

2. Yhteistyöhön sisältyy tekninen apu, erityisesti seuraavilla aloilla:

— pk-yrityksiä koskevan lainsäädännön kehittäminen,

— asianmukaisen infrastruktuurin kehittäminen (yksikkö pk-yritysten yhteyksien tukemista varten, pk-yrityksille tarkoitettu rahaston perustamiseksi annettava tuki),

— teknologiakeskusten kehittäminen.

64 artikla

Tiedotus ja viestintä

Osapuolet tukevat tietojenkäsittelyn nykyaikaisten menetelmien kehittämistä, mukaan lukien tiedotusvälineet, ja edistävät tehokasta tietojen vastavuoroista vaihtoa. Etusijalle asetetaan ohjelmat, joiden tavoitteena on välittää suurelle yleisölle perustietoa yhteisöstä ja Kazakstanin tasavallasta, mukaan lukien, jos mahdollista, pääsy tietokantoihin, noudattaen täysimääräisesti henkiseen omaisuuteen kuuluvia oikeuksia.

65 artikla

Kuluttajansuoja

Osapuolet aloittavat tiiviin yhteistyön niiden kuluttajansuojajärjestelmien yhtenäistämiseksi. Tähän yhteistyöhön voi sisältyä

lainsäädäntötyötä ja institutionaalista uudistusta koskevien tietojen vaihto, pysyvän järjestelmän perustaminen vaarallisia tuotteita koskevien tietojen vastavuoroiseksi vaihtamiseksi, kuluttajille annetun tiedon parantaminen erityisesti hintojen, tuotteiden ominaisuuksien ja tarjottujen palvelujen osalta, kuluttajien etuja edustavien tahojen välisen tietojen vaihdon kehittäminen sekä kuluttajansuojapolitiikkojen yhteensovittaminen ja seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

66 artikla

Tulli

1. Yhteistyön tarkoituksena on varmistaa, että kaikkia kaupan ja hyvin kauppatapoihin liittyviä määräyksiä noudatetaan, sekä saattaa päätökseen Kazakstanin tasavallan tullijärjestelmän lähentäminen yhteisön tullijärjestelmään.

2. Yhteistyöhön sisältyvät erityisesti seuraavat alat:

- tietojen vaihto,
- työskentelymenetelmien parantaminen,
- yhdistetyn nimikkeistön ja yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan käyttöönotto,
- yhteyden luominen yhteisön ja Kazakstanin tasavallan kauttakuljetusjärjestelmien välille,
- tavaraliikenteeseen liittyvien tarkastusten ja muodollisuuksien yksinkertaistaminen,
- nykyaikaisten tullin tietojärjestelmien käyttöönoton tukeminen,
- seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

Tarvittaessa annetaan teknistä apua.

3. Hallintoviranomaisten välisen tulliasioita koskevan keskinäisen avun antamisessa noudatetaan tämän sopimuksen liitteenä olevan pöytäkirjan määräyksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 69 artiklassa tarkoitettua laajempaa yhteistyötä.

67 artikla

Tilastoalan yhteistyö

Tämän alan yhteistyön tarkoituksena on sellaisen tehokkaan tilastojärjestelmän kehittäminen, jonka avulla saadaan luotettavia tilastoja, jotka ovat tarpeen talousuudistuksen tukemisessa ja seurannassa sekä edistävät yksityisen yritystoiminnan kehittämistä Kazakstanin tasavallassa.

Osapuolet toimivat yhteistyössä erityisesti seuraavilla aloilla:

- Kazakstanin tilastojärjestelmän mukauttaminen kansainvälisiin menetelmiin, sääntöihin ja luokituksiin,
- tilastotietojen vaihto,
- tarvittavien kansantalouteen ja liiketalouteen liittyvien tietojen toimittaminen talousuudistuksen toteuttamista ja ohjaamista varten.

Yhteisö edistää tämän tavoitteen saavuttamista antamalla Kazakstanin tasavallalle teknistä apua.

68 artikla

Taloustieteet

Osapuolet helpottavat talousuudistusta ja talouspolitiikkojen yhteensovittamista yhteistyöllä, jonka tarkoituksena on parantaa niiden talouden peruseriaatteiden ymmärtämistä sekä talouspolitiikan suunnittelua ja toteuttamista markkinataloudessa. Osapuolet vaihtavat tätä varten kansantalouden tilaan ja tulevaisuudennäkymiin liittyviä tietoja.

Yhteisö antaa teknistä apua:

- auttaakseen Kazakstanin tasavaltaa talousuudistuksen toteuttamisessa antamalla asiantuntija-apua ja teknistä apua,
- edistääkseen taloustieteilijöiden välistä yhteistyötä taitotiedon siirron edistämiseksi talouspolitiikan suunnittelua varten, sekä varmistaakseen tähän politiikkaan liittyvien tutkimustulosten laajan levittämisen.

69 artikla

Huumausaineet

Osapuolet toimivat yhteistyössä toimivaltansa rajoissa tehostaakseen toimintaperiaatteita ja toimenpiteitä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman valmistuksen, tarjonnan ja kaupan torjunnassa, mukaan lukien huumausaineiden lähtöaineiden laittomiin tarkoituksiin kulkeutumisen estäminen, sekä edistääkseen huumausaineiden kysynnän estämiseksi ja vähentämiseksi tarkoitettuja toimia. Tämän alan yhteistyö perustuu molemminpuolisiin neuvotteluihin ja osapuolten väliseen tiiviiseen yhteistyöhön, joka koskee tavoitteita ja toimenpiteitä huumausaineisiin liittyvillä eri aloilla.

70 artikla

Yhteistyö laittomien toimien ehkäisemiseksi

Osapuolet aloittavat yhteistyön, jolla pyritään ehkäisemään laitonta toimintaa, kuten:

- laitton maahanmuutto ja niiden kansalaisuutta olevien luonnollisten henkilöiden laitton läsnäolo toistensa alueilla, ottaen huomioon maahan takaisinpääsyn periaate ja käytännöt,
- talouden alan laitton toiminta, mukaan lukien lahjonta,
- erilaisten tavaroiden laitton kauppa, mukaan lukien teollisuusjätteet,
- väärennökset,
- huumausaineiden, psykotrooppisten aineiden ja aseiden laitton kauppa.

Edellä mainittujen alojen yhteistyö perustuu yhteisiin neuvotteluihin ja tiiviiseen vuorovaikutukseen ja tarjoaa teknistä ja hallinnollista apua, johon kuuluu:

- laittomien toimien ehkäisemistä koskevan kansainvälisen lainsäädännön valmistelu,
- tietokeskusten perustaminen,
- laittomien toimien ehkäisemiseen sitoutuneiden laitosten tehokkuuden lisääminen,
- henkilöstön koulutus ja tutkimusinfrastruktuurien kehittäminen,
- laittomia toimia estävien, yhteisesti hyväksyttävien toimenpiteiden suunnitteleminen.

VII OSASTO

YHTEISTYÖ KULTTUURIN ALALLA

71 artikla

Osapuolet sitoutuvat edistämään, kannustamaan ja helpottamaan yhteistyötä kulttuurin alalla. Tarvittaessa yhteisössä toteutettavien kulttuurin alan yhteistyöohjelmiin tai yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa toteutettaviin vastaaviin ohjelmiin voidaan ottaa mukaan myös Kazakstanin tasavalta; lisäksi voidaan kehittää muuta osapuolten keskinäisen edun mukaista toimintaa.

VIII OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ

72 artikla

Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi Kazakstanin tasavalta saa 73, 74 ja 75 artiklan määräysten mukaisesti tilapäistä rahoitustukea yhteisöltä teknisen avun muodossa avustuksina Kazakstanin tasavallan talouden muutoksen nopeuttamiseksi.

73 artikla

Rahoitustukea annetaan osana yhteisössä annetussa asiaa koskevassa Euroopan yhteisön neuvoston asetuksessa tarkoitettua TACIS-ohjelmaa.

74 artikla

Yhteisön rahoitustuen tavoitteet ja alueet määritellään suuntaa-antavassa ohjelmassa, josta ilmenee molempien osapuolten välillä, Kazakstanin tasavallan tarpeet, kunkin alan vastaanottokyky ja uudistamisen alalla tapahtuva edistymisen huomioon ottaen sovittava tärkeysjärjestys. Osapuolet antavat asiasta tiedon yhteistyöneuvostolle.

75 artikla

Jotta käytettävissä olevia varoja käytettäisiin mahdollisimman tehokkaasti, osapuolet varmistavat, että yhteisöltä tuleva tekninen apu yhteensovitetaan muista lähteistä, esimerkiksi jäsenvaltioista, muista maista ja kansainvälisiltä järjestöiltä, esimerkiksi Kansainväliseltä jälleenrakennus- ja kehityspankilta sekä Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankilta, tulevan avun kanssa.

IX OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET, YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

76 artikla

Perustetaan yhteistyöneuvosto, joka valvoo tämän sopimuksen täytäntöönpanoa. Neuvosto kokoontuu ministeritasolla kerran vuodessa. Yhteistyöneuvosto tarkastelee kaikkia tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä osapuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyöneuvosto voi myös antaa asianmukaisia suosituksia molempien osapuolten yhteisellä suostumuksella.

77 artikla

1. Yhteistyöneuvosto muodostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Kazakstanin tasavallan hallituksen jäsenistä.
2. Yhteistyöneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.
3. Yhteistyöneuvoston puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisön edustaja ja Kazakstanin tasavallan hallituksen jäsen.

78 artikla

1. Yhteistyöneuvostoa avustaa sen tehtävissä yhteistyökomitea, joka muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten edustajista ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Kazakstanin tasavallan hallituksen edustajista, yleensä korkeiden virkamiesten tasolla. Yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisö ja Kazakstanin tasavalta.

Yhteistyöneuvosto määrittää työjärjestyksessään yhteistyökomitean tehtävät, joihin sisältyvät yhteistyöneuvoston kokousten valmistelu ja kyseisen komitean työskentelytavat.

2. Yhteistyöneuvosto voi siirtää osan toimivaltaansa tai koko toimivaltansa yhteistyökomitealle, millä varmistetaan jatkuvuus yhteistyöneuvoston kokousten välillä.

79 artikla

Yhteistyöneuvosto voi päättää perustaa sellaisen erityisen komitean tai elimen, joka soveltuu avustamaan sitä sen tehtävissä, ja määrittää näiden komiteoiden ja elinten kokoonpanon, tehtävät ja työskentelytavat.

80 artikla

Tutkiessaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa asiaa, joka liittyy määräykseen, jossa viitataan johonkin GATTin artiklaan, yhteistyöneuvosto ottaa huomioon mahdollisimman suuressa määrin tulkinnan, jonka GATTin sopimuspuolet yleensä antavat kyseiselle GATTin artiklalle.

81 artikla

Perustetaan parlamentaarinen yhteistyökomitea. Siinä kokoon-tuvat mielipiteiden vaihtoa varten Kazakstanin tasavallan parlamentin ja Euroopan parlamentin jäsenet. Se kokoontuu säännöllisin itse määräämnsä väliajoin.

82 artikla

1. Parlamentaarinen yhteistyökomitea muodostuu Euroopan parlamentin ja Kazakstanin parlamentin jäsenistä.
2. Parlamentaarinen yhteistyökomitea vahvistaa työjärjestyksensä.
3. Parlamentaarisen yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan parlamentti ja Kazakstanin parlamentti parlamentaarisen yhteistyökomitean työjärjestyksen määräysten mukaisesti.

83 artikla

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi pyytää yhteistyöneuvostoa toimittamaan sille tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiaankuuluvia tietoja; yhteistyöneuvosto toimittaa parlamentaariselle yhteistyökomitealle pyydetty tiedot.

Parlamentariselle yhteistyökomitealle annetaan tieto yhteistyöneuvoston suosituksista.

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi antaa suosituksia yhteistyöneuvostolle.

84 artikla

1. Kumpikin osapuoli sitoutuu varmistamaan tämän sopimuksen perusteella, että toisen osapuolen luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat, ilman syrjintää sen omiin kansalaisiin verrattuna, esittää asiansa osapuolten toimivaltaisille tuomioistuimille ja hallinnollisille toimielimille vedotessaan yksilöllisiin ja omaisuuteensa kohdistuviin oikeuksiinsa, mukaan lukien henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvat oikeudet.

2. Osapuolet, kumpikin toimivaltansa rajoissa:

86 artikla

- edistävät välimiesmenettelyn käyttöönottamista sellaisten riitojen ratkaisemiseksi, jotka aiheutuvat yhteisön ja Kazakstanin tasavallan taloudellisten toimijoiden toteuttamista kauppaan ja yhteistyöhön liittyvistä liiketoimista,
- sopivat, että kun riita jätetään välimiesmenettelyllä ratkaistavaksi, kumpikin riidan osapuoli voi, lukuun ottamatta tapauksia, joissa osapuolten valitseman välimieskeskuksen säännöissä määrätään toisin, valita oman välimiehen hänen kansallisuudestaan riippumatta ja että puheenjohtajana toimiva kolmas välimies tai ainoa välimies voi olla kolmannen maan kansalainen,
- suosittelevat taloudellisille toimijoilleen heidän sopimuksiinsa sovellettavan lain valitsemista yhteisellä sopimuksella,
- edistävät Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (Uncitral) valmistelemien välimiessäntöjen noudattamista ja ulkomaisten välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta New Yorkissa 10 päivänä kesäkuuta 1958 tehdyn yleissopimuksen allekirjoittajavaltion välimieskeskuksen välimiespalvelujen käyttöä.

85 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä,

- a) joita se pitää tarpeellisina estääkseen keskeisten turvallisuussetujensa vastaisten tietojen ilmaisemisen;
- b) jotka koskevat aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotantoa tai kauppaa taikka puolustustarkoitukseen välttämättömä tutkimusta, kehitystyötä tai tuotantoa, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;
- c) joita se pitää tärkeinä omien sisäisten turvallisuussetujensa kannalta vaikeissa, yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa vakavissa sisäisissä levottomuuksissa, sodassa tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa taikka täyttääkseen velvoitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi;
- d) joita se pitää tarpeellisina sen kaksikäyttöisten teollisuustuotteiden ja teknologian valvontaa koskevien kansainvälisten velvoitteidensa ja sitoumustensa noudattamiseksi.

1. Aloilla, joita tämä sopimus koskee, ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

- Kazakstanin tasavallan yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai yhtiöiden tai yritysten välillä,
- yhteisön Kazakstanin tasavaltaan soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Kazakstanin kansalaisten tai yhtiöiden tai yritysten välillä.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei rajoita osapuolten oikeutta soveltaa asiaa koskevia verotusmääräyksiä verovelvollisiin, jotka asuinpaikkansa puolesta eivät ole keskenään samanlaisessa asemassa.

87 artikla

1. Kumpikin osapuoli voi saattaa yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi minkä tahansa tämän sopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevan riidan.

2. Yhteistyöneuvosto voi ratkaista riidan antamalla suosituksen.

3. Jos riitaa ei voida ratkaista tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti, kumpikin osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle nimeävänsä sovittelijan; toinen osapuoli on tällöin velvollinen kahden kuukauden määräajassa nimeämään toisen välimiehen. Tätä menettelyä sovellettaessa pidetään yhteisöä ja jäsenvaltiota yhteisesti yhtenä riidan osapuolena.

Yhteistyöneuvosto nimeää kolmannen sovittelijan.

Sovittelijoiden suositukset annetaan määräenemmistöllä. Tällaiset suositukset eivät ole osapuolia sitovia.

88 artikla

Osapuolet sopivat, että ne neuvottelevat keskenään viipymättä asianmukaisia yhteyksiä käyttäen jommankumman osapuolen pyytäessä keskustelua mistä tahansa tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevasta asiasta ja muista osapuolten välisten suhteiden olennaisista näkökohdista.

Tämän artiklan määräykset eivät millään tavoin vaikuta eivätkä rajoita 13, 87 ja 93 artiklan määräysten soveltamista.

89 artikla

Kazakstanin tasavallalle tämän sopimuksen nojalla myönnetty kohtelu ei saa olla missään tapauksessa edullisempi kuin jäsenvaltioiden toisilleen myöntämä kohtelu.

90 artikla

Tässä sopimuksessa käsitteellä 'osapuolet' tarkoitetaan Kazakstanin tasavaltaa sekä yhteisöä tai sen jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja sen jäsenvaltioita kulloinkin niiden toimivallan mukaan.

91 artikla

Siltä osin kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat asiat kuuluvat Euroopan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen pöytäkirjojen alaan, Euroopan energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ja sen pöytäkirjoja sovelletaan heti niiden voimaantulosta näihin asioihin, mutta ainoastaan siltä osin kuin tällaisesta soveltamisesta on niissä määrätty.

92 artikla

Tämä sopimus on aluksi voimassa kymmenen vuotta. Jollei jompikumpi osapuoli sano sopimusta irti ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle osapuolelle kuusi kuukautta ennen sopimuksen voimaolon päättymistä, sen voimaolo jatkuu ilman eri toimenpiteitä.

93 artikla

1. Osapuolet toteuttavat kaikki yleistoimenpiteet tai erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen niiden tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Ne huolehtivat siitä, että tämän sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

2. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei ole täyttänyt tästä sopimuksesta johtuvia velvoitteitaan, se voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista, lukuun ottamatta erityisen kiireellisiä tapauksia, se antaa yhteistyöneuvostolle kaikki asiaa koskevat tiedot tilanteen perusteellista tarkastelua varten, molemmin puolin hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi.

Ensisijaisesti on valittava sellaiset toimenpiteet, jotka aiheuttavat vähiten haittaa tämän sopimuksen toiminnalle. Nämä toimenpiteet on annettava viipymättä tiedoksi yhteistyöneuvostolle, jos toinen osapuoli sitä pyytää.

94 artikla

Liitteet I, II ja III sekä pöytäkirja ovat tämän sopimuksen erottamaton osa.

95 artikla

Tämä sopimus ei vaikuta, kunnes yhtäläiset yksilökohtaiset ja taloudellisia toimijoita koskevat oikeudet on sen nojalla saavutettu, oikeuksiin, jotka yksilöille ja taloudellisille toimijoille varmistetaan yhtä tai useampaa jäsenvaltiota ja Kazakstanin tasavaltaa sitovissa sopimuksissa, lukuun ottamatta aloja, jotka

kuuluvat yhteisön toimivaltaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta tästä sopimuksesta jäsenvaltioille aiheutuvia velvoitteita niiden toimivaltaan kuuluvilla alueilla.

96 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, näissä sopimuksissa määrättyjen edellytysten mukaisesti, sekä Kazakstanin tasavallan alueeseen.

97 artikla

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen talteenottaja.

98 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale, jonka englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, portugalin-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, suomen- ja kazahinkieliset tosinnot ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin huostaan.

99 artikla

Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

Tämä sopimus korvaa voimaantullessaan Kazakstanin tasavallan ja yhteisön välisten suhteiden osalta 18 päivänä joulukuuta 1989 Brysselissä Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavalttojen liiton välillä tehdyn kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen.

100 artikla

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantuloa varten tarvittavien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräyksiä sovelletaan vuonna 1994 yhteisön ja Kazakstanin tasavallan välisen väliaikaisen sopimuksen perusteella, sopimuspuolet sopivat siitä, että näissä olosuhteissa ilmaisulla 'sopimuksen voimaantulopäivä' tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää.

Hecho en Bruselas, el veintitrés de enero de mil novecientos noventa y cinco.

Udfærdiget i Bruxelles, den treogtyvende januar nitten hundrede og femoghalvfems.

Geschehen zu Brüssel am dreiundzwanzigsten Januar neunzehnhundertfünfundneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι τρεις Ιανουαρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε.

Done at Brussels, on the twenty-third day of January in the year one thousand nine hundred and ninety-five.

Fait à Bruxelles, le vingt-trois janvier mil neuf cent quatre-vingt-quinze.

Fatto a Bruxelles, addì ventitré gennaio millenovecentonovantacinque.

Gedaan te Brussel, de drieëntwintigste januari negentienhonderd vijfennegentig.

Feito em Bruxelas, em vinte e três de Janeiro de mil novecentos e noventa e cinco.

Tehty Brysselissä kahdentenkymmenentenäkolmantena päivänä tammikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäviisi.

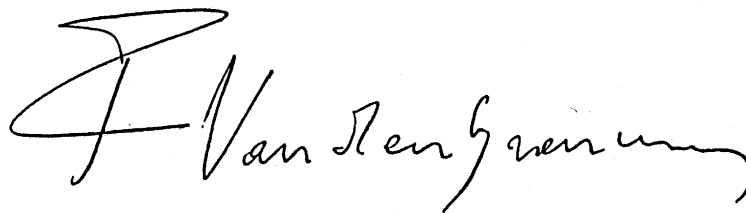
Som skedde i Bryssel den tjugotredje januari år ettusenniohundra nittio fem.

Бір мільйон тоғыз жүз тоқсан бесінші қауымда қарғар айының жиырма үшінші күні Брюсселде қаласында жасалған

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

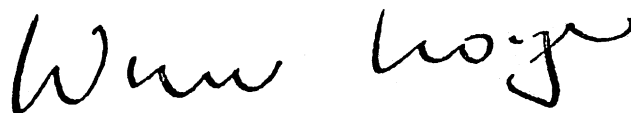
Für das Königreich Belgien

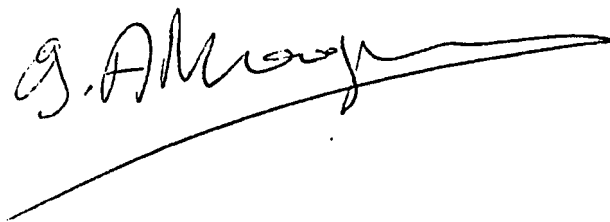
På Kongeriget Danmarks vegne

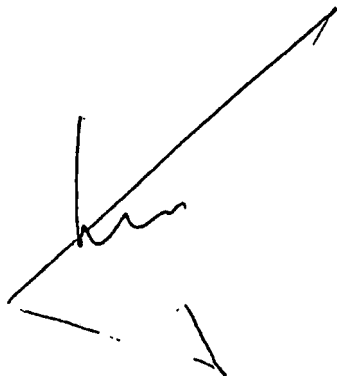
Für die Bundesrepublik Deutschland

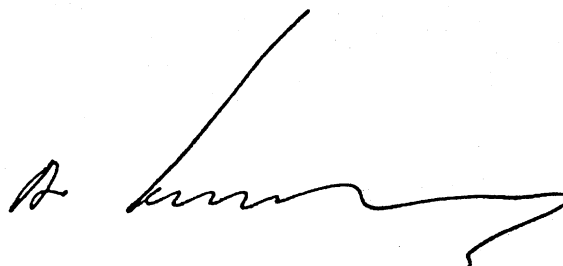
Για την Ελληνική Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, appearing to read "G. Alkouras", written in a cursive style. The signature is underlined with a long horizontal stroke.

Por el Reino de España

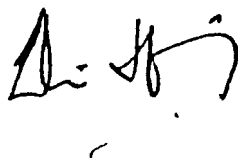
A handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping initial stroke followed by several smaller, connected loops.

Pour la République française

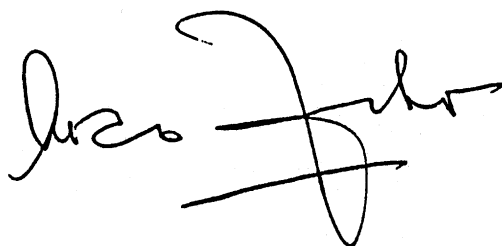
A handwritten signature in black ink, featuring a prominent, high-arched initial stroke followed by a series of connected, wavy lines.

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized representation of the name "D. Hill" or similar, with a distinct initial stroke.

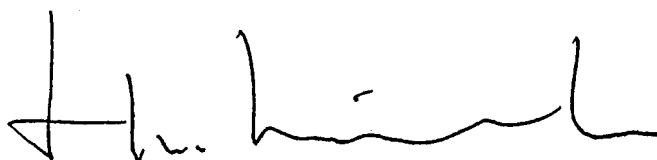
Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized representation of the name "Luca Fulco" or similar, with a large, sweeping initial stroke.

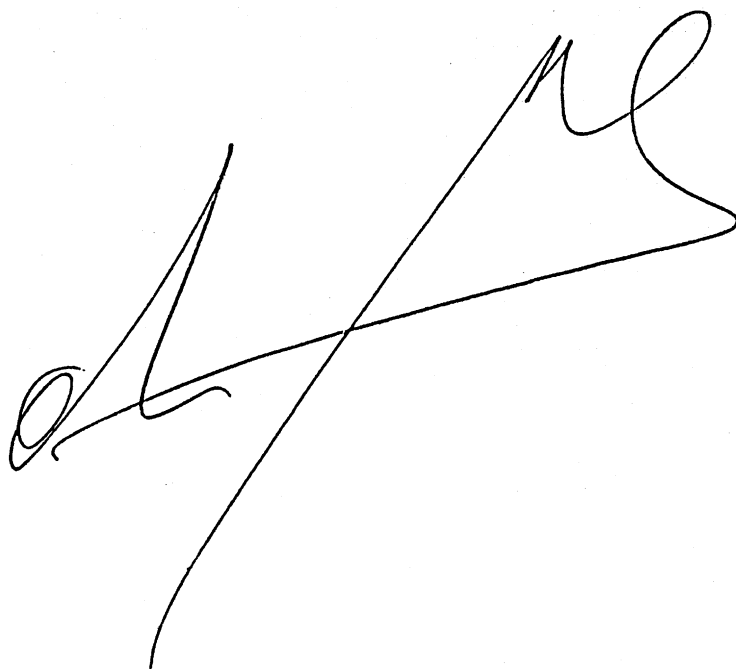
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a tall vertical stroke on the left and a series of connected loops and horizontal lines extending to the right.

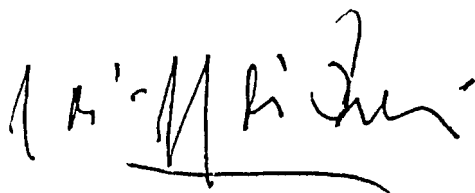
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in black ink, starting with a large 'H' and followed by several connected loops and horizontal strokes.

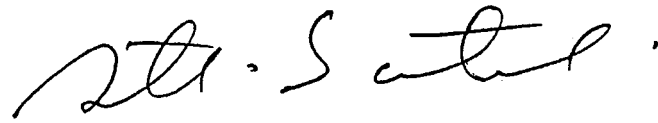
Für die Republik Österreich

A large, stylized handwritten signature in black ink, featuring a prominent diagonal stroke and several loops.

Pela República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. M. Silva' with a horizontal line underneath.

Suomen tasavallan puolesta

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Matti Santala". The signature is written in a cursive, flowing style.

För Konungariket Sverige

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Lena Hjelm-Warén". The signature is written in a cursive, flowing style.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to read "John Kew". The signature is written in a cursive, flowing style.

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

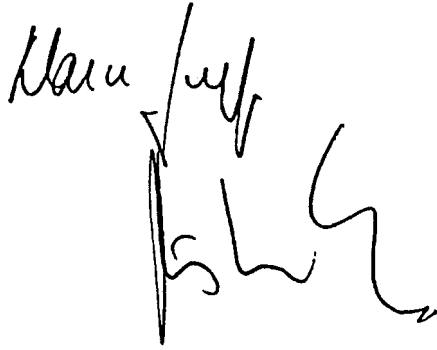
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

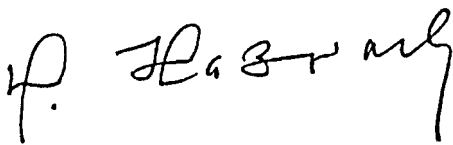
Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

På Europeiska gemenskapernas vägnar

Қазақстан Республикасының атынан

LUETTELO LIITTEENÄ OLEVISTA ASIAKIRJOISTA

- Liite I Viitteellinen luettelo etuuksista, jotka Kazakstanin tasavalta myöntää itsenäisille valtioille 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
- Liite II Sopimuksen 23 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettut yhteisön varaukset.
- Liite III Sopimuksen 42 artiklassa tarkoitettut henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvia oikeuksia koskevat yleissopimukset.
- Pyötkäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa.

LIITE I

**VIITTEELLINEN LUETTELO ETUUKSISTA, JOTKA KAZAKSTANIN TASAVALTA MYÖNTÄÄ
ITSENÄISILLE VALTIOILLE 8 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAISESTI**

1. Armenia, Valko-Venäjä, Viro, Georgia, Liettua, Moldova, Ukraina, Turkmenistan, Venäjä:

Tuontituloja ei sovelleta.

Vientituloja ei sovelleta niiden tuotteiden osalta, jotka toimitetaan clearing-sopimusten ja valtioiden välisten sopimusten mukaan näissä sopimuksissa määrättyinä määrinä.

Arvonlisäveroa ei sovelleta vientiin eikä tuontiin. Valmisteveroa ei sovelleta vientiin.

Kaikki itsenäiset valtiot:

Vuosittaisten valtioiden välistä kauppaa ja yhteistyötä koskevien sopimusten nojalla toimitetuille tuotteille avataan vientikiintiöt samoin kuin valtion tarpeisiin tarkoitetuille toimituksille.

2. Armenia, Valko-Venäjä, Viro, Georgia, Liettua, Moldova, Ukraina, Turkmenistan:

Maksut voidaan suorittaa ruplina.

Venäjä:

Maksut voidaan suorittaa ruplina tai tengeinä.

Kaikki itsenäiset valtiot:

Ei-kaupallisten toimien erityisjärjestelmä, mukaan lukien näistä toimista johtuvat maksusuoritukset.

3. Kaikki itsenäiset valtiot:

Juoksevien maksujen erityisjärjestelmä.

4. Kaikki itsenäiset valtiot:

Eriytynyt hintajärjestelmä tiettyjen raaka-aineiden ja puolivalmisteiden kaupalle.

5. Kaikki itsenäiset valtiot:

Eriyiset kauttakuljetusedellytykset.

6. Kaikki itsenäiset valtiot:

Eriyiset tullimenettelyedellytykset.

LIITE II

SOPIMUKSEN 23 ARTIKLAN 1 KOHDAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUT YHTEISÖN VARAUMAT**Kaivostoiminta**

Eräissä jäsenvaltioissa saatetaan yhtiöiltä, jotka eivät ole yhteisön valvonnassa, vaatia kaivostoimintaa ja kaivosoikeuksia koskeva toimilupa.

Kalastus

Jäsenvaltion suvereeniteettiin ja lainkäyttövaltaan kuuluvilla merialueilla on biologisten varojen ja kalastusalueiden käyttö ja niille pääsy rajattu kalastusaluksille, jotka purjehtivat jäsenvaltion lipun alla ja ovat rekisteröity yhteisön alueella, jollei määräyksistä muuta johdu.

Kiinteistöjen hankinta

Eräissä jäsenvaltioissa kiinteistöjen hankinnassa on rajoituksia sellaisten yhtiöiden osalta, jotka eivät ole yhteisön yhtiöitä.

Audiovisuaaliset palvelut, radio mukaan lukien

Tuotantoa ja jakelua, lähetykset ja muut yleisölle välittämisen muodot mukaan lukien, koskeva kansallinen kohtelu voi olla rajattua sellaisille audiovisuaalisille töille, jotka täyttävät tietyt alkuperävaatimukset.

Televiestintäpalvelut, liikkuvat ja satelliittipalvelut mukaan lukien**Varatut palvelut**

Eräissä jäsenvaltioissa täydentäviä palveluita ja infrastruktuuria koskeville markkinoille pääsy on rajoitettua.

Ammatilliset palvelut

Palvelut, jotka on varattu jäsenvaltion kansalaisuuden omaaville luonnollisille henkilöille. Tiettyjen edellytysten toteutuessa nämä henkilöt voivat perustaa yrityksiä.

Maatalous

Eräissä jäsenvaltioissa kansallista kohtelua ei voida soveltaa sellaisiin yhtiöihin, jotka eivät ole yhteisön valvonnassa ja jotka haluaisivat perustaa maatalouteen liittyvän yrityksen. Yhtiöiden, jotka eivät ole yhteisön valvonnassa, hankkiessa viinitiloja, näiden on ilmoitettava asiasta tai tarvittaessa saatava lupa.

Tietotoimistopalvelut

Eräissä jäsenvaltioissa on rajoituksia ulkomaalaisten osakkuuksille kustannus- ja lähetystoimintaa harjoittavissa yrityksissä.

LIITE III

SOPIMUKSEN 42 ARTIKLASSA TARKOITETUT HENKISEEN, TEOLLISEEN JA KAUPALLISEEN OMAISUUTEEN KUULUVIA OIKEUKSIA KOSKEVAT YLEISSOPIMUKSET

1. Sopimuksen 42 artiklan 2 kohta koskee seuraavia monenvälisiä yleissopimuksia:
    - Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisin asiakirja, 1971);
    - kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyriyten suojaamisesta (Rooma, 1961);
    - tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehdyn Madridin sopimuksen lisäpöytäkirja (Madrid, 1989);
    - Nizzan sopimus tavaroiden ja palvelujen kansainvälisestä luokituksesta tavaramerkkien rekisteröintiä varten (Geneve 1977, muutettu 1979);
    - Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1977, muutettu 1980);
    - kansainvälinen yleissopimus uusien kasvilajikkeiden suojaamisesta (UPOV) (Geneven asiakirja, 1991).
  2. Yhteistyöneuvosto voi suositella, että 42 artiklan 2 kohtaa sovelletaan myös muihin monenvälisiin yleissopimuksiin. Jos esiintyy kaupankäynnin edellytyksiin vaikuttavia ongelmia henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden aloilla, voidaan aloittaa kiireelliset neuvottelut jommankumman osapuolen pyynnöstä, molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun saavuttamiseksi.
  3. Osapuolet vahvistavat seuraavista monenvälisistä yleissopimuksista johtuvien velvoitteiden merkityksen:
    - teollisoikeuden suojelemisesta tehty Pariisin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979);
    - tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehty Madridin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979);
    - patenttiyhteistyösopimus (Washington 1970, muutettu ja mukautettu 1979 ja 1984).
  4. Kazakstanin tasavalta myöntää tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen yhteisön yhtiöille ja kansalaisille henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelun ja tunnustamisen osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin sen kolmansille maille kahdenvälisten sopimusten nojalla myöntämä kohtelu.
  5. Mitä 4 kohdassa määrätään, ei sovelleta etuuksiin, jotka Kazakstanin tasavalta myöntää kolmansille maille vastavuoroisesti, eikä etuuksiin, jotka Kazakstanin tasavalta myöntää muille entiseen Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoon kuuluneille maille.
-

PÖYTÄKIRJA

hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa

1 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- a) 'tullilainsäädännöllä' osapuolten alueilla sovellettavia säännöksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista tullimenettelyyn mukaan lukien osapuolten toteuttamat kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- b) 'tulleilla' kaikkia tulleja, veroja ja muita maksuja, joita määrätään ja kannetaan osapuolten alueilla tullilainsäädäntöä sovellettaessa, ei kuitenkaan maksuja, jotka ovat suunniteltujen suoritetuista palveluista aiheutuneiden kustannusten suuruiset;
- c) 'pyynnön esittäneellä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tulliasioissa;
- d) 'pyynnön vastaanottaneella viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avunannosta tulliasioissa;
- e) 'rikkomuksella' mitä tahansa tullilainsäädännön vastaisia toimia tai sellaisen yritystä.

2 artikla

Soveltamisala

1) Osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvissa asioissa tässä pöytäkirjassa määrätyillä tavoilla ja edellytyksillä varmistaakseen tullilainsäädännön oikean soveltamisen, erityisesti ehkäisemällä, paljastamalla ja tutkimalla tullilainsäädännön vastaisia toimia.

2) Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä osapuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien säännösten soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä oikeusviranomaiset anna tähän suostumustaan.

3 artikla

Pyynnöstä annettava apu

- 1) Pynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki asiaa koskevat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai olisivat tullilainsäädännön vastaisia.
- 2) Pynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä, onko toisen osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.
- 3) Pynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että valvonta kohdistetaan:
  - a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä;
  - b) paikkoihin, joihin on koottu tavaravarastoja siten, että voidaan perustellusti uskoa niiden olevan toisen osapuolen lainsäädännön vastaisiin toimiin tarkoitettuja;
  - c) sellaisten tavaroiden liikkumiseen, joiden on ilmoitettu mahdollisesti olevan huomattavien tullilainsäädännön vastaisen toimien kohteena;
  - d) kuljetusvälineisiin, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

4 artikla

Omaaloitteinen avunanto

Osapuolet antavat toisilleen lainsäädäntönsä, sääntöjensä ja muiden säädösten mukaisesti apua, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta tarpeellisenä, erityisesti silloin kun ne saavat tietoja:

- toimista, joilla on rikottu, rikotaan tai olisi rikottu tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä muille osapuolille;

— uusista keinoista tai menetelmistä, joita käytetään näiden toimien toteuttamisessa;

— tavaroista, joiden tiedetään olevan huomattavien tullilainsäädännön vastaisten toimien kohteena.

5 artikla

Asiakirjojen toimittaminen/ilmoitukset

Pyynnön vastaanottanut viranomaisen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä oman lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki sellaiset tarvittavat toimenpiteet

— kaikkien asiakirjojen antamiseksi,

— kaikista päätöksistä ilmoittamiseksi,

jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, vastaanottajalle, joka asuu sen alueella tai on sijoittautunut sinne. Tällöin sovelletaan 6 artiklan 3 kohtaa.

6 artikla

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö

1) Tässä pöytäkirjassa tarkoitettujen pyyntöjen on tehtävä kirjallisesti. Pynnön täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat on liitettävä pyyntöön. Myös suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä, jos asian kiireellisyys on tarpeen, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.

2) Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä esitetään seuraavat tiedot:

a) pyynnön esittävä viranomaisen;

b) pyydetty toimenpiteet;

c) pyynnön tarkoitus ja aihe;

d) asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset tekijät;

e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;

f) yhteenvedo asiaa koskevista seikoista ja jo suoritetuista kyselyistä, lukuun ottamatta 5 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.

3) Pynnöt on tehtävä pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.

4) Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia, sen korjaamista tai täydentämistä voidaan vaatia; kuitenkin voidaan toteuttaa varoimenpiteitä.

7 artikla

Pyyntöjen täyttäminen

1) Pynnön vastaanottanut viranomaisen tai, jos tämä ei voi toimia, hallintoyksikkö, jolle tämä viranomaisen on pyynnön osoittanut, toimii avunpyynnön täyttämiseksi toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojen mukaan samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman osapuolen muiden viranomaisten pyynnöstä, ja toimittaa sillä jo olevia tietoja, tekee tarkoituksenmukaisia tutkimuksia tai järjestää niiden tekemisen.

2) Avunantopyynnöt täytetään pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön, sääntöjen ja muiden säästöjen mukaisesti.

3) Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen asianomaisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneen tai tämän vastualueeseen kuuluvan toisen viranomaisen toimitiloista tietoja, jotka koskevat tullilainsäädännön vastaisia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomaisen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4) Osapuolen virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja jälkimmäisen määräämin edellytyksin olla läsnä tehtäessä tutkimuksia jälkimmäisen alueella.

8 artikla

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1) Pynnön vastaanottanut viranomaisen ilmoittaa tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle asiakirjoina, oikeaksi todistettuina asiakirjajäljennöksinä, kertomuksina ja muina niiden kaltaisina asiakirjoina.

2) Kaikki 1 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen voidaan korvata automaattisella tietojenkäsittelymenetelmällä tuotetulla missä tahansa muodossa olevalla samalla tarkoitusta varten tuotetulla tiedolla.

9 artikla

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

- 1) Osapuolet voivat kieltäytyä tässä pöytäkirjassa tarkoitetusta avunannosta, jos avunpyyntöön suostuminen:
- voisi loukata itsemääräämisoikeutta tai vaarantaa yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja, tai
  - koskisi muita kuin tulleja koskevia valuutta- tai verosäännöksiä, tai
  - loukkaisi teollisia, liike- tai ammattisalaisuuksia.
- 2) Jos pyynnön esittävä viranomaisiin pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettyä antaa, sen on huomautettava tästä seikasta pyynnössään. Pynnön vastaanottanut viranomaisiin saa päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.
- 3) Jos avunannosta kieltäydytään, kieltäytymispäätös ja sen perustelut on viipymättä annettava tiedoksi pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

10 artikla

Luottamuksellisuuden velvoite

- 1) Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia. Ne ovat salassa pidettäviä, ja niitä koskee tällaiseen tietoon ulotettu, tiedot vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevan lainsäädännön sekä yhteisön viranomaisiin sovellettavien vastaavien säännösten suoja.
- 2) Henkilöön liittyviä tietoja ei saa toimittaa, jos on aihetta olettaa, että tietojen välittäminen tai käyttö olisi vastoin osapuolten oikeusjärjestysten periaatteita, varsinkin jos kyseiselle henkilölle aiheutuisi tästä kohtuutonta haittaa. Vastaanottava osapuoli ilmoittaa pyynnöstä tiedot antavalle osapuolelle siitä, miten ja millaisin tuloksin annettuja tietoja käytettiin.
- 3) Henkilöön liittyvät tiedot saa toimittaa ainoastaan tulliviranomaisille ja rikosoikeudellisia seuraamuksia varten syyttäjälä ja tuomioistuinviranomaisille. Muille henkilöille tai viranomaisille saa tietoja antaa edelleen vasta tiedot antavan viranomaisiin suostuttua tähän.
- 4) Tiedot antava osapuoli tarkistaa toimitettavien tietojen oikeellisuuden. Jos ilmenee, että jo välitetyt tiedot ovat virheellisiä tai hävitettäviä, ilmoitetaan tästä viipymättä vastaanotta-

valle osapuolelle. Vastaanottava osapuoli on velvollinen oikaisemaan tai hävittämään tiedot.

- 5) Kyseiselle henkilölle voidaan hakemuksesta antaa tietoja tallennetuista tiedoista ja tallentamisen tarkoituksesta edellyttäen, että tämä ei ole vastoin yleistä etua.

11 artikla

Tietojen käyttö

- 1) Saatuja tietoja on käytettävä yksinomaan tämän pöytäkirjan tarkoituksiin, niitä saa käyttää kunkin osapuolen alueella muihin tarkoituksiin ainoastaan tiedot luovuttaneen hallintoviranomaisen kirjallisella etukäteen antamalla luvalla, ja tietoja koskevat tiedot luovuttaneen viranomaisen asettamat rajoitukset.
- 2) Mitä 1 kohdassa määrätään, ei estä käyttämästä tietoja oikeudenkäynnissä tai hallintolainkäyttömenettelyissä, jotka on jälkikäteen pantu vireille tullilainsäädännön rikkomisen vuoksi.
- 3) Osapuolet voivat todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja todistuksissa sekä tuomioistuinten käsiteltävinä olevissa menettelyissä ja kanteissa käyttää todisteina tietoja ja asiakirjoja, jotka on saatu tai joita on tutkittu tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

12 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virkamies voidaan toisen osapuolen toimivaltaan kuuluvalla alueella valtuuttaa annettussa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynneissä tai hallintolainkäyttömenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja asioita, sekä esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selvästi, minkä asian johdosta ja minkä aseman tai ominaisuuden perusteella virkamiestä kuullaan.

13 artikla

Avunannosta aiheutuneet kustannukset

Osapuolet ovat vaatimatta toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan nojalla aiheutuneista kustannuksista lukuun ottamatta tapauksen mukaan asiantuntijoiden ja todistajien sekä muun kuin julkisen laitoksen palveluksessa olevien tulkkien ja kääntäjien kustannuksia.

14 artikla

Täytäntöönpano

1) Tähän pöytäkirjaan liittyvät käytännön toimenpiteet annetaan Kazakstanin tasavallan keskustulliviranomaisille ja Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaisille yksiköille sekä soveltuvien osin Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaisille tehtäväksi. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottaen huomioon tietosuojaa koskevat säännöt. Ne voivat suositella toimivaltaisille elimille muutoksia, jotka niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2) Osapuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista soveltamista koskevista säännöistä, jotka on annettu tämän artiklan määräysten mukaisesti.

15 artikla

Täydentävä luonne

1) Tämä pöytäkirja täydentää keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia, joita on tehty tai saatetaan tehdä yhden tai useamman yhteisön jäsenvaltion ja Kazakstanin tasavallan välillä, eikä estä soveltamasta niitä. Pöytäkirja ei myöskään estä mainittujen sopimusten mukaisesti tapahtuvaa laaja-alaisempaa avunantoa.

2) Mainitut sopimukset eivät estä soveltamasta yhteisön säännöksiä komission toimivaltaisten yksikköjen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välisestä sellaisten tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja, sanotun kuitenkin rajoittamatta 11 artiklan soveltamista.

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat:

BELGIAN KUNINGASKUNTAA,

TANSKAN KUNINGASKUNTAA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTAA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTIA,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTAA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTAA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTAA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA,

jotka ovat EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN perustamissopimuksen, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖN perustamissopimuksen ja EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖN perustamissopimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖÄ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖÄ SEKÄ EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖÄ,

jäljempänä 'yhteisö',

sekä

täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat

KAZAKSTANIN TASAVALTA,

jotka ovat kokoontuneet 23 päivänä tammikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäneljä allekirjoittamaan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'sopimus',

ovat hyväksyneet seuraavat tekstit:

Sopimus liitteineen ja seuraava pöytäkirja:

Pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Kazakstanin tasavallan täysivaltaiset edustajat ovat antaneet seuraavat tämän päätösasiakirjan liitteinä olevat ja jäljempänä luetellut yhteiset julistukset:

yhteinen julistus sopimuksen 13 artiklasta

yhteinen julistus sopimuksen 23 artiklasta

yhteinen julistus sopimuksen 25 artiklan b alakohdassa ja 36 artiklassa olevasta valvonnan käsitteestä

yhteinen julistus sopimuksen 42 artiklasta

yhteinen julistus sopimuksen 93 artiklasta

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Kazakstanin tasavallan täysivaltaiset edustajat ovat ottaneet huomioon tämän päätösasiakirjan liitteinä olevan Ranskan tasavallan julistuksen:

Ranskan tasavallan julistus sen merentakaisista maista ja alueista.

Hecho en Bruselas, el veintitrés de enero de mil novecientos noventa y cinco.

Udfærdiget i Bruxelles, den treogtyvende januar nitten hundrede og femoghalvfems.

Geschehen zu Brüssel am dreiundzwanzigsten Januar neunzehnhundertfünfundneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι τρεις Ιανουαρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε.

Done at Brussels, on the twenty-third day of January in the year one thousand nine hundred and ninety-five.

Fait à Bruxelles, le vingt-trois janvier mil neuf cent quatre-vingt-quinze.

Fatto a Bruxelles, addì ventitré gennaio millenovecentonovantacinque.

Gedaan te Brussel, de drieëntwintigste januari negentienhonderd vijffennegentig.

Feito em Bruxelas, em vinte e três de Janeiro de mil novecentos e noventa e cinco.

Tehty Brysselissä kahdentenkymmenentenäkolmantena päivänä tammikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäviisi.

Som skedde i Bryssel den tjugotredje januari år ettusenniohundra nittio fem.

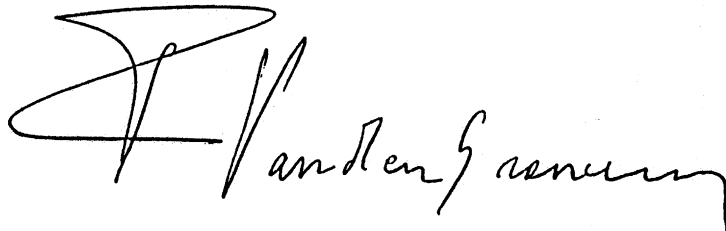
Бір млн тоғыз жүз тоқсан бесінші жұлдың қаңтар айының жиырма үшінші күні Брюссель қаласында жасалған

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

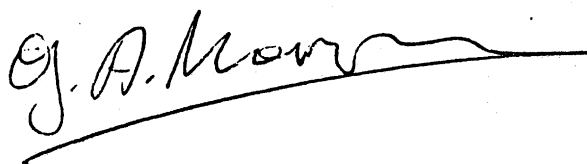
På Kongeriget Danmarks vegne

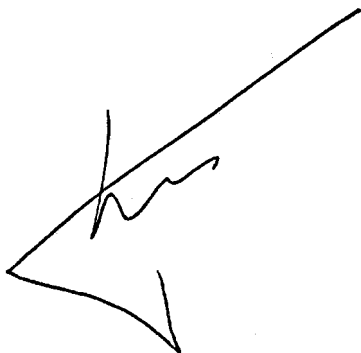
Für die Bundesrepublik Deutschland

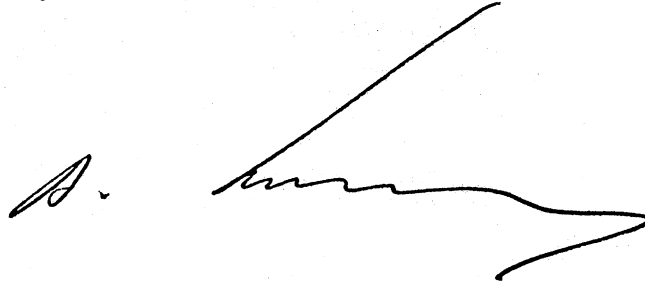
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

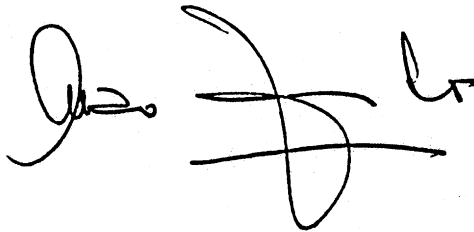
A handwritten signature in French, consisting of a small initial 'A.' followed by a long, sweeping horizontal stroke that ends in a sharp hook.

Thar cheann Na hÉireann

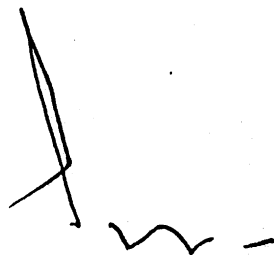
For Ireland

A handwritten signature in Irish, appearing to be 'A. H. Fi'.

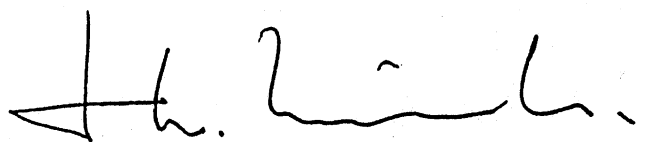
Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in Italian, consisting of a small initial 'A.' followed by a complex, stylized signature.

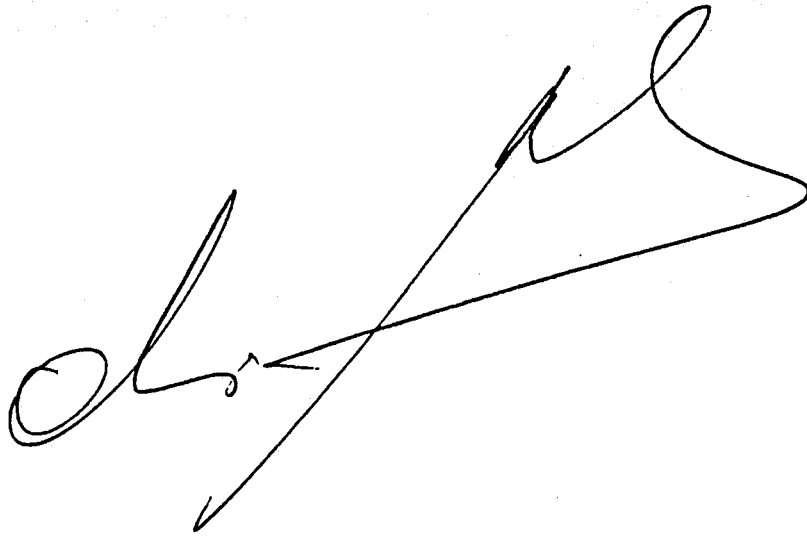
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in Luxembourgish, consisting of a small initial 'A.' followed by a signature that includes a wavy line.

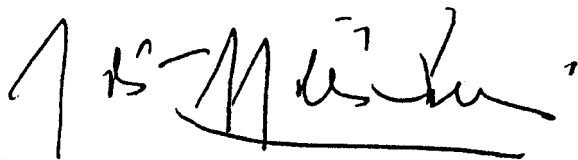
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in Dutch, appearing to be 'H. W. L.'.

Für die Republik Österreich

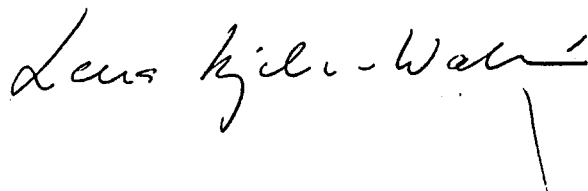
Pela República Portuguesa

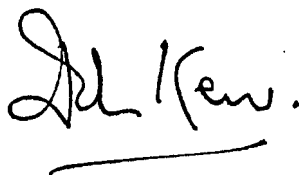
Suomen tasavallan puolesta

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

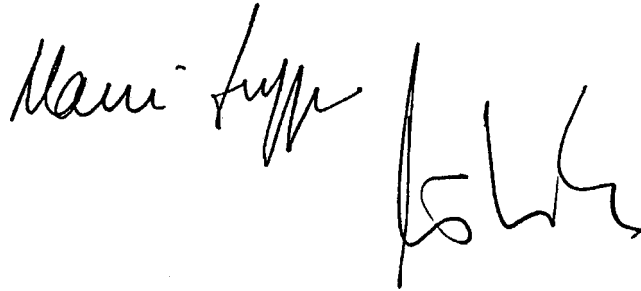
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

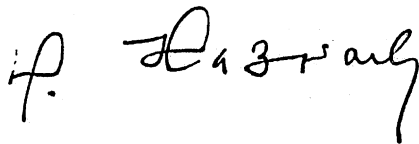
Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

På Europeiska gemenskapernas vägnar

Қазақстан Республикасының атынан

Yhteinen julistus 13 artiklasta

Yhteisö ja Kazakstanin tasavalta julistavat, että suojalausekkeen tekstillä ei myönnetä GATTin suojatoimenpiteitä.

Yhteinen julistus 23 artiklasta

Osapuolet sopivat, että 23 artiklan 1 ja 2 kohdassa ilmaisulla 'lakiensa ja asetustensa mukaisesti' tarkoitetaan sitä, että kukin osapuoli voi säännellä yhtiöiden sijoittautumista alueelleen sekä toimintaa siellä, jos nämä säännökset eivät aseta toisen osapuolen yhtiöiden sijoittautumiselle ja toiminnalle uusia rajoituksia, jotka johtaisivat epäedullisempaan kohteluun kuin niiden omille yhtiöilleen tai jonkin kolmannen maan yhtiöille, sivuliikkeille tai tytäryhtiöille myöntämä kohtelu, sanotun kuitenkin rajoittamatta 37 ja 40 artiklan soveltamista.

Yhteinen julistus 25 artiklan b alakohdassa ja 36 artiklassa olevasta valvonnan käsitteestä

1. Osapuolet vahvistavat olevansa yhtä mieltä siitä, että valvonta riippuu tosiasiallisista olosuhteista erityisissä tapauksissa.
2. Yhtiön katsotaan valvovan toista yhtiötä, jota pidetään näin ollen ensiksi mainitun yhtiön tytäryhtiönä, jos esimerkiksi:
  - toisella yhtiöllä on äänimäärän enemmistö suoraan tai välillisesti, tai
  - toisella yhtiöllä on oikeus nimittää ja erottaa enemmistö toisen yhtiön hallinto- tai johtaelimen tai valvovan toimielimen jäsenistä, ja se on samalla osakkeenomistaja tai tytäryhtiön jäsen.
3. Molemmat osapuolet pitävät 2 kohdassa esitettyjä perusteita esimerkin omaisina.

Yhteinen julistus 42 artiklasta

Osapuolet sopivat, että tätä sopimusta sovellettaessa käsitteisiin henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus sisältyvät erityisesti tekijänoikeudet, mukaan lukien tietokoneohjelmien tekijänoikeudet, ja sen lähioikeudet, oikeudet, jotka liittyvät patenteihin, teolliseen muotoiluun, maantieteellisiin merkintöihin, mukaan lukien alkuperänimitykset, tavara- ja palvelumerkkeihin ja integroitujen piirien piirimalleihin liittyvät oikeudet, taitotietoa koskevien julkaisemattomien tietojen suojaaminen sekä teollisoikeuden suojelemisesta tehdyn Pariisin sopimuksen 10 a artiklassa tarkoitettu vilpillisen kilpailun estäminen.

Yhteinen julistus 93 artiklasta

Osapuolet sopivat, että sopimuksen 93 artiklaan sisällytetyllä ilmaisulla ”erityisen kiireelliset tapaukset” tarkoitetaan sen oikein tulkitsemiseksi ja käytäntöön soveltamiseksi jommankumman osapuolen tekemää sopimuksen sisältöön kohdistuvaa rikkomusta. Sopimuksen sisältöön kohdistuva rikkomus käsittää:

a) sopimuksen perusteettoman purkamisen, joka ei ole oikeutettua kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen mukaan,

tai

b) sopimuksen 2 artiklassa määrättyjen sopimusten olennaisten osien rikkomisen.

Ranskan tasavallan julistus

Ranskan tasavalta huomauttaa, että Kazakstanin tasavallan kanssa tehtyä kumppanuus- ja yhteistyösopimusta ei sovelleta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti Euroopan yhteisöön assosioituneihin merentakaisiin maihin ja alueisiin.

NEUVOSTON JA KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 12 päivänä toukokuuta 1999,

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä

(1999/491/EY, EHTY, Euratom)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen avulla luotuja siteitä,

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 54 artiklan 2 kohdan, 57 artiklan 2 kohdan viimeisen virkkeen, 66 artiklan, 73 c artiklan 2 kohdan, 75 artiklan, 84 artiklan 2 kohdan sekä 99, 100, 113 ja 235 artiklan yhdessä sen 228 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen ja 228 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan kanssa,

ottavat huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 101 artiklan toisen kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon, ⁽¹⁾,

ovat kuulleet EHTY:n neuvoa-antavaa komiteaa, ja saatuun neuvoston puoltavan lausunnon,

ottavat huomioon neuvoston Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 101 artiklan mukaisesti antaman suosituksen,

sekä katsovat, että

- 3) tietyt tässä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa määrätyt yhteisön kauppapolitiikan soveltamisalaan kuulumat velvoitteet vaikuttavat tai voivat vaikuttaa sijoittautumisoikeuden, liikenteen ja yritysten kohtelun alalla hyväksytyillä yhteisön säädöksillä luotuun järjestelmään,
- 4) kyseisessä sopimuksessa asetetaan Euroopan yhteisölle tietyt velvoitteita, jotka koskevat pääoma- ja maksuvirtoja yhteisön ja Kirgisian tasavallan välillä,
- 5) siltä osin kuin kyseinen sopimus vaikuttaa 23 päivänä heinäkuuta 1990 annettuun neuvoston direktiiviin 90/434/ETY eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä ⁽³⁾ ja 23 päivänä heinäkuuta 1990 annettuun neuvoston direktiiviin 90/435/ETY eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä ⁽⁴⁾, jotka perustuvat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 100 artiklaan, on tätä artiklaa pidettävä oikeudellisena perustana,
- 6) sopimuksen tietyissä määräyksissä asetetaan yhteisölle rajat ylittävää yhteistyötä laajempia velvoitteita palvelujen tarjoamisen osalta, ja
- 7) Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa ei ole määräyksiä erityisistä valtuuksista tiettyjen sopimuksen määräysten osalta, jotka yhteisön on pantava täytäntöön, ja näissä tapauksissa voidaan soveltaa perustamissopimuksen 235 artiklaa,

1) Brysselissä 9 päivänä helmikuuta 1995 allekirjoitettu Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimus edistää osaltaan Euroopan yhteisöjen tavoitteiden toteuttamista,

2) tämän sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetun ja neuvoston päätöksellä 90/116/ETY ⁽²⁾ hyväksytyyn Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välisen kauppaa sekä kaupallista ja

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön puolesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan

⁽¹⁾ EYVL C 339, 18.12.1995, s. 52.

⁽²⁾ EYVL L 68, 15.3.1990, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 225, 20.8.1990, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 225, 20.8.1990, s. 6.

välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus, pöytäkirja, julistukset ja kirjeenvaihto.

Kyseiset tekstit ovat tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

1) Päätöksen yhteisön kannasta yhteistyöneuvostossa ja yhteistyökomiteassa silloin, kun tämä toimii yhteistyöneuvoston valtuuttamana, tekee neuvosto komission ehdotuksesta tai tarvittaessa komissio Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamis- sopimusten asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

2) Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 76 artiklan mukaan neuvoston puheenjohtaja toimii yhteistyöneuvoston puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan. Yhteistyökomitean työjärjestyksen mukaan komission edustaja toimii yhteistyökomitean puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan.

3) Neuvosto tai komissio päättää tapauskohtaisesti yhteistyöneuvoston ja yhteistyökomitean suositusten julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallinen lehti*.

3 artikla

Neuvoston puheenjohtaja toimittaa sopimuksen 98 artiklassa määrätyn tiedoksi antamisen Euroopan yhteisön puolesta. Komission puheenjohtaja toimittaa vastaavan tiedoksi antamisen Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön puolesta.

Tehty Brysselissä 12 päivänä toukokuuta 1999.

Komission puolesta

J. SANTER

Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta

K.-H. FUNKE

Puheenjohtaja

KUMPPANUUS- JA YHTEISTYÖSOPIMUS**kumppanuuden perustamisesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan kesken**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN LIITTOTASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYIT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolet,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ JA EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä 'yhteisö',

sekä

KIRGISIAN TASAVALTA,

jotka

PITÄVÄT MERKITTÄVINÄ yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan välisiä siteitä ja sopimuspuolten yhteisiä arvoja,

TUNNUSTAVAT yhteisön ja Kirgisian tasavallan haluavan lujittaa näitä siteitä sekä perustaa kumppanuus ja yhteistyö, joilla lujitettaisiin ja laajennettaisiin niitä suhteita, jotka luotiin erityisesti 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetulla Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevalla sopimuksella,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan sitoutumisen poliittisten ja taloudellisten vapauksien vahvistamiseen, mikä on itse kumppanuuden perusta,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten sitoutumisen maailmanlaajuisen rauhan ja turvallisuuden samoin kuin riitojen rauhanomaisen ratkaisemisen edistämiseen sekä yhteistyöhön tämän päämäärän saavuttamiseksi Yhdistyneissä Kansakunnissa ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksessa,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan lujan sitoutumisen panemaan täysimääräisesti täytäntöön kaikki periaatteet ja määräykset, jotka sisältyvät Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen (ETYK) päätösasiakirjaan, Wienin ja Madridin seurantakokousten päätösasiakirjoihin, taloudellista yhteistyötä koskevan Bonnin ETY-kokouksen asiakirjaan, uutta Eurooppaa koskevaan Pariisin peruskirjaan sekä Helsingin ETY-kokouksen asiakirjaan "Muutoksen haasteet" vuodelta 1992,

VAHVISTAVAT yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan sitoutumisen Euroopan energiaperuskirjaan,

OVAT VAKUUTTUNEITA oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen, erityisesti vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen, monipuoluejärjestelmään ja siihen kuuluvien vapaiden demokraattisten vaalien aikaansaamisen sekä markkinatalouteen siirtymiseksi tarvittavan taloudellisen vapauttamisen ensisijaisen tärkeästä merkityksestä,

USKOVAT, että tämän kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano on Kirgisian tasavallan poliittisten, taloudellisten ja oikeudellisten uudistusten jatkumisesta ja toteutumisesta ja yhteistyötä varten tarvittavien tekijöiden käyttöönotosta riippuva samalla kun sillä vaikutetaan niiden jatkumiseen ja toteutumiseen erityisesti Bonnin ETY-kokouksessa tehtyjen päätelmien perusteella,

HALUAVAT edistää alueellista yhteistyötä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla naapurimaissa alueiden hyvinvoinnin ja vakauden edistämiseksi,

HALUAVAT aloittaa säännöllisen poliittisen vuoropuhelun molempia osapuolia kiinnostavista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä kysymyksistä sekä kehittää sitä,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA yhteisön haluun osallistua taloudelliseen yhteistyöhön sekä antaa tarvittaessa teknistä apua,

PITÄVÄT MIELESSÄ yhteisön ja Kirgisian tasavallan väliset taloudelliset ja yhteiskunnalliset erot sekä erityisesti sen seikan, että Kirgisian tasavalta on kehitysmaa ja sisämaanvaltio,

TUNNUSTAVAT, että tämän sopimuksen tärkeimpiä tavoitteita on helpottaa mainittujen erojen poistamista Kirgisian talouden kehittämiseksi ja rakenteelliselle uudistamiselle annettavan yhteisön tuen avulla,

PITÄVÄT MIELESSÄ sopimuksen tarpeellisuuden edistettäessä Kirgisian tasavallan lähentymistä asteittain Euroopan ja sen lähialueiden laajenevaan yhteistyöalueeseen sekä Kirgisian tasavallan asteittaista yhdentymistä avoimeen kansainväliseen markkinajärjestelmään,

PITÄVÄT MERKITTÄVÄNÄ osapuolten sitoutumista kaupan vapauttamiseen tullitariffeja ja kauppaa koskevaan yleissopimukseen (GATT) sisältyvien periaatteiden mukaisesti,

OVAT TIETOISIA tarpeesta parantaa liiketoimintaa ja investointeja koskevia edellytyksiä sekä yhtiöiden sijoittautumiseen, työvoimaan, palvelujen tarjoamiseen ja pääomien liikkuvuuteen liittyviä edellytyksiä,

OVAT VAKUUTTUNEITA, että tämä sopimus luo uudet olosuhteet osapuolten välisille taloudellisille suhteille ja erityisesti kaupan ja investointien kehittämiseksi, jotka ovat olennaisen tärkeitä talouden rakenneuudistuksen ja teknologian nykyaikaistamisen kannalta,

HALUAVAT luoda tiiviin yhteistyön ympäristön suojelun alalla ottaen huomioon osapuolten välisen keskinäisen riippuvuuden tällä alalla,

PITÄVÄT MIELESSÄ osapuolten aikomuksen kehittää yhteistyötään avaruustutkimuksen alalla täydentääkseen toistensa toimintaa tällä alalla, ja

HALUAVAT luoda kulttuuriyhteistyön ja parantaa tiedon kulkua,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan välinen kumppanuus. Tämän kumppanuuden tavoitteena on:

- luoda asianmukaiset puitteet osapuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, jotta mahdollistettaisiin poliittisten suhteiden kehittäminen,
- tukea Kirgisiaa sen pyrkimyksissä lujittaa demokratiaansa ja kehittää talouttaan sekä saattaa päätökseen siirtyminen markkinatalouteen,
- edistää kauppaa ja investointeja sekä osapuolten välisiä sopusointuisia taloudellisia suhteita niiden kestävän taloudellisen kehityksen edistämiseksi,
- luoda perusta lainsäädännölliselle, taloudelliselle, sosiaaliselle, rahoitusalan ja hallinnolliselle yhteistyölle sekä tekniikan ja kulttuurin alan yhteistyölle.

I OSASTO

YLEISET PERIAATTEET

2 artikla

Osapuolten sisäiset ja ulkoiset toimintaperiaatteet perustuvat demokratian, kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja ihmisoikeuksien, sellaisina kuin ne määritellään erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa, Helsingin päätösasiakirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa, sekä markkinatalouden periaatteiden, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjoissa ilmaistut periaatteet, kunnioittamiseen, ja ne muodostavat olennaisen osan kumppanuutta ja tätä sopimusta.

3 artikla

Osapuolet pitävät entisen Neuvostoliiton alueen hyvinvoinnin ja vakauden varmistamiseksi olennaisen tärkeänä sitä, että uudet itsenäiset valtiot, jotka ovat syntyneet Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hajotessa, jäljempänä 'itsenäiset valtiot', jatkaisivat ja kehittäisivät keskinäistä yhteistyötään hyvien naapurisuhteiden hengessä noudattaen Helsingin päätösasiakirjan periaatteita ja kansainvälistä oikeutta, ja ne pyrkivät kaikkiin tavoin edistämään tätä prosessia.

II OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU

4 artikla

Osapuolet aloittavat säännöllisen poliittisen vuoropuhelun, jota ne aikovat kehittää ja vahvistaa. Tämä vuoropuhelu edistää ja lujittaa yhteisön ja Kirgisian tasavallan välistä lähentymistä, tukee Kirgisiassa tällä hetkellä tapahtuvia poliittisia ja taloudellisia muutoksia sekä edistää uusien yhteistyömuotojen luomista. Poliittisella vuoropuhelulla:

- lujitetaan Kirgisian tasavallan sekä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja samalla koko demokraattisten valtioiden yhteisön välisiä yhteyksiä. Tällä sopimuksella saavutettu taloudellinen lähentyminen johtaa poliittisten suhteiden syvenemiseen,
- saavutetaan näkökantojen lisääntyvä lähentyminen molempia osapuolia koskevissa kansainvälisissä kysymyksissä ja lisätään siten turvallisuutta ja vakautta.

Tällaista vuoropuhelua voidaan käydä alueellisella tasolla.

5 artikla

Ministeritasolla poliittista vuoropuhelua käydään 75 artiklassa perustetussa yhteistyöneuvostossa ja muutoin yhteisestä sopimuksesta.

6 artikla

Osapuolet käyttävät poliittisessa vuoropuhelussa myös muita menettelyjä ja keinoja, joita ovat erityisesti:

- korkean virkamiestason säännölliset kokoukset yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan edustajien välillä,
- osapuolten välisten diplomaattisten yhteyksien täysimääräinen käyttö, mukaan lukien asianmukaiset kahdenväliset ja monenväliset yhteydet, esimerkiksi Yhdistyneet Kansakunnat, ETY-kokoukset ja muut,
- kaikki muut keinot, mukaan lukien mahdollisuus asiantuntijakokouksiin, joilla edistettäisiin tämän vuoropuhelun vahvistamista ja kehittämistä.

7 artikla

Parlamentarisella tasolla poliittista vuoropuhelua käydään 80 artiklalla perustetussa parlamentarisessa yhteistyökomiteassa.

III OSASTO

TAVARAKAUPPA

8 artikla

1. Osapuolet myöntävät toisilleen suosituimmuuskohtelun kaikilla aloilla, jotka liittyvät:

- tuontiin ja vientiin sovellettaviin tulleihin ja maksuihin, mukaan lukien mainittujen tullien ja maksujen kantamismenetelmä,
- tullausta, kauttakuljetusta, varastoja ja uudelleenlastausta koskeviin määräyksiin,
- veroihin ja muihin sisäisiin maksuihin, joita sovelletaan tuotuihin tavariin suoraan tai välittömästi,
- maksutapoihin ja kyseisten maksujen siirtoihin,

— sääntöihin, jotka koskevat tavaroiden myyntiä, ostoa, kuljetusta, jakelua ja käyttöä kotimaan markkinoilla.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta:

- a) etuuksiin, jotka myönnetään tulliliiton tai vapaakauppa-alueen luomiseksi taikka tällaisen liiton tai alueen perustamisen nojalla;
- b) etuuksiin, jotka myönnetään tietyille maille GATTin ja muiden kehitysmaita suosivien kansainvälisten järjestelyjen mukaisesti;
- c) etuuksiin, jotka myönnetään rajaliikenteen helpottamiseksi maille, joilla on yhteinen raja.

3. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta liitteessä I määriteltyihin Kirgisian tasavallan muille Sosialististen neuvostotasa-

valtojen liiton hajotessa syntyneille valtioille myöntämiin etuuksiin siirtymäaikana, joka päättyy Kirgisian tasavallan liittymässä GATTiin tai 31 päivänä joulukuuta 1998, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

9 artikla

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kauttakuljetuksen vapauden periaate on olennainen edellytys tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tässä yhteydessä kukin osapuoli sallii toisen osapuolen tullialueelta peräisin olevien tai sen tullialueelle tarkoitettujen tavaroiden rajoittamattoman kauttakuljetuksen alueensa kautta tai läpi.

2. GATTin V artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdassa esitettyjä sääntöjä sovelletaan molempien osapuolten välillä.

3. Tämän artiklan säännöt eivät kuitenkaan rajoita soveltamista erityissääntöjä, jotka liittyvät erityisaloihin, erityisesti kuljetusalaan, tai osapuolten välillä sovittuihin tuotteisiin.

10 artikla

Kumpikin osapuoli myöntää lisäksi toiselle osapuolelle vapautuksen väliaikaisesti tuotujen tavaroiden tuontimaksuista ja tulleistä lainsäädäntönsä mukaisesti asiaa koskevissa muissa kansainvälisissä yleissopimuksissa määrättyissä tapauksissa ja niissä määrättyjen menettelyjen mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kumpaakin puolta sitovista, tavaroiden väliaikaista tuontia koskevista kansainvälisistä yleissopimuksista johtuvia oikeuksia ja velvoitteita. Olosuhteet, joissa kyseinen osapuoli on hyväksynyt tällaisesta yleissopimuksesta johtuvat velvoitteet, otetaan huomioon.

11 artikla

1. Kirgisian tasavallasta peräisin olevat tavarat tuodaan yhteisöön ilman määrällisiä rajoituksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 13, 16 ja 17 artiklan sekä Espanjan ja Portugalin liittymistä yhteisöön koskevien asiakirjojen 77, 81, 244, 249 ja 280 artiklan määräysten soveltamista.

2. Yhteisöstä peräisin olevat tuotteet tuodaan Kirgisian tasavaltaan ilman määrällisiä rajoituksia ja vaikutukseltaan vastavia toimenpiteitä.

12 artikla

Tavaroiden kauppaa käydään osapuolten välillä markkinahinnoin.

13 artikla

1. Kun tietyn tuotteen tuonti toisen osapuolen alueelle lisääntyy sellaisiin määriin tai sillä tavoin, että se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vahinkoa samankaltaisten tai suoraan niiden kanssa kilpailevien tuotteiden kotimaisille valmistajille, yhteisö tai Kirgisian tasavalta, siitä riippuen, kumpaa asia koskee, voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet seuraavien menettelyjen ja edellytysten mukaisesti.

2. Ennen toimenpiteiden toteuttamista tai tapauksissa, joihin sovelletaan 4 kohtaa mahdollisimman pian toteuttamisen jälkeen, yhteisö tai Kirgisian tasavalta, tapauksen mukaan, voi toimittaa yhteistyöneuvostolle kaikki asiaankuuluvat tiedot molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi IX osaston määräysten mukaisesti.

3. Jos osapuolet eivät neuvottelujen tuloksena pääse yhteisymmärrykseen tilanteen välttämiseksi tarvittavista toimista 30 päivän kuluessa asian saattamisesta yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi, neuvotteluja pyytänyt osapuoli saa rajoittaa kyseisten tuotteiden tuontia siinä määrin ja siksi ajaksi kuin on tarpeen vahingon torjumiseksi tai korjaamiseksi taikka toteuttaa muita aiheellisia toimenpiteitä.

4. Kriittisissä olosuhteissa, joissa viive saattaisi aiheuttaa vaikeasti korjattavia vahinkoja, osapuolet voivat toteuttaa toimenpiteet ennen neuvotteluja sillä edellytyksellä, että neuvotteluja ehdotetaan viipymättä tällaisten toimien toteuttamisen jälkeen.

5. Valitessaan tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä osapuolet pitävät ensisijaisina niitä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen tavoitteiden toteutumiseksi.

6. Tämän artiklan määräykset eivät estä jompaakumpaa osapuolta ottamasta käyttöön polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustulleja GATTin VI artiklan, GATTin VI artiklan täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen, GATTin VI, XVI ja XXIII artiklan tulkinnasta ja soveltamisesta tehdyn sopimuksen tai asiaan liittyvän kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

14 artikla

Osapuolet sitoutuvat harkitsemaan tämän osapuolten välistä tavarakauppaa koskevan sopimuksen määräysten kehittämistä olosuhteiden mukaan, mukaan lukien Kirgisian tasavallan GATTiin liittymisestä aiheutunut tilanne. Yhteistyöneuvosto voi antaa osapuolille tällaista kehittämistä koskevia suosituksia, jotka voitaisiin toteuttaa osapuolten välisen sopimuksen perusteella osapuolten menettelyjä noudattaen, jos ne hyväksytään.

15 artikla

Tämä sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, luonnonvarojen suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi tai kultaa ja hopeaa koskevien sääntöjen perusteella. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

16 artikla

Tämä osasto ei koske niiden tekstiilituotteiden kauppaa, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 50—63 lukuun. Näiden tuotteiden kauppaa säännellään erillisellä sopimuksella, joka parafoitiin 15 päivänä lokakuuta 1993 ja jota on väliaikaisesti sovellettu 1 päivästä tammikuuta 1994.

I LUKU

TYÖEHDOT

19 artikla

1. Jollei yksittäisissä jäsenvaltioissa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, yhteisö ja jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan, että jäsenvaltion alueella laillisesti työskenteleviä Kirgisian kansalaisia ei verrattuna kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työehdoissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

2. Jollei Kirgisian tasavallassa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, Kirgisian tasavalta pyrkii varmistamaan, että Kirgisian tasavallan alueella laillisesti työskenteleviä jäsenvaltioiden kansalaisia ei verrattuna Kirgisian omiin kansalaisiin syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työehdoissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

20 artikla

Yhteistyöneuvosto tutkii, mitä yhteisiä ponnistuksia voitaisiin toteuttaa laittoman siirtolaisuuden hillitsemiseksi, ottaen huo-

17 artikla

1. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen alaan kuuluvien tuotteiden kauppaa säätelevät tämän osaston määräykset, lukuun ottamatta 11 artiklaa.

2. Perustetaan hiili- ja teräsasioita käsittelevä yhteydenpityryhmä, joka muodostuu yhteisön edustajista ja Kirgisian tasavallan edustajista.

Yhteydenpityryhmä vaihtaa säännöllisin väliajoin osapuolia kiinnostavia hiileen ja teräkseen liittyviä kysymyksiä.

18 artikla

Ydinaineiden kauppaa koskevat Euroopan atomienergiayhteisön ja Kirgisian tasavallan välillä tehtävän erityissopimuksen määräykset.

IV OSASTO

LIIKETOIMINTAA JA INVESTOINTEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

mioon maahan takaisinpääsyä koskevan periaatteen ja käytännön.

21 artikla

Yhteistyöneuvosto tutkii, mitä parannuksia voidaan tehdä taloudellisten toimijoiden työoloihin osapuolten kansainvälisten sitoumusten mukaisesti, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjassa esitetyt parannukset.

22 artikla

Yhteistyöneuvosto antaa 19, 20 ja 21 artiklan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia.

II LUKU

YHTIÖIDEN SJOITTAUTUMISTA JA TOIMINTAA KOSKEVAT EDELLYTYKSET

23 artikla

1. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät lakiansa ja asetustensa mukaisesti 25 artiklassa tarkoitetuille Kirgisian yhtiöille,

näiden sijoittautuessa tytäryhtiön tai sivuliikkeen muodossa kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin mille tahansa kolmannelle maalle myönnetty kohtelu, ja myöntävät alueelleen sijoittautuneiden Kirgisian yhtiöiden tytäryhtiöille ja sivuliikkeille näiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin kolmansien maiden yhtiöille tai sivuliikkeille myönnetty kohtelu.

2. Kirgisian tasavalta myöntää lakiensa ja asetustensa mukaisesti yhteisön yhtiöille ja niiden sivuliikkeille 25 artiklassa määritellyn sijoittautumisen ja toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin Kirgisian yhtiöille ja niiden sivuliikkeille tai kolmansien maiden yhtiöille ja niiden sivuliikkeille myönnetty kohtelu, sen mukaan kumpi näistä kohteluista on edullisempi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 35 ja 84 artiklan soveltamista.

24 artikla

Mitä 23 artiklassa määrätään, ei sovelleta lento-, sisävesi- ja meriliikenteeseen.

25 artikla

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

- a) 'Yhteisön yhtiöllä' tai 'Kirgisian yhtiöllä' jäsenvaltion tai Kirgisian tasavallan lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jonka kotipaikka tai keskushallinto taikka pääasiallinen toimipaikka on yhteisön tai Kirgisian tasavallan alueella. Jäsenvaltion tai Kirgisian tasavallan lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä pidetään kuitenkin yhteisön tai Kirgisian yhtiönä, jos sen toiminnalla on todellinen ja jatkuva yhteys yhden jäsenvaltion tai Kirgisian tasavallan talouteen.
- b) Yhtiön 'tytäryhtiöllä' ensin mainitun yhtiön tosiasiallisessa valvonnassa olevaa yhtiötä.
- c) Yhtiön 'sivuliikkeellä' toimipaikkaa, joka ei ole oikeushenkilö, mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimerkiksi emoyhtiön laajentuessa perustettu toimipaikka, jolla on oma johto ja jolla on käytännössä mahdollisuudet käydä liikeneuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa; vaikka kolmannet osapuolet tietävät, että tarvittaessa on olemassa oikeudellinen yhteys emoyhtiöön eli ulkomailla olevaan pääkonttoriin, niiden ei tarvitse toimia suoraan tällaisen emoyhtiön kanssa, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa

siinä toimipaikassa, joka on perustettu emoyhtiön laajentuessa.

- d) 'Sijoittautumisella' a kohdassa tarkoitettujen yhteisön tai Kirgisian yhtiöiden oikeutta ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa perustamalla ja johtamalla tytäryhtiöitä ja sivuliikkeitä Kirgisian tasavallassa tai yhteisössä.
- e) 'Toiminnalla' taloudellista toimintaa.
- f) 'Taloudellisella toiminnalla' teollista, kaupallista ja ammatillista toimintaa.

Tämän luvun ja III luvun määräyksiä sovelletaan myös kansainvälisen meriliikenteen osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuodoista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetukset, niihin jäsenvaltioiden tai Kirgisian tasavallan kansalaisiin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Kirgisian ulkopuolelle, ja niihin laivanvarustamoihin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Kirgisian tasavallan ulkopuolelle ja jotka ovat jäsenvaltioiden kansalaisten tai Kirgisian kansalaisten valvonnassa, jos niille kuuluvat alukset on rekisteröity tässä jäsenvaltiossa tai Kirgisian tasavallassa niiden lainsäädännön mukaisesti.

26 artikla

1. Sen estämättä, mitä tässä sopimuksessa muuten määrätään, osapuolta ei estetä toteuttamasta varovaisuussyistä toimenpiteitä, mukaan lukien investoijien, tallettajien, vakuutusentottajien tai sellaisten henkilöiden, joiden omaisuuden hoidosta vastaa rahoituspalvelujen toimittaja, suojeleminen taikka toimenpiteitä rahoitusjärjestelmän yhtenäisyyden ja tasapainon varmistamiseksi. Jos nämä toimenpiteet eivät ole tämän sopimuksen määräysten mukaisia, niitä ei saa käyttää keinoina välttää osapuolen tästä sopimuksesta johtuvia velvoitteita.

2. Tätä sopimusta ei saa tulkita osapuoleen kohdistuvaksi vaatimukseksi ilmaista yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tileihin liittyviä tietoja tai mitään luottamuksellisia tai omistukseen liittyviä julkisyhteisöjen hallussa olevia tietoja.

27 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä kumpaakin osapuolta soveltamasta tämän sopimuksen perusteella toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sellaisten sen toteuttamien toimenpiteiden kiertämisen estämiseksi, jotka koskevat kolmannen maan pääsyä kyseisen osapuolen markkinoille.

28 artikla

1. Sen estämättä, mitä tämän osaston I luvussa määrätään, Kirgisian tasavallan tai yhteisön alueelle sijoittautuneella yhteisön yhtiöllä tai vastaavasti Kirgisian yhtiöllä on oikeus Kirgisian tasavallan ja yhteisön alueella työllistää tai antaa jonkun tytäryhtiönsä tai sivuliikkeensä työllistää vastaanottavan valtion voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti työntekijöitä, jotka ovat yhteisön jäsenvaltioiden ja Kirgisian tasavallan kansalaisia, jos nämä työntekijät ovat 2 kohdassa määritellyjä keskeisissä tehtävissä työskenteleviä henkilöitä ja jos ainoastaan yhtiöt tai sivuliikkeet työllistävät heidät. Näiden työntekijöiden oleskelulupa ja työolupa koskee ainoastaan työskentelyjaksoa.

2. Edellä mainittujen yhtiöiden, jäljempänä 'yhtiökokonaisuus', keskeisissä tehtävissä työskentelevät henkilöt ovat jäljempänä c alakohdassa määritellyjä 'yrityksen sisäisen siirron saajia', jos yrityskokonaisuus on oikeushenkilö ja jos kyseiset henkilöt ovat olleet sen palveluksessa tai sen osakkaita (muuta kuin pääosakkaita) vähintään välittömästi ennen mainittua siirtoa edeltävän vuoden ajan:

a) yhtiökokonaisuudessa johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti johtavat yritystä ja joita puolestaan yhtiön hallitus tai osakkeenomistajat taikka niiden kaltaiset elimet valvovat tai johtavat, ja joiden tehtäviin kuuluu:

- johtaa yritystä tai sen osastoa taikka alaosastoa,
- valvoa ja tarkastaa muun valvontatehtävissä toimivan, ammatillisen tai hallinnollisen henkilöstön työskentelyä,
- henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka esittää heidän palkkaamistaan tai irtisanoamistaan sekä toteuttaa muita henkilöstöä koskevia toimenpiteitä.

b) Yhtiökokonaisuudessa työskentelevät henkilöt, joilla on yhtiökokonaisuuden toiminnan, tutkimusvälineistön, teknologian tai hallinnon kannalta olennaisen tärkeää erityisosaamista. Tällaisen osaamisen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yhtiökokonaisuudelle ominaisen osaamisen ohella sellainen työhön tai toimialaan liittyvä korkea ammattitaito, jossa vaaditaan teknistä erityisosaamista, mukaan lukien kuuluminen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin.

c) 'Yrityksen sisäisen siirron saaja' ääritellään luonnolliseksi henkilöksi, joka työskentelee yhtiökokonaisuudessa osapuolen alueella ja joka siirretään väliaikaisesti taloudellista toi-

mintaa harjoitettaessa toisen osapuolen alueelle; kyseisellä yhtiökokonaisuudella on oltava pääasiallinen toimipaikka jonkun osapuolen alueella, ja siirron on tapahduttava tämän yhtiökokonaisuuden yksikköön (sivuliike, tytäryhtiö) siten, että tämän sivuliikkeen tai tytäryhtiön taloudellinen toiminta toisen osapuolen alueella on tosiasiallisesti samankaltaista.

29 artikla

Osapuolet tunnustavat olevan tärkeää, että ne myöntävät toisilleen kansallisen kohtelun toistensa yhtiöiden sijoittautumisen ja toiminnan osalta alueellaan, sekä sopivat harkitsevana toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla ottaen huomioon kaikki yhteistyöneuvoston suositukset.

30 artikla

1. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin välttämään sellaisten toimenpiteiden tai toimien toteuttamista, jotka muuttavat niiden yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävän päivän tilanteessa.

2. Tämän artiklan määräykset eivät rajoita 38 artiklan määräyksiä; 38 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tilanteita koskevat ainoastaan kyseisen artiklan määräykset.

3. Kirgisian tasavalta antaa kumppanuuden ja yhteistyön hengessä toimien sekä 44 artiklan määräysten mukaisesti yhteisölle tiedon aikeistaan antaa uusia lakeja tai asetuksia, jotka saattavat muuttaa yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden sijoittautumista ja toimintaa Kirgisian tasavallassa koskevat edellytykset rajoittavammiksi verrattuna tilanteeseen tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä. Yhteisö voi pyytää Kirgisian tasavaltaa toimittamaan ehdotukset tällaisista laeista tai asetuksista ja aloittaa näitä ehdotuksia koskevat neuvottelut.

4. Jos Kirgisian tasavallassa käyttöön otetut lait tai asetukset muuttavat Kirgisian tasavaltaan sijoittautuneiden yhteisön yhtiöiden sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi verrattuna tilanteeseen sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä, mainittuja lakeja tai asetuksia ei sovelleta kolmen vuoden aikana säädöksen voimaantulosta niihin tytäryhtiöihin ja sivuliikkeisiin, jotka olivat sijoittautuneet Kirgisian tasavaltaan säädöksen tullessa voimaan.

III LUKU

**VALTIOIDEN RAJAT YLITTÄVÄ PALVELUJEN TARJOAMINEN
YHTEISÖN JA KIRGISIAN TASAVALLAN VÄLILLÄ**

31 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat tämän luvun määräysten mukaisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet salliakseen asteittain, että yhteisön tai Kirgisian yhtiöt, jotka ovat sijoittautuneet muun osapuolen alueelle kuin palvelujen vastaanottaja, tarjoavat palveluja ottaen huomioon osapuolten palvelualueilla tapahtuneen kehityksen.

2. Yhteistyöneuvosto antaa 1 kohdan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia.

32 artikla

Osapuolet toimivat yhteistyössä tavoitteenaan markkinoille suuntautuneen palvelualan kehittäminen Kirgisian tasavallassa.

33 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat soveltamaan tehokkaasti periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta vapaasta pääsystä kansainvälisille merenkulun ja liikenteen markkinoille:

- a) mitä edellä määrätään ei rajoita oikeuksia eikä velvoitteita, jotka kuuluvat tämän sopimuksen jommankumman osapuolen soveltamien Yhdistyneiden Kansakuntien linjakonferenssien käyttäytymissääntöjen soveltamisalaan. Linjakonferenssiin kuulumattomat varustamot saavat kilpailta konferenssiin kuuluvien varustamoiden kanssa edellyttäen, että ne noudattavat periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta vilpittömästä kilpailusta;
- b) osapuolet vahvistavat sitoutuneensa vapaaseen kilpailuun, joka on kuivan ja nestemäisen irtotavaran kaupan olennainen piirre.

2. Soveltaessaan 1 kohdan periaatteita:

- a) osapuolet eivät tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen sovelta mitään yhteisön jäsenvaltioiden ja entisen Neuvostoliiton kahdenvälisten sopimusten kuljetusosuuksia koskevia määräyksiä;

b) osapuolet eivät tulevaisuudessa sisällytä kolmansien maiden kanssa tekemiinsä kahdenvälisiin sopimuksiin kuljetusosuuksia koskevaa sopimuslauseketta, lukuun ottamatta poikkeuksellisia olosuhteita, joissa tämän sopimuksen jommankumman osapuolen laivanvarustamoilla ei olisi muutoin mahdollisuutta liikennöidä kyseiseen kolmanteen maahan ja pois sieltä;

c) osapuolet kieltävät tulevissa kahdenvälisissä sopimuksissaan kuivan ja nestemäisen irtotavaran kuljetusosuuksia koskevat järjestelyt;

d) osapuolet poistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, joilla voi olla rajoittava tai syrjivä vaikutus palvelujen vapaaseen tarjontaan kansainvälisessä meriliikenteessä.

34 artikla

Jotta varmistettaisiin osapuolten välisen liikenteen yhteensovitettu kehitys, joka on mukautettu niiden kaupallisiin tarpeisiin, voidaan tarvittaessa sopia molemminpuolista markkinoille pääsyä ja palvelujen tarjoamista maa-, rautatie- ja sisävesiliikenteessä sekä mahdollisesti lentoliikenteessä koskevista edellytyksistä erityisissä sopimuksissa, joista osapuolet neuvottelevat tämän sopimuksen tultua voimaan.

IV LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

35 artikla

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletaan, jollei yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden perusteella annetuista rajoituksista muuta johdu.

2. Niitä ei sovelleta toimintaan, joka jommankumman osapuolen alueella liittyy edes tilapäisesti viranomaisten toimivallan käyttämiseen.

36 artikla

Tätä osastoa sovellettaessa mitkään sopimuksen määräykset eivät estä osapuolia soveltamasta maahan pääsyä ja maassa oleskelua, työskentelyä, työehtoja, luonnollisten henkilöiden sijoittautumista sekä palvelujen tarjoamista koskevia lakeja ja asetuksiaan, jos näillä määräyksillä ei mitätöidä tai heikennetä

tämän sopimuksen tietyn määräyksen nojalla osapuolelle kuuluvia etuja. Edellä oleva määräys ei rajoita 35 artiklan soveltamista.

37 artikla

Kirgisian ja yhteisön yhtiöiden yhteisessä valvonnassa tai yksinomaaisessa omistuksessa oleviin yhtiöihin sovelletaan myös II, III ja IV luvun määräyksiä.

38 artikla

Jommankumman osapuolen sopimuksen nojalla toiselle myöntämä kohtelu ei saa kuukautta ennen palvelujen kauppaa koskevan GATS-yleissopimuksen asiaa koskevien velvoitteiden voimaantulopäivää olevasta päivästä alkaen GATS:n soveltamisalaan kuuluvien alojen tai toimenpiteiden osalta olla edullisempi kuin ensiksi mainitun osapuolen GATS:n määräysten mukaisesti myöntämä kohtelu; tämä koskee kaikkia palvelu-aloja, alasektoreja ja tarjoamisen muotoja.

39 artikla

Sovellettaessa II, III ja IV lukua ei oteta huomioon kohtelua, jonka yhteisö, sen jäsenvaltiot tai Kirgisian tasavalta myöntävät taloudellista yhdentymistä koskeviin sopimuksiin sisällytettyjen sitoumusten perusteella GATS:n V artiklan periaatteiden mukaisesti.

40 artikla

1. Tämän osaston määräysten mukaisesti myönnettyä suosituimmuuskohtelua ei sovelleta verotukseen liittyviin etuihin, joita osapuolet antavat tai aikovat antaa tulevaisuudessa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten pohjalta, tai muihin verotukseen liittyviin määräyksiin.

2. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita esteeksi sille, että osapuolet toteuttavat tai vahvistavat toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää kaksinkertaisen verotuksen välttämistä tehtyjen sopimusten verotusta koskevien määräysten sekä muiden verotukseen liittyvien järjestelyiden mukaisten verojen tai kotimaisen verolainsäädännön välttäminen tai kiertäminen.

3. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita esteeksi sille, että jäsenvaltiot tai Kirgisian tasavalta erottelevat niiden verolainsäädännön asiaa koskevia määräyksiä sovellettaessa erilaisessa asemassa olevat veronmaksajat toisistaan, erityisesti näiden asuinpaikan perusteella.

41 artikla

Mitä II, III ja IV luvussa määrätään, ei saa tulkita siten, että:

- jäsenvaltioiden kansalaisille tai Kirgisian tasavallan kansalaisille annetaan oikeus saapua Kirgisian tasavallan tai yhteisön alueelle tai oleskella siellä missä tahansa ominaisuudessa ja erityisesti yhtiön osakkeenomistajana tai osakkaana tai sen johtajana tai työntekijänä taikka palvelujen tarjoajana tai vastaanottajana,
- Kirgisian yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille yhteisössä annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää Kirgisian tasavallan kansalaisia yhteisön alueella,
- yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille Kirgisiassa annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää jäsenvaltioiden kansalaisia Kirgisian tasavallan alueella,
- Kirgisian yhtiöille taikka Kirgisian yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille yhteisössä annetaan oikeus palkata kirgisiaisia henkilöitä työskentelemään muille henkilöille ja muiden henkilöiden valvonnassa tilapäisin työsopimuksin,
- yhteisön yhtiöille taikka yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille Kirgisiassa annetaan oikeus palkata jäsenvaltioiden kansalaisia työntekijöiksi tilapäisin työsopimuksin,

edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta 28 artiklan määräysten soveltamista.

V LUKU

JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMA

42 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat sallimaan kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän sopimuksen määräysten mukaisesti suoritettavat yhteisön ja Kirgisian tasavallan asukkaiden väliset maksutaseen mukaiset maksut, jotka liittyvät tämän sopimuksen määräysten mukaiseen tavaroiden, palvelujen tai henkilöiden liikkuvuuteen.

2. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen varmistetaan maksutaseen pääomaa koskevien suoritusten osalta pääoman vapaa liikkuvuus sellaisten yhtiöiden suorissa investoinneissa,

jotka on perustettu isäntämaan lainsäädännön mukaisesti, ja investoinneissa, jotka on tehty II luvun määräysten mukaisesti, sekä näiden investointien ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttaminen ja kotiuttaminen.

3. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen ei oteta käyttöön uusia valuuttarajoituksia, jotka koskevat yhteisön ja Kirgisian tasavallan asukkaiden välisiä pääomanliikkeitä ja niihin liittyviä juoksevia maksuja, eikä olemassa olevia rajoituksia tiukenneta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan tai 5 kohdan soveltamista.

4. Osapuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen muiden kuin edellä 2 kohdassa tarkoitettujen pääomamuotojen liikkuvuutta yhteisön ja Kirgisian tasavallan välillä tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi.

5. Tämän artiklan määräysten mukaisesti ja siihen asti, kun kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) sopimuksen VIII artiklassa tarkoitettu Kirgisian valuutan täydellinen vaihdettavuus on toteutettu, Kirgisian tasavalta voi poikkeuksellisissa olosuhteissa soveltaa lyhyen ajan ja keskipitkän ajan luottojen myöntämiseen ja saamiseen liittyviä valuuttarajoituksia, siltä osin kuin nämä rajoitukset on asetettu sille näiden luottojen myöntämiseksi ja sen asema IMF:ssä sallii ne. Kirgisian tasavalta soveltaa näitä rajoituksia ketään syrjimättä. Niitä sovelletaan siten, että ne haaittavat mahdollisimman vähän tätä sopimusta. Kirgisian tasavalta antaa yhteistyöneuvostolle viipymättä tiedon näiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja niihin liittyvistä muutoksista.

6. Jos poikkeuksellisissa tapauksissa pääomien liikkuvuus yhteisön ja Kirgisian tasavallan välillä aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssipolitiikan tai rahapolitiikan toteuttamiselle yhteisössä tai Kirgisian tasavallassa,

yhteisö ja vastaavasti Kirgisian tasavalta voivat toteuttaa suoja-toimenpiteitä yhteisön ja Kirgisian tasavallan välisen pääomien liikkuvuuden osalta enintään kuuden kuukauden ajan, jos mainitut toimenpiteet ovat ehdottomasti tarpeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista.

VI LUKU

HENKISEN, TEOLLISEN JA KAUPALLISEN OMAISUUDEN SUOJELU

43 artikla

1. Kirgisian tasavalta jatkaa tämän artiklan ja liitteen II määräysten mukaisesti henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuden kuuluvien oikeuksien suojelun parantamista varmistamaan tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden loppuun mennessä yhteisön suojelun tasoon verrattavissa olevan suojelun tason, mukaan lukien tehokkaat näiden oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi toteutettavat keinot. Yhteistyöneuvosto voi päättää pidentää edellä mainittua ajanjaksoa Kirgisian tasavallassa vallitsevien erityisolosuhteiden perusteella.

2. Kirgisian tasavalta liittyy tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden loppuun mennessä sellaisiin liitteessä II olevassa 1 kohdassa tarkoitettuihin monenvälisiin yleissopimuksiin henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuden kuuluvien oikeuksien suojelusta, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat tai joita ne tosiasiallisesti soveltavat, niihin sopimukseen sisältyvien asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

V OSASTO

YHTEISTYÖ LAINSÄÄDÄNNÖN ALALLA

44 artikla

1. Osapuolet tunnustavat, että tärkeä edellytys Kirgisian tasavallan ja yhteisön välisten taloudellisten yhteyksien vahvistamiselle on Kirgisian tasavallan nykyisen ja tulevan lainsäädännön lähentäminen yhteisön lainsäädäntöön. Kirgisian tasavalta pyrkii varmistamaan, että sen lainsäädäntöä yhtenäistetään vähitellen yhteisön lainsäädäntöön.

2. Lainsäädäntöjen lähentäminen kattaa erityisesti seuraavat alueet: tullilainsäädäntö, yhtiöoikeus, pankkioikeus, yritysten kirjanpito ja verotus, henkinen omaisuus, työntekijöiden suojelu työpaikoilla, rahoituspalvelut, kilpailusäännöt, julkiset hankinnat, ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden ja elämän suojelu, ympäristö, kuluttajansuoja, välillinen verotus, tekniset säännöt ja standardit, ydinvoima-alan lait ja asetukset sekä liikenne.

3. Yhteisö antaa Kirgisian tasavallalle näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi teknistä apua, johon voi esimerkiksi sisältyä:

- asiantuntijavaihto,
- nopea tietojen toimittaminen, erityisesti asiaan liittyvää lainsäädäntöä koskevien tietojen toimittaminen,
- seminaarien järjestäminen,
- koulutus,
- avunanto kyseisiä aloja koskevan yhteisön lainsäädännön kääntämisessä.

4. Osapuolet sopivat tarkastelevansa keinoja soveltaa niiden kilpailulainsäädäntöä yhteiseltä pohjalta selaisissa tapauksissa, jotka koskevat niiden välistä kauppaa.

VI OSASTO

YHTEISTYÖ TALOUDEN ALALLA

45 artikla

1. Yhteisö ja Kirgisian tasavalta ryhtyvät yhteistyöhön talouden alalla tarkoituksenaan edistää talousuudistusta ja talouden elpymistä sekä kestävästä kehitystä Kirgisian tasavallassa. Tällä yhteistyöllä lujitetaan nykyisiä taloussuhteita molempien osapuolten etujen mukaisesti.

2. Menettelyt ja muut toimenpiteet suunnitellaan siten, että niillä edistetään taloudellista ja yhteiskunnallista uudistumista ja talousjärjestelmän rakennemuutosta Kirgisian tasavallassa, ja ne noudattavat kestävästä ja sopusointuisesta yhteiskunnallisen kehityksen periaatetta; niihin sisältyvät täysimääräisesti myös ympäristöön liittyvät asiat.

3. Tätä varten yhteistyössä keskitytään erityisesti taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kehittämiseen, inhimillisten voimavarojen kehittämiseen, yritysten tukemiseen (mukaan lukien yksityistäminen, investoinnit ja rahoituspalvelujen kehittäminen), maatalouteen ja elintarvikkeisiin, energiaan ja siviililyönturvallisuuteen, liikenteeseen, matkailuun, ympäristönsuojeluun ja alueelliseen yhteistyöhön.

4. Erityistä huomiota kiinnitetään toimenpiteisiin, joilla voidaan edistää itsenäisten valtioiden välistä yhteistyötä, kyseisen alueen sopusointuisen kehityksen edistämiseksi.

5. Yhteisö voi tarvittaessa antaa teknistä apua taloudellisen yhteistyön ja muiden tässä sopimuksessa määrättyjen yhteistyömuotojen tukemiseksi ottaen huomioon Euroopan yhteisön neuvoston asiaa koskevan asetuksen, jota sovelletaan itsenäisille

valtioille annettavan teknisen avun osalta, yhteisön Kirgisian tasavallalle myöntämään tekniseen apuun liittyvän alustavan ohjelman painopistealueet sekä tämän avun vahvistetut yhteensovittamis- ja täytäntöönpanomenettelyt.

46 artikla

Yhteistyö teollisuuden alalla

1. Yhteistyön tarkoituksena on edistää erityisesti:

- molempien osapuolten taloudellisten toimijoiden välisten kauppayhteyksien kehittämistä,
- yhteisön osallistumista Kirgisian pyrkimyksiin teollisuutensa rakenteelliseksi uudistamiseksi,
- hallinnon parantamista,
- asianmukaisten kaupallisten sääntöjen ja käytäntöjen kehittämistä,
- ympäristönsuojelua.

2. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta yrityksiin sovellettavien yhteisön kilpailusääntöjen täytäntöönpanoon.

47 artikla

Investointien edistäminen ja turvaaminen

1. Ottaen huomioon yhteisön ja jäsenvaltioiden toimivallan yhteistyön tavoitteena on luoda suotuisat olosuhteet kotimaisille ja ulkomaisille yksityisille investoinneille, erityisesti investointien turvaamista koskevien parempien edellytysten, pääomien siirron ja investointimahdollisuuksiin liittyvien tietojen vaihdon avulla.

2. Yhteistyön tarkoituksena on erityisesti:

- jäsenvaltioiden ja Kirgisian tasavallan välisten investointien edistämistä ja turvaamista koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,
- jäsenvaltioiden ja Kirgisian tasavallan välisten kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,
- suotuisten olosuhteiden luominen ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi Kirgisian talousalueelle,
- vakaan ja riittävän liiketoimintaa koskevan lainsäädännön ja edellytysten aikaansaaminen sekä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia käytäntöjä koskevien tietojen vaihto investointien alalla,
- investointimahdollisuuksia koskevien tietojen vaihto, muun muassa kaupallisten messujen, näyttelyiden, myyntiviikkojen ja muiden tapahtumien yhteydessä.

48 artikla

Julkiset hankinnat

Osapuolet toimivat yhteistyössä kehittääkseen tavaroita ja palveluja koskevien sopimusten avoimuutta ja kilpailumenettelyä koskevia edellytyksiä tarjouspyyntöjen avulla.

49 artikla

Yhteistyö standardien ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla

1. Osapuolten välisellä yhteistyöllä edistetään lähentymistä kansainvälisesti hyväksytyihin laatuun koskeviin arviointiperusteisiin, periaatteisiin ja suuntaviivoihin. Tarvittavat toimenpiteet helpottavat kehitystä kohti vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroista tunnustamista sekä Kirgisian tuotteiden laadun parantamista.

2. Osapuolet pyrkivät tätä varten toimimaan yhteistyössä teknistä apua koskeissa hankkeissa, joilla:

- edistetään asianmukaista yhteistyötä kyseisten alojen erityisjärjestöjen ja -laitosten kanssa,
- edistetään yhteisön teknisten määräysten käyttöä ja eurooppalaisten standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen soveltamista,
- mahdollistetaan kokemusten ja teknisen tiedon jakaminen laadun valvonnan alalla.

50 artikla

Kaivostoiminta ja raaka-aineet

1. Osapuolten tavoitteena on lisätä investointeja ja kauppaa kaivostoiminnan ja raaka-aineiden alalla.

2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaville aloille:

- kaivostoiminnan ja rautaa sisältämättömiin metalleihin liittyvien teollisuuden alojen tulevaisuudennäkymiä koskevien tietojen vaihto,
- yhteistyötä koskevien oikeudellisten puitteiden luominen,
- kauppaan liittyvät asiat,
- ympäristön suojelua koskevan lainsäädännön hyväksyminen ja soveltaminen,
- koulutus,
- kaivostoiminnan turvallisuus.

51 artikla

Yhteistyö tieteen ja teknologian alalla

1. Osapuolet edistävät yhteistyötä siviilitarkoituksiin suunnatun tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla molempien etujen mukaisesti sekä, ottaen huomioon varojen saatavuuden, riittävää pääsyä osapuolten vastaaviin ohjelmiin, jollei henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien tehokkaan suojelun asianmukaisesta tasosta muuta johdu.

2. Tieteen ja teknologian alan yhteistyöhön sisältyy:

— tieteellisten ja teknisten tietojen vaihto,

— yhteiset TTK-toimet,

— koulutus ja ohjelmat molempien osapuolten TTK-toiminoissa mukana olevien tiedemiesten, tutkijoiden ja teknikoiden liikkuvuuden edistämiseksi.

Jos tämä yhteistyö on sellaista, että siihen sisältyy koulutusta ja/tai harjoittelua, se olisi toteutettava 52 artiklan määräysten mukaisesti.

Osapuolet voivat yhteisestä sopimuksesta sitoutua muihin tieteen ja teknologian alan yhteistyömuotoihin.

Tällaisia yhteistyötoimia toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisten tiedemiesten, insinöörien, tutkijoiden ja teknikoiden uudelleensuuntautumiseen, jotka ovat tai jotka ovat olleet mukana joukkotuhoseiden tuotannossa ja/tai niihin liittyvässä tutkimuksessa.

3. Tämän artiklan soveltamisalaan kuuluva yhteistyö toteutetaan sellaisten erityisten järjestelyjen mukaisesti, joista neuvotellaan ja jotka tehdään kummankin osapuolen hyväksymien menettelyjen mukaisesti; näillä järjestelyillä vahvistetaan muun muassa asianmukaiset henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen liittyvät määräykset.

52 artikla

Opetus ja koulutus

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä tavoitteenaan yleisen koulutustason ja ammatillisen pätevyyden parantaminen Kirgisian tasavallassa julkisella ja yksityisellä sektorilla.

2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin alueisiin:

— Kirgisian tasavallan korkeamman asteen opetus- ja koulutusjärjestelmien, mukaan lukien korkeakoulutasoisten oppilaitosten todistusjärjestelmät ja korkeakoulujen tutkintotodistukset, nykyaikaistaminen,

— julkisen ja yksityisen sektorin johtajien ja valtion virkamiehen koulutus erikseen määriteltävillä ensisijaisilla alueilla,

— eri oppilaitosten sekä oppilaitosten ja yritysten välinen yhteistyö,

— opettajien, tutkinnon suorittaneiden, hallintohenkilöstön, nuorten tutkijoiden ja tiedemiesten sekä nuorison liikkuvuus,

— euro-opintojen opetuksen edistäminen sopivissa oppilaitoksissa,

— yhteisön kielten opetus,

— konferenssitulkkien jatkokoulutus,

— toimittajien koulutus,

— kouluttajien koulutus.

3. Osapuolen mahdollista osallistumista toisen osapuolen vastaaviin opetus- ja koulutusalan ohjelmiin voidaan harkita osapuolten menettelyjen mukaisesti, ja tarvittaessa luodaan institutionaaliset kehykset ja laaditaan yhteistyösuunnitelmat, joiden perustana on Kirgisian tasavallan osallistuminen yhteisön TEMPUS-ohjelmaan.

53 artikla

Maatalous ja maatalouteen liittyvä teollisuus

Yhteistyön tarkoituksena tällä alalla on maatalousuudistuksen toteuttaminen, maatalouden, maatalouteen liittyvän teollisuuden ja palvelualojen nykyaikaistaminen, yksityistäminen ja rakennemuutos Kirgisian tasavallassa, kotimaisten ja ulkomaisien markkinoiden kehittämisen Kirgisian tuotteille sellaisiin edellytyksiin, että varmistetaan ympäristönsuojelu ja otetaan huomioon tarve turvata paremmin elintarvikkeiden saanti sekä maatalouteen liittyvän liiketoiminnan kehitys ja maataloustuotteiden valmistus ja jakelu. Osapuolten tavoitteena on myös lähentää Kirgisian standardeja asteittain yhteisön teknisiin määräyksiin, jotka koskevat teollisia ja maatalouselintarvikkeita, mukaan lukien terveyttä ja kasvien terveyttä koskevat säännöt.

54 artikla

Energia

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä markkinatalouden periaatteita ja Euroopan energiaperuskirjaa noudattaen Euroopan energiamarkkinoiden yhdentyessä asteittain.

2. Yhteistyöhön sisältyy muun muassa seuraavat alueet:

- energian tuotannon, jakelun ja kulutuksen ympäristövaikutukset näistä toimista aiheutuvien ympäristöuhojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi mahdollisimman pieniksi,
- energian jakelun laadun ja turvallisuuden parantaminen, mukaan lukien jakelun monipuolistaminen taloudellisella ja ympäristöystävällisellä tavalla,
- energiapolitiikan suunnittelu,
- energia-alan hallinnon ja sääntelyn parantaminen markkinatalouteen sopivaksi,
- institutionaalisten, oikeudellisten, verotukseen liittyvien ja muiden sellaisten edellytysten käyttöön ottaminen, jotka ovat tarpeen lisäntyneen energia-alan kaupan ja investointien kannustamiseksi,
- energiansäästön ja energiatehokkuuden edistäminen,
- energiainfrastruktuurin nykyaikaistaminen,
- energiahuoltoa ja loppukäyttöä koskeva energiateknologian parantaminen eri energiamuotojen osalta,
- hallinto ja koulutus energia-alalla,
- energian jakelun turvallisuus, energian ja energia-aineiden hankinta, kuljetus ja siirto.
- teollisuuslaitosten turvallisuus,
- kemiallisten aineiden luokitus ja turvallinen käsittely,
- veden laatu,
- jätteiden vähentäminen, kierrätys ja turvallinen jätteistä huolehtiminen, Baselin yleissopimuksen täytäntöönpano,
- maatalouden ympäristövaikutukset, maaperän eroosio ja kemiallinen saastuminen,
- metsien suojelu,
- biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, suojelualueet ja luonnonvarojen kestävä käyttö ja hallinta,
- maankäytön suunnittelu, mukaan lukien rakentamis- ja kaupunkisuunnittelu,
- taloudellisten ja verotuksellisten keinojen käyttäminen,
- maailmanlaajuiset ilmastonmuutokset,
- ympäristökasvatus ja ympäristön tiedostaminen,
- tekninen apu, joka koskee radioaktiivisesti saastuneiden alueiden puhdistamista ja joka on tarkoitettu saastumisen aiheuttamien terveydellisten ja yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseksi,

55 artikla

Ympäristö

1. Osapuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään ympäristön ja ihmisten terveyden suojelussa ottaen huomioon Euroopan energiaperuskirjan.
2. Yhteistyön tavoitteena on ympäristön rappeutumisen torjunta, ja siihen sisältyy erityisesti:
  - pilaantumisen tason tehokas valvonta ja ympäristön arviointi; ympäristön tilaa koskeva tietojärjestelmä,
  - paikallisen, alueellisen ja valtioiden rajat ylittävän ilman ja veden pilaantumisen torjunta,
  - luonnontilan palauttaminen,
  - kestävä, tehokas ja ympäristöä säästävä energian tuotanto ja käyttö,
3. Yhteistyö toteutetaan erityisesti seuraavilla tavoilla:
  - suunnitelmien kehittäminen katastrofien ja muiden hätätilanteiden varalle,
  - tietojen ja asiantuntijoiden vaihto, mukaan lukien puhtaan teknologian siirtoon ja bioteknologian turvalliseen ja ympäristöystävälliseen käyttöön liittyvät tiedot ja näitä asioita käsittelevät asiantuntijat,
  - yhteinen tutkimustoiminta,
  - lainsäädännön kehittäminen yhteisön sääntöjen mukaiseksi,
  - yhteistyö alueellisella tasolla, mukaan lukien yhteistyö Euroopan ympäristökeskuksessa, sekä kansainvälisellä tasolla,

- toimintaperiaatteiden kehittäminen, erityisesti maailmanlaajuisten ja ilmastomuutoksiin liittyvien kysymysten osalta sekä kestävä kehityksen saavuttamiseksi,
- ympäristövaikutuksia koskevat tutkimukset.

56 artikla

Liikenne

Osapuolet kehittävät ja vahvistavat yhteistyötään liikenteen alalla.

Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa nykyaikaistaa ja muuttaa rakenteellisesti Kirgisian tasavallan liikennejärjestelmiä ja -verkostoja sekä varmistaa tarvittaessa kuljetusjärjestelmien yhteensoveltuvuus kokonaisvaltaisemman liikennejärjestelmän saavuttamiseksi.

Yhteistyöhön sisältyy muun muassa:

- maakuljetusten, rautateiden, satamien ja lentokenttien hallinnon ja toimintojen nykyaikaistaminen,
- rautateiden, sisävesiväylien, maanteiden, satamien, lentokenttien ja lentoliikenteen infrastruktuureiden nykyaikaistaminen ja kehittäminen, mukaan lukien kaikkia osapuolia hyödyttävien pääteiden ja Euroopan laajuisten reittien nykyaikaistaminen edellä mainittujen liikennemuotojen osalta,
- yhdistettyjen kuljetusten edistäminen ja kehittäminen,
- yhteisen tutkimuksen ja yhteisten kehittämisohjelmien edistäminen,
- lainsäädännöllisen ja institutionaalisen kehityksen valmistelu poliitikkojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien liikennealan yksityistäminen.

57 artikla

Postipalvelut ja televiestintä

Osapuolet laajentavat ja vahvistavat toimivaltansa rajoissa yhteistyötään seuraavilla aloilla:

- menettelytapojen suunnitteleminen ja suuntaviivojen laatiminen televiestintäalan ja postipalvelujen kehittämiseksi,
- tariffikäytäntöjen ja markkinoinnin periaatteiden kehittämisen televiestinnän ja postipalvelujen osalta,

- teknologian ja taitotiedon siirto, mukaan lukien eurooppalaiset tekniset standardit ja todistusjärjestelmät,
- televiestintää ja postipalveluja koskevien hankkeiden kehittämisen edistäminen sekä investointien houkutteleminen,
- televiestintä- ja postipalvelujen tarjonnan tehokkuuden ja laadun parantaminen, muun muassa vapauttamalla alasektorien toiminta,
- televiestinnän pitkälle kehittynyt soveltaminen, erityisesti elektronisen varojen siirron alalla,
- televiestintäverkkojen hallinto ja mahdollisimman tehokas käyttö,
- asianmukainen televiestintä- ja postipalvelujen tarjoamista sekä radiotaajuuksien käyttöä koskeva säädöspohja,
- televiestinnän ja postipalvelujen alan koulutus markkinoiden edellytysten mukaista toimintaa varten.

58 artikla

Rahoituspalvelut

Yhteistyön tarkoituksena on erityisesti helpottaa Kirgisian tasavallan osallistumista maailmanlaajuisesti hyväksytyihin vasta- vuoroisiin maksujärjestelmiin. Teknisessä avussa keskitytään:

- pankki- ja rahoituspalvelujen kehittämiseen, yhteisten luotovaraimarkkinoiden kehittämiseen, Kirgisian tasavallan osallistumiseen maailmanlaajuisesti hyväksytyihin vasta- vuoroisiin maksujärjestelmiin,
- verotusjärjestelmän ja siihen liittyvien toimielinten kehittämiseen Kirgisian tasavallassa, kokemusten vaihtoon ja henkilökunnan koulutukseen,
- vakuutuspalvelujen kehittämiseen, jolla muun muassa luotaisiin suotuisat olosuhteet yhteisön yhtiöiden osallistumiselle vakuutusalan yhteisyritysten perustamiseen Kirgisian tasavallassa, sekä vientiluottovakuutusten kehittämiseen.

Tällä yhteistyöllä edistetään erityisesti Kirgisian tasavallan jäsenvaltioiden suhteiden kehittämistä rahoituspalvelujen alalla.

59 artikla

Rahanpesu

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä tarpeesta pyrkiä yhteistyössä estämään niiden rahoitusjärjestelmien käyttö rikosten avulla yleensä ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen.

2. Tämän alan yhteistyöhön sisältyy erityisesti hallinnollinen ja tekninen apu, jonka tarkoituksena on laatia rahanpesun estämiseksi asianmukaisia sääntöjä, jotka vastaavat samaa asiaa koskevia yhteisön ja kyseisen alan kansainvälisten elinten, mukaan lukien rahoitusalan rahanpesutyöryhmän (FATF), sääntöjä.

60 artikla

Alueiden kehittäminen

1. Osapuolet vahvistavat yhteistyötään alueiden kehittämisessä ja maankäytön suunnittelussa.

2. Ne edistävät tätä varten kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välistä tietojen vaihtoa aluepolitiikasta ja maan käytön suunnittelun politiikasta sekä aluepolitiikkojen suunnittelumenetelmistä kiinnittäen erityistä huomiota heikommien kehittyneiden alueiden kehittämiseen.

Ne edistävät myös suoria yhteyksiä sellaisten alueiden ja julkisten järjestöjen välillä, jotka vastaavat alueiden kehittämissuunnittelusta, jonka tavoitteena on muun muassa alueiden kehittämisen edistämiskeinoja ja -menetelmiä koskevien tietojen vaihto.

61 artikla

Sosiaalialan yhteistyö

1. Osapuolet kehittävät yhteistyötään terveyden ja turvallisuuden aloilla parantaakseen työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelua.

Yhteistyöhön sisältyy erityisesti:

- opetus ja koulutus terveyden ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä kiinnittäen erityistä huomiota aloihin, joilla terveys- ja turvallisuusriskit ovat suuret,
- ennalta ehkäisevien toimenpiteiden kehittäminen ja edistäminen ammattitautien ja muiden ammatista aiheutuvien terveyshaittojen torjumiseksi,

— suuronnettomuuden vaaran ehkäiseminen ja myrkyllisten kemikaalien käsittely,

— työympäristöön ja työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien perustietojen kehittämistä koskeva tutkimus.

2. Työllisyyden osalta yhteistyöhön sisältyy erityisesti tekninen apu, jota annetaan seuraaviin tarkoituksiin:

— työmarkkinoiden mahdollisimman tehokas käyttö,

— työnhaku- ja neuvontapalvelujen nykyaikaistaminen,

— rakennemuutosohjelmien suunnittelu ja hallinto,

— työllisyyden kehittämisen edistäminen paikallisella tasolla,

— tietojen vaihto joustavaa työllistämistä koskevista ohjelmista, mukaan lukien itsenäisenä ammatinharjoittajana ja yrittäjänä toimimisen edistämiseen tarkoitettuja ohjelmia.

3. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota sosiaaliturvaa koskevaan yhteistyöhön, johon muun muassa sisältyy yhteistyö Kirgisian tasavallan sosiaaliturvauudistuksen suunnittelemiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.

Näiden uudistusten tarkoituksena on kehittää Kirgisian tasavallassa markkinatalouksille ominaisen turvaan liittyviä menetelmiä, ja ne kattavat kaikki sosiaaliturvan alat.

62 artikla

Matkailu

Osapuolet lisäävät ja kehittävät yhteistyötään, johon sisältyy erityisesti:

— matkailuelinkeinon helpottaminen,

— tietovirtojen lisääminen,

— taitotiedon siirtäminen,

— yhteisiä toimia koskevien mahdollisuuksien tutkiminen,

— virallisten matkailuelinten välinen yhteistyö,

— matkailun kehittämistä koskeva koulutus.

63 artikla

Pienet ja keski-suuret yritykset

1. Osapuolten tavoitteena on kehittää ja vahvistaa pieniä ja keski-suuria yrityksiä ja niiden yhteenliittymiä sekä yhteisön ja Kirgisian tasavallan välistä yhteistyötä.

2. Yhteistyöhön sisältyy tekninen apu, erityisesti seuraavilla aloilla:

- PK-yrityksiä koskevan lainsäädännön kehittäminen,
- asianmukaisen infrastruktuurin kehittäminen (yksikkö PK-yritysten yhteyksien tukemista varten, PK-yrityksille tarkoitettua rahaston perustamiseksi annettava tuki),
- teknologiakeskusten kehittäminen.

64 artikla

Tiedotus ja viestintä

Osapuolet tukevat tietojenkäsittelyn nykyaikaisten menetelmien kehittämistä, mukaan lukien tiedotusvälineet, ja edistävät tehokasta tietojen vastavuoroista vaihtoa. Etusijalle asetetaan ohjelmat, joiden tavoitteena on välittää suurelle yleisölle perustietoa yhteisöstä ja Kirgisian tasavallasta, mukaan lukien, jos mahdollista, pääsy tietokantoihin, noudattaen täysimääräisesti henkiin omaisuuteen kuuluvia oikeuksia.

65 artikla

Kuluttajansuoja

Osapuolet aloittavat tiiviin yhteistyön niiden kuluttajansuojajärjestelmien yhtenäistämiseksi. Tähän yhteistyöhön voi sisältyä lainsäädäntötyötä ja institutionaalista uudistusta koskevien tietojen vaihto, pysyvän järjestelmän perustaminen vaarallisia tuotteita koskevien tietojen vastavuoroiseksi vaihtamiseksi, kuluttajille annetun tiedon parantaminen erityisesti hintojen, tuotteiden ominaisuuksien ja tarjottujen palvelujen osalta, kuluttajien etuja edustavien tahojen välisen tietojen vaihdon kehittäminen sekä kuluttajansuojapolitiikkojen yhteensovittaminen ja seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

66 artikla

Tulli

1. Yhteistyön tarkoituksena on varmistaa, että kaikkia kauppaa ja hyvään kauppatapaan liittyviä määräyksiä noudatetaan, sekä saattaa päätökseen Kirgisian tasavallan tullijärjestelmän lähentäminen yhteisön tullijärjestelmään.

2. Yhteistyöhön sisältyvät erityisesti seuraavat alat:

- tietojen vaihto,
- työskentelymenetelmien parantaminen,
- yhdistetyn nimikkeistön ja yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan käyttöönotto,
- yhteyden luominen yhteisön ja Kirgisian tasavallan kauttakuljetusjärjestelmien välille,
- tavaraliikenteeseen liittyvien tarkastusten ja muodollisuuksien yksinkertaistaminen,
- nykyaikaisten tullin tietojärjestelmien käyttöönoton tukeminen,
- seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

Tarvittaessa annetaan teknistä apua.

3. Hallintoviranomaisten välisen tulliasioita koskevan keskinäisen avun antamisessa noudatetaan tämän sopimuksen liitteenä olevan pöytäkirjan määräyksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 69 artiklassa tarkoitettua laajempaa yhteistyötä.

67 artikla

Tilastoalan yhteistyö

Tämän alan yhteistyön tarkoituksena on sellaisen tehokkaan tilastojärjestelmän kehittäminen, jonka avulla saadaan luotettavia tilastoja, jotka ovat tarpeen talousuudistuksen tukemisessa ja seurannassa sekä edistävät yksityisen yritystoiminnan kehittämistä Kirgisian tasavallassa.

Osapuolet toimivat yhteistyössä erityisesti seuraavilla aloilla:

- Kirgisian tilastojärjestelmän mukauttaminen kansainvälisiin menetelmiin, sääntöihin ja luokituksiin,
- tilastotietojen vaihto,
- tarvittavien kansantalouteen ja liiketalouteen liittyvien tietojen toimittaminen talousuudistuksen toteuttamista ja ohjaamista varten.

Yhteisö edistää tämän tavoitteen saavuttamista antamalla Kirgisian tasavallalle teknistä apua.

68 artikla

Taloustieteet

Osapuolet helpottavat talousuudistusta ja talouspolitiikkojen yhteensovittamista yhteistyöllä, jonka tarkoituksena on parantaa niiden talouden peruseriaatteiden ymmärtämistä sekä talouspolitiikan suunnittelua ja toteuttamista markkinataloudessa. Osapuolet vaihtavat tätä varten kansantalouden tilaan ja tulevaisuudennäkymiin liittyviä tietoja.

Yhteisö antaa teknistä apua:

- auttaakseen Kirgisian tasavaltaa talousuudistuksen toteuttamisessa antamalla asiantuntija-apua ja teknistä apua,

- edistääkseen taloustieteilijöiden välistä yhteistyötä taitotiedon siirron edistämiseksi talouspolitiikan suunnittelua varten, sekä varmistaa tähän politiikkaan liittyvien tutkimustulosten laajan levittämisen.

69 artikla

Huumausaineet

Osapuolet toimivat yhteistyössä toimivaltansa rajoissa tehostaakseen toimintaperiaatteita ja toimenpiteitä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman valmistuksen, tarjonnan ja kaupan torjunnassa, mukaan lukien huumausaineiden lähtöaineiden laittomiin tarkoituksiin kulkeutumisen estäminen, sekä edistääkseen huumausaineiden kysynnän estämiseksi ja vähentämiseksi tarkoitettuja toimia. Tämän alan yhteistyö perustuu molemminpuolisiin neuvotteluihin ja osapuolten väliseen tiiviiseen yhteistyöhön, joka koskee tavoitteita ja toimenpiteitä huumausaineisiin liittyvillä eri aloilla.

VII OSASTO

YHTEISTYÖ KULTTUURIN ALALLA

70 artikla

Osapuolet sitoutuvat edistämään, kannustamaan ja helpottamaan yhteistyötä kulttuurin alalla. Tarvittaessa yhteisössä toteutettaviin kulttuurin alan yhteistyöohjelmiin tai yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa toteutettaviin vastaaviin ohjelmiin voidaan ottaa mukaan myös Kirgisian tasavalta; lisäksi voidaan kehittää muita osapuolten keskinäisen edun mukaisia toimintoja.

VIII OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ TEKNISEN AVUN ALALLA

71 artikla

Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi Kirgisian tasavalta saa 72, 73 ja 74 artiklan määräysten mukaisesti tilapäistä rahoitustukea yhteisöltä teknisen avun muodossa avustuksina Kirgisian tasavallan talouden muutoksen nopeuttamiseksi.

72 artikla

Rahoitustukea annetaan osana asiaa koskevassa Euroopan yhteisön neuvoston asetuksessa tarkoitettua TACIS-ohjelmaa.

73 artikla

Yhteisön rahoitustuen tavoitteet ja alueet määritellään suuntaa-antavassa ohjelmassa, josta ilmenee molempien osapuolten välillä sovittavat tärkeysjärjestykset ottaen huomioon Kirgisian tasavallan tarpeet, kunkin alan vastaanottokyky ja edistyminen uudistuksessa. Osapuolet antavat asiasta tiedon yhteistyöneuvostolle.

74 artikla

Jotta käytettävissä olevia varoja käytettäisiin mahdollisimman tehokkaasti, osapuolet varmistavat, että yhteisöltä tuleva tekninen apu yhteensovitetaan tiiviisti muista lähteistä, esimerkiksi jäsenvaltioista, muista maista ja kansainvälisiltä järjestöiltä, esimerkiksi Kansainväliseltä jälleerakennus- ja kehityspankilta sekä Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankilta, tulevan avun kanssa.

IX OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET, YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

75 artikla

Perustetaan yhteistyöneuvosto, joka valvoo tämän sopimuksen täytäntöönpanoa. Neuvosto kokoontuu ministeritasolla kerran vuodessa. Yhteistyöneuvosto tarkastelee kaikkia tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälistä tai kansainvälisiä osapuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyöneuvosto voi myös antaa asianmukaisia suosituksia molempien osapuolten yhteisellä suostumuksella.

Yhteistyöneuvosto määrittää työjärjestyksessään yhteistyökomitean tehtävät, joihin sisältyvät yhteistyöneuvoston kokousten valmistelu ja kyseisen komitean työskentelytavat.

2. Yhteistyöneuvosto voi siirtää osan toimivaltaansa tai koko toimivaltaansa yhteistyökomitealle, millä varmistetaan jatkuvuus yhteistyöneuvoston kokousten välillä.

76 artikla

1. Yhteistyöneuvosto muodostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Kirgisian tasavallan hallituksen jäsenistä.

2. Yhteistyöneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

3. Yhteistyöneuvoston puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisön edustaja ja Kirgisian tasavallan hallituksen jäsen.

78 artikla

Yhteistyöneuvosto voi päättää perustaa sellaisen erityisen komitean tai elimen, joka soveltuu avustamaan sitä sen tehtävissä, ja määrittää näiden komiteoiden ja elinten kokoonpanon, tehtävät ja työskentelytavat.

79 artikla

Tutkiessaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa asiaa, joka liittyy määräykseen, jossa viitataan johonkin GATTin artiklaan, yhteistyöneuvosto ottaa huomioon mahdollisimman suuressa määrin tulkinnan, jonka GATTin sopimuspuolet yleensä antavat kyseiselle GATTin artiklalle.

77 artikla

1. Yhteistyöneuvostoa avustaa sen tehtävissä yhteistyökomitea, joka muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten edustajista ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Kirgisian tasavallan hallituksen edustajista yleensä korkeiden virkamiesten tasolla. Yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisö ja Kirgisian tasavalta.

80 artikla

Perustetaan parlamentaarinen yhteistyökomitea. Siinä kokouvat mielipiteiden vaihtoa varten Kirgisian tasavallan parlamentin ja Euroopan parlamentin jäsenet. Se kokoontuu säännöllisin itse määäämnsä väliajoin.

81 artikla

1. Parlamentaarinen yhteistyökomitea muodostuu Euroopan parlamentin ja Kirgisian parlamentin jäsenistä.
2. Parlamentaarinen yhteistyökomitea vahvistaa työjärjestyksensä.
3. Parlamentaarisen yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan parlamentti ja Kirgisian parlamentti parlamentaarisen yhteistyökomitean työjärjestyksen määräysten mukaisesti.

82 artikla

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi pyytää yhteistyöneuvostoa toimittamaan sille tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiaankuuluvia tietoja; yhteistyöneuvosto toimittaa parlamentaariselle yhteistyökomitealle pyydetty tiedot.

Parlamentariselle yhteistyökomitealle annetaan tieto yhteistyöneuvoston suosituksista.

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi antaa suosituksia yhteistyöneuvostolle.

83 artikla

1. Kumpikin osapuoli sitoutuu varmistamaan tämän sopimuksen perusteella, että toisen osapuolen luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat, ilman syrjintää sen omiin kansalaisiin verrattuna, esittää asiansa osapuolten toimivaltaisille tuomioistuimille ja hallinnollisille toimielimille vedotessaan yksilöllisiin ja omaisuuteensa kohdistuviin oikeuksiinsa, mukaan lukien henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvat oikeudet.

2. Osapuolet, kumpikin toimivaltansa rajoissa:

- edistävät välimiesmenettelyn käyttöönottamista sellaisten riitojen ratkaisemiseksi, jotka aiheutuvat yhteisön ja Kirgisian tasavallan taloudellisten toimijoiden toteuttamista kauppaan ja yhteistyöhön liittyvistä liiketoimista;
- sopivat, että kun riita jätetään välimiesmenettelyllä ratkaistavaksi, kumpikin riidan osapuoli voi, lukuun ottamatta tapauksia, joissa osapuolten valitseman välimieskeskuksen säännöissä määrätään toisin, valita oman välimiehen hänen kansallisuudestaan riippumatta ja että puheenjohtajana toimiva kolmas välimies tai ainoa välimies voi olla kolmannen maan kansalainen;

— suosittelevat taloudellisille toimijoilleen heidän sopimuksiinsa sovellettavan lain valitsemista yhteisellä sopimuksella;

— edistävät Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (Uncitral) valmisteleminen välimiessäntöjen noudattamista ja ulkomaisten välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta New Yorkissa 10 päivänä kesäkuuta 1958 tehdyn yleissopimuksen allekirjoittajavaltion välimieskeskuksen välimiespalvelujen käyttöä.

84 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä,

- a) joita se pitää tarpeellisina estääkseen keskeisten turvallisuussetujensa vastaisten tietojen ilmaisemisen;
- b) jotka koskevat aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotantoa tai kauppaa taikka puolustustarkoitukseen välttämättömyydestä tutkimusta, kehitystyötä tai tuotantoa, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;
- c) joita se pitää tärkeinä omien sisäisten turvallisuussetujensa kannalta vaikeissa, yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa vakavissa sisäisissä levottomuuksissa, sodassa tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa taikka täyttääkseen velvoitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi;
- d) joita se pitää tarpeellisina kaksikäyttöisten teollisuustuotteiden ja teknologian valvontaa koskevien kansainvälisten velvoitteidensa ja sitoumustensa noudattamiseksi.

85 artikla

1. Aloilla, joita tämä sopimus koskee, ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

- Kirgisian tasavallan yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai yhtiöiden tai yritysten välillä,
- yhteisön Kirgisian tasavaltaan soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Kirgisian kansalaisten tai yhtiöiden tai yritysten välillä.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei rajoita osapuolten oikeutta soveltaa asiaa koskevia verotusmääräyksiä verovelvollisiin, jotka asuinpaikkansa puolesta eivät ole keskenään samanlaisessa asemassa.

86 artikla

1. Kumpikin osapuoli voi saattaa yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi tämän sopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevan riidan.

2. Yhteistyöneuvosto voi ratkaista riidan antamalla suosituksen.

3. Jos riitaa ei voida ratkaista 2 kohdan mukaisesti, kumpikin osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle nimeävänsä sovittelijan; toinen osapuoli on tällöin velvollinen kahden kuukauden määräajassa nimeämään toisen välimiehen. Tätä menettelyä sovellettaessa pidetään yhteisöä ja jäsenvaltiota yhteisesti yhtenä riidan osapuolena.

Yhteistyöneuvosto nimeää kolmannen sovittelijan.

Sovittelijoiden suositukset annetaan määränemmistöllä. Tällaiset suositukset eivät ole osapuolia sitovia.

87 artikla

Osapuolet sopivat, että ne neuvottelevat keskenään viipymättä asianmukaisia yhteyksiä käyttäen jommankumman osapuolen pyynnöstä keskustellakseen mistä tahansa tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevasta asiasta ja muista osapuolten välisten suhteiden olennaisista näkökohdista.

Tämän artiklan määräykset eivät millään tavoin vaikuta eivätkä rajoita 13, 86 ja 92 artiklan määräysten soveltamista.

88 artikla

Kirgisian tasavallalle tämän sopimuksen nojalla myönnetty kohtelu ei saa olla missään tapauksessa edullisempi kuin jäsenvaltioiden toisilleen myöntämä kohtelu.

89 artikla

Tässä sopimuksessa käsitteellä 'osapuolet' tarkoitetaan Kirgisian tasavaltaa, sekä yhteisöä tai sen jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja sen jäsenvaltioita kulloinkin niiden toimivallan mukaan.

90 artikla

Siltä osin kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat asiat kuuluvat Euroopan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen pöytäkirjojen alaan, Euroopan energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ja sen pöytäkirjoja sovelletaan heti niiden voimaantulosta näihin asioihin, mutta ainoastaan siltä osin kuin tällaisesta soveltamisesta on niissä määrätty.

91 artikla

Tämä sopimus on aluksi voimassa kymmenen vuotta. Jollei jompikumpi osapuoli sano sopimusta irti ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle osapuolelle kuusi kuukautta ennen sopimuksen voimaantulon päättymistä, sen voimaansäilyminen jatkuu ilman eri toimenpiteitä.

92 artikla

1. Osapuolet toteuttavat kaikki yleistoimenpiteet tai erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen niiden tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Ne huolehtivat siitä, että tämän sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

2. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei ole täyttänyt tästä sopimuksesta johtuvia velvoitteitaan, se voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista, lukuun ottamatta erityisen kiireellisiä tapauksia, se antaa yhteistyöneuvostolle kaikki asiaa koskevat tiedot tilanteen perusteellista tarkastelua varten, molemmin puolin hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi.

Ensisijaisesti on valittava sellaiset toimenpiteet, jotka aiheuttavat vähiten haittaa tämän sopimuksen toiminnalle. Nämä toimenpiteet on annettava viipymättä tiedoksi yhteistyöneuvostolle, jos toinen osapuoli sitä pyytää.

93 artikla

Liitteet I ja II sekä pöytäkirja ovat tämän sopimuksen erottamaton osa.

94 artikla

Tämä sopimus ei vaikuta, kunnes yhtäläiset yksilökohtaiset ja taloudellisia toimijoita koskevat oikeudet on sen nojalla saavutettu, oikeuksiin, jotka yksilöille ja taloudellisille toimijoille varmistetaan yhtä tai useampaa jäsenvaltiota ja Kirgisian tasavaltaa sitovissa sopimuksissa, lukuun ottamatta aloja, jotka kuuluvat yhteisön toimivaltaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta tästä

sopimuksesta jäsenvaltioille aiheutuvia velvoitteita niiden toimivaltaan kuuluvilla alueilla.

95 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, näissä sopimuksissa määrättyjen edellytysten mukaisesti, sekä Kirgisian tasavallan alueeseen.

96 artikla

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen talteenottaja.

97 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale, jonka englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, portugalin-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, suomen-, tanskan-, kirgiisin- ja venäjänkieliset toisinnot ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin huostaan.

98 artikla

Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

Tämä sopimus korvaa voimaantullessaan Kirgisian tasavallan ja yhteisön välisten suhteiden osalta 18 päivänä joulukuuta 1989 Brysselissä Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välillä tehdyn kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen.

99 artikla

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantuloa varten tarvittavien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräyksiä sovelletaan vuonna 1994 yhteisön ja Kirgisian tasavallan välisen väliaikaisen sopimuksen perusteella, sopimuspuolet sopivat siitä, että näissä olosuhteissa ilmaisulla 'sopimuksen voimaantulopäivä' tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää.

Hecho en Bruselas, el nueve de febrero de mil novecientos noventa y cinco.

Udfærdiget i Bruxelles, den niende februar nitten hundrede og femoghalvfems.

Geschehen zu Brüssel am neunten Februar neunzehnhundertfünfundneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις εννέα Φεβρουαρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε.

Done at Brussels, on the ninth day of February in the year one thousand nine hundred and ninety-five.

Fait à Bruxelles, le neuf février mil neuf cent quatre-vingt-quinze.

Fatto a Bruxelles, addì nove febbraio millenovecentonovantacinque.

Gedaan te Brussel, de negende februari negentienhonderd vijfennegentig.

Feito em Bruxelas, em nove de Fevereiro de mil novecentos e noventa e cinco.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenä päivänä helmikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäviisi.

Som skedde i Bryssel den nionde februari nittonhundranittiofem.

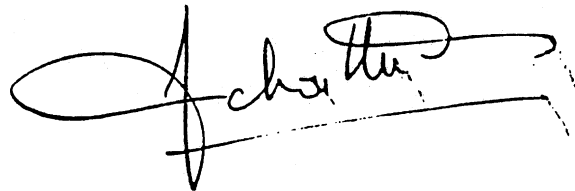
**ФЕВРАЛДЫН ТОГУЗУЧУНЧУ КҮНҮНДӨ БИР МИН ТОГУЗ ЖҮЗ ТОКСОН
БЕШИНЧИ ЖЫЛЫ БРЮССЕЛДЕ АТКАРЫЛГАН.**

**СОВЕРШЕНО В БРЮССЕЛЕ ФЕВРАЛЯ ДЕВЯТОГО ДНЯ В ГОДУ
ТЫСЯЧА ДЕВЯТЬСОТ ДЕВЯНОСТО ПЯТОМ**

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

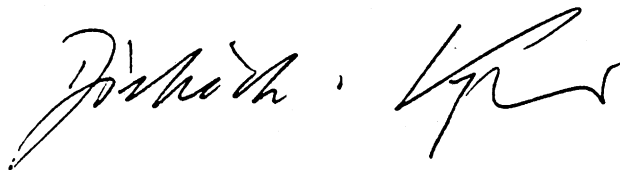
Für das Königreich Belgien

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Chastel'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'J' and a long horizontal stroke extending to the right.

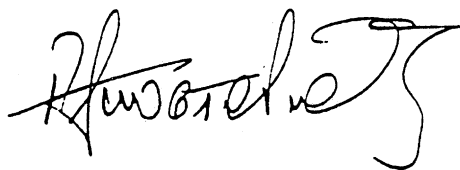
På Kongeriget Danmarks vegne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P.S. Christoffersen'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'P' and a long horizontal stroke extending to the right.

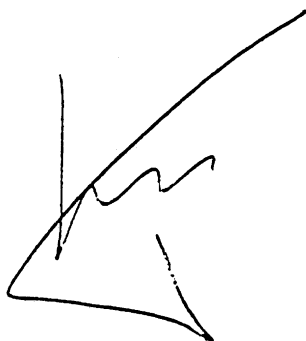
Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Genscher'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'J' and a long horizontal stroke extending to the right.

Για την Ελληνική Δημοκρατία

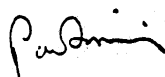
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K. Karamanlis'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'K' and a long horizontal stroke extending to the right.

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized signature. The signature is written in a cursive style with a large initial 'K' and a long horizontal stroke extending to the right.

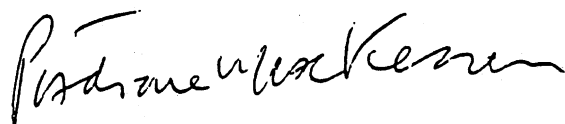

Pour la République française

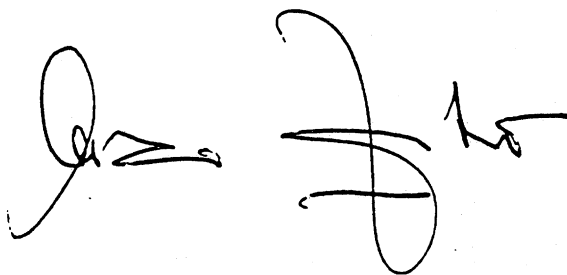

Thar cheann Na hÉireann

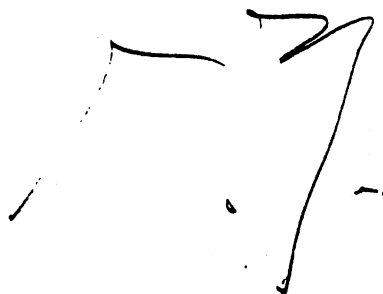
For Ireland

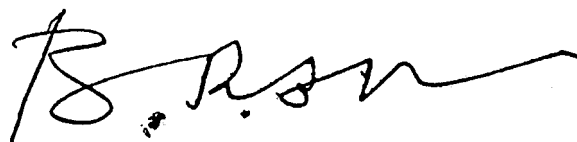
Per la Repubblica italiana

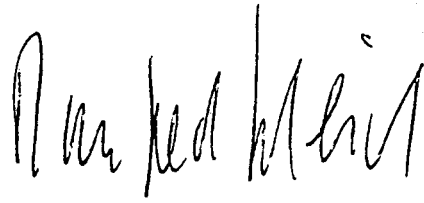
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

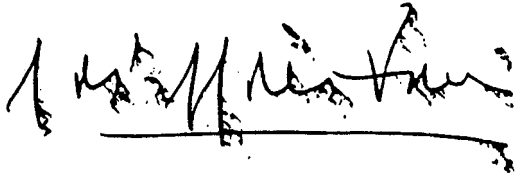
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

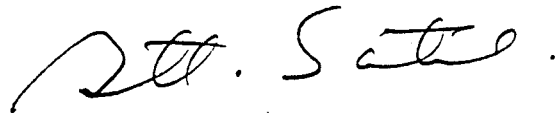
Für die Republik Österreich

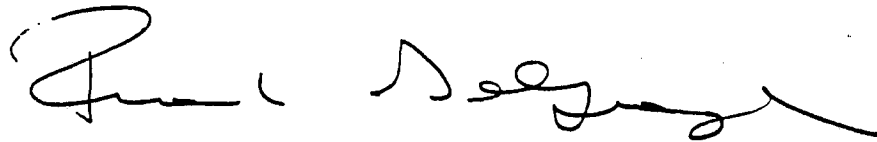
Pela República Portuguesa

Suomen tasavallan puolesta

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

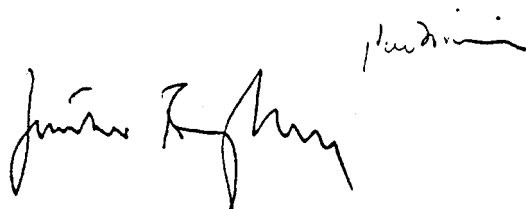
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

På Europeiska gemenskapernas vägnar

Кыргыз Республикасы Үчүн
За Кыргызскую Республику

LUETTELO LIITTEENÄ OLEVISTA ASIAKIRJOISTA

Liite I Viitteellinen luettelo etuuksista, jotka Kirgisian tasavalta myöntää itsenäisille valtioille 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Liite II Sopimuksen 43 artiklassa tarkoitetut henkistä omaisuutta, teollisoikeutta ja kaupallista omaisuutta koskevat yleissopimukset.

Pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa.

LIITE I

**VIITTEELLINEN LUETTELO ETUUKSISTA, JOTKA KIRGISIAN TASAVALTA MYÖNTÄÄ ITSENÄISILLE
VALTIOILLE 8 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAISESTI**

1. Kaikki itsenäiset valtiot:

Tuontituloja ei sovelleta, paitsi alkoholin ja tupakkatuotteiden osalta.

Vientituloja ei sovelleta niiden tuotteiden osalta, jotka toimitetaan clearing-sopimusten ja valtioiden välisten sopimusten mukaan näissä sopimuksissa määrättyinä määrinä.

Arvonlisäveroa ei sovelleta vientiin eikä tuontiin. Valmisteveroa ei sovelleta vientiin.

Vientikiintiöitä ei sovelleta.

2. Kaikki itsenäiset valtiot, jotka eivät ole ottaneen käyttöön omaa kansallista valuuttaa:

Maksut voidaan suorittaa ruplina.

Kaikki itsenäiset valtiot:

Ei-kaupallisten toimien erityisjärjestelmä, mukaan lukien näistä toimista johtuvat maksusuoritukset.

3. Kaikki itsenäiset valtiot:

Juoksevien maksujen erityisjärjestelmä.

4. Kaikki itsenäiset valtiot:

Erityiset kauttakuljetusedellytykset.

5. Kaikki itsenäiset valtiot:

Erityiset tullimenettelyedellytykset.

LIITE II

SOPIMUKSEN 43 ARTIKLASSA TARKOITETUT HENKISEEN, TEOLLISEEN JA KAUPALLISEEN OMAISUUTEEN KUULUVIA OIKEUKSIA KOSKEVAT YLEISSOPIMUKSET

1. Sopimuksen 43 artiklan 2 kohta koskee seuraavia monenvälisiä yleissopimuksia:
    - Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisin asiakirja, 1971),
    - kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyhtymien suojaamisesta (Rooma, 1961),
    - tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehdyn Madridin sopimuksen lisäpöytäkirja (Madrid, 1989),
    - Nizzan sopimus tavaroiden ja palvelujen kansainvälisestä luokituksesta tavaramerkkien rekisteröintiä varten (Geneve 1977, muutettu 1979),
    - Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1977, muutettu 1980),
    - kansainvälinen yleissopimus uusien kasvilajikkeiden suojaamisesta (UPOV) (Geneven asiakirja, 1991).
  2. Yhteistyöneuvosto voi suositella, että 43 artiklan 2 kohtaa sovelletaan myös muihin monenvälisiin yleissopimuksiin. Jos esiintyy kaupankäynnin edellytyksiin vaikuttavia ongelmia henkisen omaisuuden, teollisoikeuden ja kaupallisen omaisuuden aloilla, voidaan aloittaa kiireelliset neuvottelut jommankumman osapuolen pyynnöstä, molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun saavuttamiseksi.
  3. Osapuolet vahvistavat seuraavista monenvälisistä yleissopimuksista johtuvien velvoitteiden merkityksen:
    - teollisoikeuden suojelemisesta tehty Pariisin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),
    - tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehty Madridin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),
    - patenttiyhteistyösopimus (Washington 1970, muutettu ja mukautettu 1979 ja 1984).
  4. Kirgisian tasavalta myöntää tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen yhteisön yhtiöille ja kansalaisille henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelun ja tunnustamisen osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin sen kolmansille maille kahdenvälisten sopimusten nojalla myöntämä kohtelu.
  5. Mitä 4 kohdassa määrätään, ei sovelleta etuuksiin, jotka Kirgisian tasavalta myöntää kolmansille maille vastavuoroisesti, eikä etuuksiin, jotka Kirgisian tasavalta myöntää muille entiseen Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoon kuuluneille maille.
-

PÖYTÄKIRJA

hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa

1 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- a) 'tullilainsäädännöllä' osapuolten alueilla sovellettavia säännöksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista tullimenettelyyn mukaan lukien osapuolten toteuttamat kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- b) 'tulleilla' kaikkia tulleja, veroja ja muita maksuja, joita määrätään ja kannetaan osapuolten alueilla tullilainsäädäntöä sovellettaessa, ei kuitenkaan maksuja, jotka ovat suunniteltujen suoritetuista palveluista aiheutuneiden kustannusten suuruiset;
- c) 'pyynnön esittäneellä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tulliasioissa;
- d) 'pyynnön vastaanottaneella viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pynnön avunannosta tulliasioissa;
- e) 'rikkomuksella' mitä tahansa tullilainsäädännön vastaisia toimia tai sellaisen yritystä.

2 artikla

Soveltamisala

1. Osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvissa asioissa tässä pöytäkirjassa määrätyillä tavoilla ja edellytyksillä varmistaakseen tullilainsäädännön oikean soveltamisen, erityisesti ehkäisemällä, paljastamalla ja tutkimalla tullilainsäädännön vastaisia toimia.

2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä osapuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien säännösten soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä oikeusviranomaiset anna tähän suostumustaan.

3 artikla

Pyynnöstä annettava apu

1. Pynnön vastaanottanut viranomaisen toimittaa pynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki asiaa koskevat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai olisivat tullilainsäädännön vastaisia.
2. Pynnön vastaanottanut viranomaisen ilmoittaa pynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä, onko toisen osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.
3. Pynnön vastaanottanut viranomaisen toteuttaa pynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että valvonta kohdistetaan:
  - a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä;
  - b) paikkoihin, joihin on koottu tavaravarastoja siten, että voidaan perustellusti uskoa niiden olevan toisen osapuolen lainsäädännön vastaisiin toimiin tarkoitettuja;
  - c) sellaisten tavaroiden liikkumiseen, joiden on ilmoitettu mahdollisesti olevan huomattavien tullilainsäädännön vastaisen toimien kohteena;
  - d) kuljetusvälineisiin, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädännön vastaisissa toiminna.

4 artikla

Omaaloitteinen avunanto

Osapuolet antavat toisilleen lainsäädäntönsä, sääntöjensä ja muiden säädösten mukaisesti apua, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta tarpeellisenä, erityisesti silloin kun ne saavat tietoja:

- toimista, joilla on rikottu, rikotaan tai olisi rikottu tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä muille osapuolille,

— uusista keinoista tai menetelmistä, joita käytetään näiden toimien toteuttamisessa,

— tavaroista, joiden tiedetään olevan huomattavien tullilainsäädännön vastaisten toimien kohteena.

5 artikla

Asiakirjojen toimittaminen/ilmoitukset

Pyynnön vastaanottanut viranomaisen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä oman lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki sellaiset tarvittavat toimenpiteet

— kaikkien asiakirjojen antamiseksi,

— kaikista päätöksistä ilmoittamiseksi,

jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, vastaanottajalle, joka asuu sen alueella tai on sijoittautunut sinne. Tällöin sovelletaan 6 artiklan 3 kohtaa.

6 artikla

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettujen pyyntöjen on tehtävä kirjallisesti. Pynnön täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat on liitettävä pyyntöön. Myös suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä, jos asian kiireellisyys on tarpeen, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä esitetään seuraavat tiedot:

- a) pyynnön esittävä viranomaisen;
- b) pyydetty toimenpiteet;
- c) pyynnön tarkoitus ja aihe;
- d) asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset tekijät;
- e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;
- f) yhteenvedo asiaa koskevista seikoista ja jo suoritetuista kyselyistä, lukuun ottamatta 5 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.

3. Pynnöt on tehtävä pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.

4. Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia, sen korjaamista tai täydentämistä voidaan vaatia; kuitenkin voidaan toteuttaa varoimenpiteitä.

7 artikla

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pynnön vastaanottanut viranomaisen tai, jos tämä ei voi toimia, hallintoyksikkö, jolle tämä viranomaisen on pyynnön osoittanut, toimii avunpyynnön täyttämiseksi toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojen mukaan samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman osapuolen muiden viranomaisten pyynnöstä, ja toimittaa sillä jo olevia tietoja, tekee tarkoituksenmukaisia tutkimuksia tai järjestää niiden tekemisen.

2. Avunantopyynnöt täytetään pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön, sääntöjen ja muiden säästöjen mukaisesti.

3. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen asianomaisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneen tai tämän vastualueeseen kuuluvan toisen viranomaisen toimitiloista tietoja, jotka koskevat tullilainsäädännön vastaisia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomaisen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4. Osapuolen virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja jälkimmäisen määräämin edellytyksin olla läsnä tehtäessä tutkimuksia jälkimmäisen alueella.

8 artikla

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1. Pynnön vastaanottanut viranomaisen ilmoittaa tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle asiakirjoina, oikeaksi todistettuina asiakirjajäljennöksinä, kertomuksina ja muina niiden kaltaisina asiakirjoina.

2. Kaikki 1 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen voidaan korvata automaattisella tietojenkäsittelymenetelmällä tuotetulla missä tahansa muodossa olevalla samalla tarkoitusta varten tuotetulla tiedolla.

9 artikla

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

1. Osapuolet voivat kieltäytyä tässä pöytäkirjassa tarkoitusta avunannosta, jos avunpyyntöön suostuminen:
  - a) voisi loukata itsemääräämisoikeutta tai vaarantaa yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja; tai
  - b) koskisi muita kuin tulleja koskevia valuutta- tai verosäännöksiä; tai
  - c) loukkaisi teollisia, liike- tai ammattisalaisuuksia.
2. Jos pyynnön esittävä viranomainen pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettyään antaa, sen on huomautettava tästä seikasta pyynnössään. Pynnön vastaanottanut viranomainen saa päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.
3. Jos avunannosta kieltäydytään, kieltäytymispäätös ja sen perustelut on viipymättä annettava tiedoksi pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

10 artikla

Luottamuksellisuuden velvoite

1. Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia. Ne ovat salassa pidettäviä, ja niitä koskee tällaiseen tietoon ulotettu, tiedot vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevan lainsäädännön sekä yhteisön viranomaisiin sovellettavien vastaavien säännösten suoja.
2. Henkilöön liittyviä tietoja ei saa toimittaa, jos on aihetta olettaa, että tietojen välittäminen tai käyttö olisi vastoin osapuolten oikeusjärjestysten periaatteita, varsinkin jo kyseiselle henkilölle aiheutuisi tästä kohtuutonta haittaa. Vastaanottava osapuoli ilmoittaa pyynnöstä tiedot antavalle osapuolelle siitä, miten ja millaisin tuloksin annettuja tietoja käytettiin.
3. Henkilöön liittyvät tiedot saa toimittaa ainoastaan tulliviranomaisille ja rikosoikeudellisia seuraamuksia varten syyttäjälä ja tuomioistuinviranomaisille. Muille henkilöille tai viranomaisille saa tietoja antaa edelleen vasta tiedot antavan viranomaisen suostuttua tähän.
4. Tiedot antava osapuoli tarkistaa toimitettavien tietojen oikeellisuuden. Jos ilmenee, että jo välitetyt tiedot ovat virheel-

lisiä tai hävitettäviä, ilmoitetaan tästä viipymättä vastaanottavalle osapuolelle. Vastaanottava osapuoli on velvollinen oikaisemaan tai hävittämään tiedot.

5. Kyseiselle henkilölle voidaan hakemuksesta antaa tietoja tallennetuista tiedoista ja tallentamisen tarkoituksesta edellyttäen, että tämä ei ole vastoin yleistä etua.

11 artikla

Tietojen käyttö

1. Saatuja tietoja on käytettävä yksinomaan tämän pöytäkirjan tarkoituksiin, niitä saa käyttää kunkin osapuolen alueella muihin tarkoituksiin ainoastaan tiedot luovuttaneen hallintoviranomaisen kirjallisella etukäteen antamalla luvalla, ja tietoja koskevat tiedot luovuttaneen viranomaisen asettamat rajoitukset.
2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei estä käyttämästä tietoja oikeudenkäynnissä tai hallintolainkäyttömenettelyissä, jotka on jälkikäteen pantu vireille tullilainsäädännön rikkomisen vuoksi.
3. Osapuolet voivat todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja todistuksissa sekä tuomioistuinten käsiteltävinä olevissa menettelyissä ja kanteissa käyttää todisteina tietoja ja asiakirjoja, jotka on saatu tai joita on tutkittu tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

12 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virkamies voidaan toisen osapuolen toimivaltaan kuuluvalla alueella valtuuttaa annetussa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynneissä tai hallintolainkäyttömenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja asioita, sekä esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selvästi, minkä asian johdosta ja minkä aseman tai ominaisuuden perusteella virkamiestä kuullaan.

13 artikla

Avunannosta aiheutuneet kustannukset

Osapuolet ovat vaatimatta toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan nojalla aiheutuneista kustannuksista, lukuun ottamatta tapauksen mukaan asiantuntijoiden ja todistajien sekä muun kuin julkisen laitoksen palveluksessa olevien tulkkien ja kääntäjien kustannuksia.

14 artikla

Täytäntöönpano

1. Tähän pöytäkirjaan liittyvät käytännön toimenpiteet annetaan Kirgisian tasavallan keskustulliviranomaisille ja Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaisille yksiköille sekä soveltuvien osin Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaisille tehtäväksi. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottaen huomioon tietosuojaa koskevat säännöt. Ne voivat suositella toimivaltaisille elimille muutoksia, jotka niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2. Osapuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista soveltamista koskevista säännöistä, jotka on annettu tämän artiklan määräysten mukaisesti.

15 artikla

Täydentävä luonne

1. Tämä pöytäkirja täydentää keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia, joita on tehty tai saatetaan tehdä yhden tai useamman yhteisön jäsenvaltion ja Kirgisian tasavallan välillä eikä estä soveltamista niitä. Pöytäkirja ei myöskään estä mainittujen sopimusten mukaisesti tapahtuvaa laaja-alaisempaa avunantoa.

2. Mainitut sopimukset eivät estä soveltamista yhteisön säännöksiä komission toimivaltaisten yksikköjen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välisestä sellaisten tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja, sanotun kuitenkin rajoittamatta 11 artiklan soveltamista.

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat:

BELGIAN KUNINGASKUNTAA,

TANSKAN KUNINGASKUNTAA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTAA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTIA,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTAA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTAA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTAA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA,

jotka ovat Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', sekä

EUROOPAN YHTEISÖÄ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖÄ SEKÄ EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖÄ,

jäljempänä 'yhteisö',

täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat

KIRGISIAN TASAVALTA,

jotka ovat kokoontuneet Brysselissä 9 päivänä helmikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäviisi allekirjoittamaan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'sopimus', ovat hyväksyneet seuraavat tekstit:

sopimus liitteineen ja seuraava pöytäkirja:

pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Kirgisian tasavallan täysivaltaiset edustajat ovat antaneet seuraavat tämän päätösasiakirjan liitteinä olevat ja jäljempänä luetellut yhteiset julistukset:

yhteinen julistus sopimuksen 23 artiklasta

yhteinen julistus sopimuksen 25 artiklan b alakohdassa ja 37 artiklassa olevasta valvonnan käsitteestä

yhteinen julistus sopimuksen 43 artiklasta

yhteinen julistus sopimuksen 92 artiklasta

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Kirgisian tasavallan täysivaltaiset edustajat ovat ottaneet huomioon tämän päätösasiakirjan liitteenä olevan Ranskan tasavallan julistuksen:

Ranskan tasavallan julistus sen merentakaisista maista ja alueista.

Hecho en Bruselas, el nueve de febrero de mil novecientos noventa y cinco.

Udfærdiget i Bruxelles, den niende februar nitten hundrede og femoghalvfems.

Geschehen zu Brüssel am neunten Februar neunzehnhundertfünfundneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις εννέα Φεβρουαρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε.

Done at Brussels, on the ninth day of February in the year one thousand nine hundred and ninety-five.

Fait à Bruxelles, le neuf février mil neuf cent quatre-vingt-quinze.

Fatto a Bruxelles, addì nove febbraio millenovecentonovantacinque.

Gedaan te Brussel, de negende februari negentienhonderd vijfennegentig.

Feito em Bruxelas, em nove de Fevereiro de mil novecentos e noventa e cinco.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenä päivänä helmikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäviisi.

Som skedde i Bryssel den nionde februari nittonhundranittiofem.

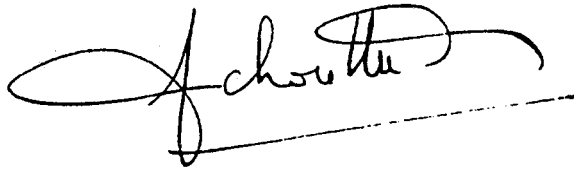
**ФЕВРАЛДЫН ТОГУЗУЧУНЧУ КҮНҮНДӨ БИР МИН ТОГУЗ ЖҮЗ ТОКСОН
БЕШИНЧИ ЖЫЛЫ БРЮССЕЛДЕ АТКАРЫЛГАН.**

**СОВЕРШЕНО В БРЮССЕЛЕ ФЕВРАЛЯ ДЕВЯТОГО ДНЯ В ГОДУ
ТЫСЯЧА ДЕВЯТЬСОТ ДЕВЯНОСТО ПЯТОМ**

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

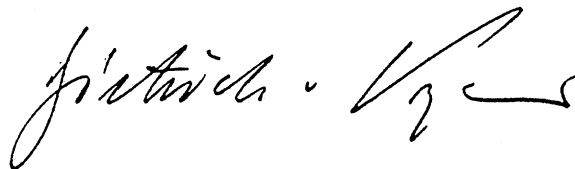
Für das Königreich Belgien

A handwritten signature in black ink, appearing to read "J. Chouette", with a long horizontal stroke underneath.

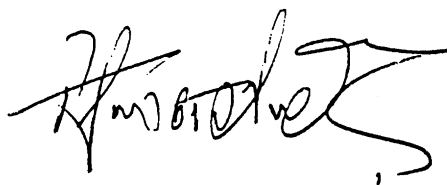
På Kongeriget Danmarks vegne

A handwritten signature in black ink, appearing to read "P. S. Christoffersen", with a long horizontal stroke underneath.

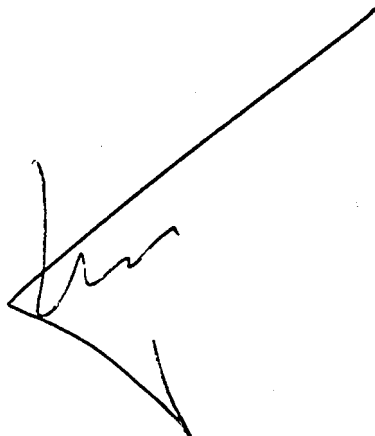
Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Friedrich Vogel", with a long horizontal stroke underneath.

Για την Ελληνική Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Stavros Niarchos", with a long horizontal stroke underneath.

Por el Reino de España

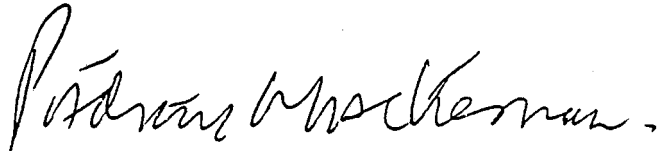
A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial or mark, with a long diagonal stroke extending upwards and to the right.

Pour la République française

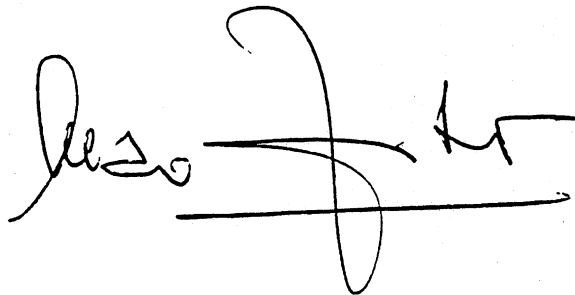

Thar cheann Na hÉireann

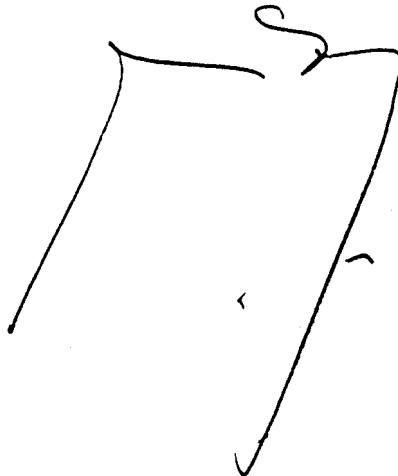
For Ireland

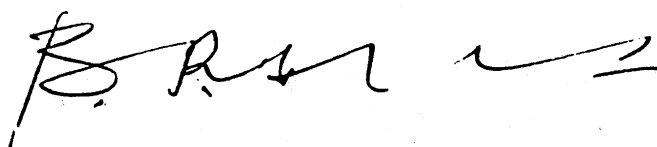
Per la Repubblica italiana

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

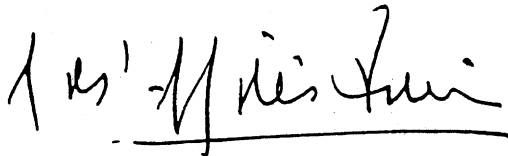
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Pela República Portuguesa

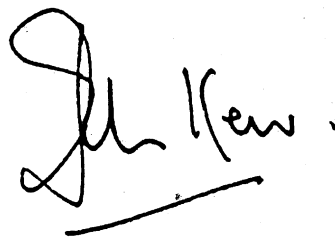
Suomen tasavallan puolesta

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

På Europeiska gemenskapernas vägnar

Кыргыз Республикасы Үчүн
За Кыргызскую Республику

Yhteinen julistus 23 artiklasta

Osapuolet sopivat, että 23 artiklan 1 ja 2 kohdassa ilmaisulla 'lakiensa ja asetustensa mukaisesti' tarkoitetaan sitä, että kukin osapuoli voi säännellä yhtiöiden sijoittautumista alueelleen sekä toimintaa siellä, jos nämä säännökset eivät aseta toisen osapuolen yhtiöiden sijoittautumiselle ja toiminnalle uusia rajoituksia, jotka johtaisivat epäedullisempaan kohteluun kuin niiden omille yhtiöilleen tai jonkin kolmannen maan yhtiöille, sivuliikkeille tai tytäryhtiöille myöntämä kohtelu, sanotun kuitenkin rajoittamatta 38 ja 41 artiklan soveltamista.

Yhteinen julistus 25 artiklan b alakohdassa ja 37 artiklassa olevasta valvonnan käsitteestä

1. Osapuolet vahvistavat olevansa yhtä mieltä siitä, että valvonta riippuu tosiasiallisista olosuhteista erityisissä tapauksissa.
2. Yhtiön katsotaan valvovan toista yhtiötä, jota pidetään näin ollen ensiksi mainitun yhtiön tytäryhtiönä, jos esimerkiksi:
  - toisella yhtiöllä on äänimäärän enemmistö suoraan tai välillisesti, tai
  - toisella yhtiöllä on oikeus nimittää ja erottaa enemmistö toisen yhtiön hallinto- tai johtaelimen tai valvovan toimielimen jäsenistä, ja se on samalla osakkeenomistaja tai tytäryhtiön jäsen.
3. Molemmat osapuolet pitävät 2 kohdassa esitettyjä perusteita esimerkinomaisina.

Yhteinen julistus 43 artiklasta

Osapuolet sopivat, että tätä sopimusta sovellettaessa käsitteisiin henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus sisältyvät erityisesti tekijänoikeudet, mukaan lukien tietokoneohjelmien tekijänoikeudet, ja sen lähioikeudet, oikeudet, jotka liittyvät patenteihin, teolliseen muotoiluun, maantieteellisiin merkintöihin, mukaan lukien alkuperänimitykset, tavara- ja palvelumerkkeihin ja integroitujen piirien piirimalleihin liittyvät oikeudet, taitotietoa koskevien julkaisemattomien tietojen suojaaminen sekä teollisoikeuden suojelemisesta tehdyn Pariisin sopimuksen 10 a artiklassa tarkoitettu vilpillisen kilpailun estäminen.

Yhteinen julistus 92 artiklasta

Osapuolet sopivat, että sopimuksen 92 artiklaan sisällytetyllä ilmaisulla 'erityisen kiireelliset tapaukset' tarkoitetaan sen oikein tulkitsemiseksi ja käytäntöön soveltamiseksi jommankumman osapuolen tekemää sopimuksen sisältöön kohdistuvaa rikkomusta. Sopimuksen sisältöön kohdistuva rikkomus käsittää:

a) sopimuksen perusteettoman purkamisen, joka ei ole oikeutettua kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen mukaan;

tai

b) sopimuksen 2 artiklassa määrättyjen sopimusten olennaisten osien rikkomisen.

Ranskan tasavallan julistus

Ranskan tasavalta huomauttaa, että Kirgisian tasavallan kanssa tehtyä kumppanuus- ja yhteistyösopimusta ei sovelleta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti Euroopan yhteisöön assosioituneihin merentakaisiin maihin ja alueisiin.
